

نیشتہ ان

بلازگر ہمدی ہیری کومہ لای ۲۰۰۵

گودازیکسی کومہ لایہ نی! تہدہ نی! خوبندہواری و مائیکی خضکودنیہ

ژمارہی ۱ سالہ بہ کام پوئش ہیری ۱۳۲۲ جولای ۱۴۱۳

لہم ژمارہ میہ لای :

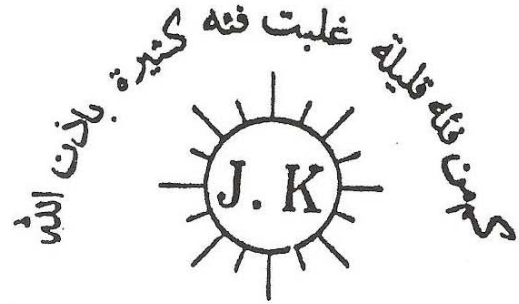
- ..... آمانجی ایہہ
  - ..... مایع
  - ..... ویک کدوون تاسہ و کدوون
  - ..... میجر سبن دگر و قزہ گوردہ چی نالی
  - ..... سہر گو و تزیہ زورہ کہ مائیکی
  - ..... ہئی گہدہ نی
  - ..... شاعری بہ نوریہ ک
  - ..... چیکرہ چون کہ کیشریہ
  - ..... گوردو عسیقا لام
  - ..... گوردہ سنان عالی کوردہ
  - ..... بہ لامرہ کہی تہدہ نی نالی مائیں لہ لایہ نی
- وہ نیکہ لای بیاسی خوشی تر تہ خوبندہ تہ ہرہ

تازنجیر و گهله‌های دبلی و زیردمستی له نهستوی نه‌توهی گورد دامالی وه‌لم کوردستانه لهت و کوتهی ایستا کور دستایکی گورمو ریک و پیک بینیته بهرهم که‌هه‌مو کوردیک به‌سهربهستی تیابزیت .

زور که‌س‌وا لیک نه‌ده‌توه که‌نه‌بی نه‌توهی گورد به‌زور و نیروی جهک له‌دبلی رزگار بکیریت به‌لام نه‌وانه هه‌مو به‌هه‌له‌چون وریگای راستین لی‌رون بوه چونکو جه‌کو تفاقای شهر که‌له‌چه‌نک کوردابه له‌به‌رانبه‌ر جهک و تفاقای شهرری نه‌مانه‌ی بونه به‌ره‌ه‌لستی سهربهستی ایمه کارناکات نه‌بی کورد بزانتیت ایمر و تهنک له‌چار کولله بزین و توپ و نانک و فروکه و ..... و ..... توقتوقه به‌ک زیاترنیه ته‌نیار بگایه‌کی نه‌بی کورد نه‌ره و سهربهستی بی‌یا بروا شعلای شارستا نیتیه ؛ نه‌م ریگایه‌راست و ره‌وان نه‌چینه ناو هیرگی آزادی و سهربهستی .

کومه‌له‌ی ژ . لک بریاری داوه بو روناک کردنه‌وه‌ی بیری نه‌توه‌ی کورد و دوزینه‌وه‌ی هوی چاره‌ره‌شی و دوا‌که‌وتنی نه‌م مانه به‌سته‌زمان و بی دمه‌لانه له‌هیچ فداکاریکی روورم نه‌گیریت نه‌واله سهر بریاری هه‌بنه‌تی ناوه‌ندی نه‌م گوواره (Govarh) دمر نه‌چیت نابهره به‌ره‌هر چه و تیو نره و اییکی له‌زیانی کوردا هه‌به‌پیشانی بدا و بیته شارمزای نه‌توه‌ی کورد له‌ریگای سهربهستی و سهر به‌خونی‌دا

بزی سه‌روک و کورد و کوردستان و هیوا

نیشته‌مان

گوواریکی کومه‌لایه‌نی ؛ نه‌ده‌بی ؛ خونیه‌واری و مالکی کوردیه

ژماره‌ی ۱- سالی به‌که‌م پوئس به‌ری ۱۳۲۲ جولای ۱۹۴۳

آمانجی ایمه

نه‌ی برای کوردی خوشه‌ویست :

کومه‌له‌ی ژ . لک به‌بیجه‌وانه‌ی هه‌مو به‌ره‌ه‌لت و قورن و چه‌له‌میکی وه‌کو دوز منابه‌تی خوبه‌خو ، دوبه‌ره کی‌ز خو‌خوری ، پول به‌رستی و بیگانه‌دوستی که‌له‌ریگای پیش که‌وتن‌وه سهرکه‌وتنی کوردا هه‌به‌به‌هه‌مو هیزو توانای خوی تی‌نه‌کوشیت

ته ماع

هویه کبی زلی دوا که وئنی کورد ته ماع و بول به رستی به تم
 هسته به تایه تی (ناو) شیرته کانی کوردا زور به هیزه ؛ که لی
 جار هل که وتوه که مو و مسایی س ر به سنی کوردستان هاتوه
 به ره م و له هیچ لایه که وه ماوه بو لاجهز (مخالف) . کاب
 نه ماوه توه و به جاریک هیوا براوبون به لام دمیان هل نه گرتوه
 بو چاندنی تووی دوبه ره کی له ناو شیرته کانی کوردا در اویکی
 زوربان بلاو کردوته وه و نه نتیجه ی باشین و مر گرتوه .

ته وانه ی به دراو هل خه له تاون بیریکی زور به ستو خرابین
 هه یه و به ته ندازه ی منالیک تی ناگه ن که تم دراوه ی دوزمن
 ته یاندانی قورقوشه له که روینف ته کانه م دراوه ته بیته منیه ی
 مال ویرانی و چاره ره شی دوا و زوی خوین و مال و منالین ،
 ته ی آغاوات و سه ردار عه شیرته نه خوشه ویسته کانی کورد :

توزی وورد ببنه وه بزاین تم دراوه ی دوزمن ته تاندانی بوجیه ؛
 بو به ختیار یو رزگار کردنی ایوه یه ؛ نایوه ده بی بزاین ته مانی
 ایمره به بلر دراوتن له ناوا بلاو ته که نه وه وه کو ایوه بی میشک نین و
 پاره به قیرو نادن ؛ ته وان ده زاین تم دراوه ته بیته مایه ی دوا که وئنی
 سه ره خوبی کوردستان تا چه ندسالی تروه هیواین هه یه له م ملوچه
 داکره ساتینکی و ابکه ن له زوی زمویدا کورد ته نیا ناوی به میتیت

ته زاین بو ؛ چونکه خاکی پیروزه ی کوردستان هینده به بیت و
 به ره که ته دهس لی هه لگرتنی وه ک گیان دهه چونه به لام ایوه چی بکه یین
 تم که وه ره هیزا و به نرخه اودهس کوردی بی کهس و هه ژاردایه
 که له به ر نفاق و دوز منایه تی به کتر نابرزین که لکی لی بسین
 و بیگانه کان به آره زوی خوین که نم ، رون ، نوت و و و و و و و و و و
 زورشتی تری به بارلی ته کیشنه وه بو وولانی خوین وه برسی ورهش
 ورونی وولاته که یانی بی تیره که ن .

ته ی آغاوات و سه ردار عه شیرته کانی کورد ؛ ایوه بن وخوا تم
 ته ماع (که به قینی روژیک ته بیته هوی مال ویرانی خوتان)
 فرییدن ناسه ر به خوئی کوردستان وه دوازه که بیت .

دهردی دهرن

دهمه ته قه بیکی دو که سی

بایز - تو خواصم باییر چی بله

باییر - چی چلون ؟

بایز - کوره چوزانم دهنک و بلسی تم شه رره

باییر - دهک خوابنگوزی توچت داوه ادهر دهردی خومان

که مه نوره ی شه رره

بایز - بوچی دهرملن که مه کی هه یه دهره وداخی ته بی

باییر - ها نه و جار بویته پیاویکی باش و مره گویت لی بی نازه بیناوک

هاتوه بو که نم کرین در اویکی زور یشی هیناوه

وولاته که مانا هیندم مهردمی بیگانه دیت سهرم سور مابو وونم
 به لکو نه مانه میوانن تیفکریم له خانه خنیویش زیاترن اینجا
 دوردونک بوم بهخوم گوت ریگام هه له کردهوله آسمانی کوردستان
 وهدمرکه وونم سهرم هه ل بری چیاکانی تروس؛ نه لوهند؛ چه مره بین
 یهک بهک وه بهر چاوم هاتن نه یانگرت نا! ریگات هه له نه کرده
 نه م آسمانهی تو نی یا نه سور یه وه آسمانی کوردستانه، نه م چیار
 کیوو دهشت و شیوا نهی له بهر چاوتن هه مو کوردستانه به لام نه م
 بیگانا، هی تو نه یان بینی له بهر دو بهر کیوو خو خوری ایوه له هه مو
 نه و شتانهی خوا به خشویه به کوردستان که لک نه سینن نه گه ر
 پیت ناخوشه برو به نه ته وه که ی خوت بلی سه ر که وتن له ریگکه و تنایه
 ریک که وون تا سه ر که وون.

میجرسون له ر حهق به کوردچی نهالی

- « چنانی هه امین ده کی خاوه نی تاریخی کورد و »
- « کوردستان له لاپه ره ی ۱۰۷ نی کتیه نایابه که بدا »
- « نه م دیرراهی خواره وهی له کتیه (به تبدیل له »
- « مه زو پوتامیا و کوردستانه - لوندون ۱۹۱۲) هی »
- « میجرسون وه دگرتو »

نه م دهشت و کیوانه (لای زوری ریگه ی اورفه - موصل)
 که له سه ره تای دیریکه وه ناسراوه له نیوانی وولانانی با کوردی و
 نیومروی جزیره (مه زو پوتامیا) دا سنوریکه سیاسی و طبیعی بوه
 نه و شاخه تاریک و بهرژانه (طور عابدین) که له پیشدا نیفاتیل

بایز - جاکه هه به هینده نه فام بیت گهنمی بی بفروشت ؟
 بایر - به خوانا تیکه بیشتوی دراو بهرد تهرم نه کاله بیش هه مو
 که سیکدا آغا گهنه که ی نه فروشت

بایز - نهی بو خوی چی نه کا ؟

بایر - مام بایز وه هادیاره چونکو باسی در اوم کرد عه قل وهوشت
 لانه هاره کورره هه ی نه فامی نی نه که بیشتوا نهی گهنمی
 نه م جوتیاره چاره ره شانه هه کی به ؟ مالی جوتیار
 هی آغابه

ریک که وون تا سه ر که وون !

ع . بیژد

تاریکه شهوی شهوانی دوی ۱۷ و ۱۸ دی مانک له بهر به نجه رته
 زوره که ماچاوی بی بریبو نه آسمان ؛ آسمیکی برر له نه ستیره دی
 سیس و گه تر ؛ آسمانیکه هه ور آوی ؛ آسمانیکه شین وره تر
 و چاوه روانی ده ر که وتنی مانگم نه کرد جیشار کی نه ستیره کان وهک
 مانینیزوریکه چالاک له هوشی بر دم تاریکی و دیمه نی نیوینی
 آسمانیش خستیه یانه حاله تیکه برر هوشه وه وام نه زانی
 نه وامن بالداریکه بچو کم له آسمانی کوردستانا نه سور یه وه
 له سه رگومی (وان) را به سه ر چیاکانی زانروسدا فریمه سه رگومی
 (ووری) له ویرا به سه ر خاکی مو کورین و نه رده لانا چومره
 کرماشان و لورستان و . . . . و . . . . به لام له هه مو سونیکه

بی گوتوه و ایستاکه له بیرمان چوتوه سه چاوهی ده جله به له
 زهمانی (تیگللات پلازمر) ی بادشای آسوردا (۱۱۰۰ پ . م) سنوری
 با کووری آسوریه بوه و له وولاتی نه زانراوی (نایری) هه بو که نه
 شایه گه وره به هه ولی بودا گیر کردنی نه دا له دواییدا ناوی وولاتی
 (نایری) بو به (کوردوئنه) که به ته واوی (کوردیهن) ویا مسورد
 له مهوه واتنی نه گهین که نه ته وهی کورد له سه ره تایی دیریکی ره گزی
 آریدا هاتوه نه وولاته و جی گیر بوه .

اوردوی نه ته وه گه وره کان وه کو (بونان) پارث (نهشکانی) وروم
 له به رده می نه م کیوانه دارویان وه ر گیراوه ده شته کانی نیوه رو ؛
 نه شانه بهر زانه شاهی شکاف و گه رانه وهی گه لی نه ته وه کانی
 روز ه لاتن نه نیا آسوری توانیوه تی داخلی وولاتی نایری یا
 کوردوئنه (که دا بیشتو کانی له مهیلی سه ره خو بی دا له کوردی ایمر و
 که متر نه بون) بی - به راستی نه نه ته وه به که به زبانی ساده و آزایی
 و فکری خو پار از تن به نا و بانگه به ته واوی تیه که له نه بونی له گه
 فاتحه گه وره کانی چیکای حیره ته نه وه هسته که نه ته وهی کورد
 به دیریکی نوس و روز ه لات نسه کانی داوه نه مه به : کورد فه رمانی کهس
 قبول ناکا ؛ ناشکیتری ؛ له ناو نایری ؛ نه زاه شارستانی و پیشکه وتن
 نه کا ؛ نیشتمانه که می به کهس نادا ؛ چه ز له چاره ی نه ونه ته وانه ناکا نه پانه وی
 حکمی به سه رابکن نه به وی له شاخ و دوله کانی خویدا ره گز و
 زمانی خوی پیلر نیسته .

سه ر گه وتن به زور و گه می نیه

ووته ییکی « بیون » نوو سه ری کومه له له کو بوونه وه بیکدا

برایانی خوشه ویست له ووتاری نه وشوی خو ما باسی آیه تیکی
 کتبی مقدس اسلامی یعنی قور آن تان بوته گیر مه وه - نه م آیه ته
 له تابلو به ک نوسرابو نه گه رچی زور جار چارم بی که و تپو به لام
 هه ر گیز وه کو نه م جار ه کاری لیم نه کردوه نه وه تا آیه ته که خوانه
 فرموت « کم من فنة قليلة غلبت فنة كثيرة باذن الله » معنا که ی زور
 آشکرایه نه فرموت زور ده سته ی که م هه ن که زال نه بن به سه ر ده سته
 زور داره کانا به اراده ی خوا هوی زور کارلی کردنی نه م چاره ی
 نه وه به جاران له خو ماشنیکی ده گه ل نه م آیه ته مبار که تطبیق بکات
 شک نه ده برد به لام نه و جار که بیرم کردوه بوم ده ر کهوت که نه و
 فه ر مایشه ی خوا بال نه کیشیت به سه ر ایمه شا بوته کو دسه به کی
 نسبتاً بچکوله له ده وری به کتری کو بوینه وه نه لین نیشتمانی -
 خوشه و یستمان رزگار نه کهین ، وولانه که مان نه هاویزینه با وه شی
 سه ره خوئی ؛ هه نکوینی سه ره سته ی نه که برنه به گه ر وی هه م
 کورد بیکدا واتنی نه که م نه م آیه ته مرکزینیکی گه وری خدائی بو
 بو یوا قورسانی نه خاته سه ره حیشکم و له بیته چاوه ده هیچ شتیک
 توانای تیه ایبه و برا کانمان له گه یشتن به نه م آیه به باک و خوابه
 بکیریتنه چونکو خوا ده گه ل ایبه به بوچ له گه ل مان نایته ایبه
 به پینه ی کارمان له سه ر ده سته ی اسلام داواوه و بالمان داوه نه
 بره ی ( ) جار ه کوردی به سه ر ده سته ی قور آن

« م. م. هوشهنگ نهندای زماره شازده (۱۶) هی »
 « کومه له لایکی خوینده وارو بویر (شاعر) یکی »
 « بیشتان په روره هم چوار غشت کیانهی خواره و »
 « لویه یکی شمره جوانه کانی هم لاره خوشه ریستن »

تاده بینم ملتی کوردی فه قیرو سهر هزار
 بی زمان و بی کس و بی کومه گو بی کار و بار
 زیر چه بوکی ملتی دی راد بویرن روزگار
 آوی چاوم هر وه کو گوزهی سهره و زیردینه خوار

بش به حالی خوم نه من عومرم ده گهل غم ته و نه مه
 مونس و غه مخوری قلبی دهر دناکم هر غمه
 دایما بگرم نه گهر بو کوردی به سته زمان که مه
 مه نمی من بوچی ده کهن خهلکی له هر گوشه و کهنر

نهو زور و ژیکه که نابی دابنیشن رهنجه رو
 باعه دو بن بوته ماعی مالی دنیا خوبه خو
 مطمئن که نه به کتری به قسمی پر و بو چو درو
 روزی مه میدان و عمهل بگرن هم موریکهی فهار

ملتی دی چیه نه گهر کردی تهره قی علتی ؟
 بوچی تی نا فکری ؟ کورد آخر نه توش خو ملتی

هد لفاق نو سبب گر ناکون در ذلتی

بی و تهن وهك جوله کهی دایم هه تیو و سهر هه زار

***

غیره تی کوردی له نیو آحاد و نه فرادی ملل

بوته باعیشی سهر نه فرازی ده زانین لانه قهل

اتحاد و بی وه کو نهو غیره تهی ضرب المثل

تابزانن چون ده کهن ته حصیلی ناو و افتخار

***

مایهیی مهر جوره عز و افتخاره اتحاد

ملتی دی بهم طهریقه لاده بهن ریشهی فساد

اتحاد و گهربی جالازمه علم و سهواد

چونکه بی علم و هوانر ناکا تهره قی هیچ کار

***

هیچ کس نازی له ویدوا به بی علم و هونه ر

ملتی عالم که ده گرن عالمیک نیه بی نه تهر

گهر نه بی علم و هونه ر ؛ حیوانن نه بنائی به شهر

مایلی ده شتوده رو صحر او و کیو و کیوسار

« هم چند شراعی سید عبدالرحیم مولوی هورامانی »
 « که پیر ه میردی سلیمانی له کوردی هورامانی »
 « وه وه ریگیراوتنه سر له هجی مو کوریانی »
 « تی بطکرن تو خوا بران کام فه بله سوف وه کم »
 « بویر (شاهر) که وه که مستیری سر کال له شاخو »
 « کیوی هورامانا هلانوه (طلوی کرده) »
 « تو ابویانی له لسه لهی سر که و تن بخته بهر جاو »

گلهیی بهختی رمشی خوم نه کرد

نه ووت بوج منی وا بهم دهرده برد
 هرچی دهی بینم واله پیشه وه
 من به دست چهرخی جه فابیشه وه
 نالام (ساز) مه خهم بادهی به زمه
 هه روا مامه وه له م پایه نه زمه
 کینگلم نه خوارد به دوردی په زه
 پارچه بلوری لیم هاته زمان
 به زمانی حال : ره وانتر له قل
 بوی گیرامه وه ریزهی کوان سل
 ووتی لهو ساوه به « بهرد » خهلق کرام
 هه کوسی هستا بی بیکی لی م
 روزی هینامیان دو پوره زه لام
 گر تمیانه ناو وه بهر چه کوشیان نام
 هینده بیان لیدام هه تا بوم به آرد
 نامیانه کوردی - آگر - جوشم خوارد

که قالیان کردم بوم به بلوری
 نه دره و شامه وه وه پارچه نوری
 لیوم نابه لیو ناز دارانه وه
 کهو تمه نار به زمی خونکارانه وه
 گاه کولار دانی عه ترو عه پیر بوم
 نه شنه ی دهماخی شاهو وه زبر بوم

گاه مه نای شهاب کونهی پرته شیر

ده میان تی ژه ندنم نه و جهوانو پیر
 گاه جنسی له طیف شوخی دیده مه ست
 نه بیان فراندنم نه دست بوم نه و دست
 لهو بهرده شمینه بوم به و بلوره
 نه جری قالی بو شهراری کوره . . . . .

« نلبانی : زیور - به آهنگی شرقی »

خاوی خهرگوشی هه تاکهی وه عده بی بیداریه
 دوزمنی خوتو منالت نه زده های بیکاریه
 وابه جی ماوی له خیل ناگه بته کوستانی مراد
 کورده سادهی غیره تی غیرهت بهری دینداریه
 نه جنه بی باری گه یانده هه نزلی نه من و نه مان
 توش له نیو قوردا چه قیوی عه یتر و نوشت زاریه
 « لیس انسان الا ماشی » بخوینه وه
 سه عیه غیرهت نه سری مشروعه کولامی باریه

له سالی ۱۳۵۵ هـ که چو بومه موکورین کومه له شعریکی وه فاییم بهر چار کورت هینده آدر و آودار و شیرین و جوان بون بریارم دا دیوانی ئەم شاعره به ناو بانگه کوبکه مه وهزکه ههلم بو هه لکهوت له چاپی بدهم خوایار مه تی کرد گهنجینه ییکی باشم له لای گوردیکی صوفی نهک صوفیکی کورد دهس کهوت وریکم خست که بو چاپ حاضر بیت بهلام گریو قورتی زه مانه تا ایمره نهی هیشتوه ئەم آره زوم پیک بینم هیوام ههیه بهم زوزانه بیدهه به چاپخانه ی ژ . ک بو چاپ کردن

ا. هه مولادیکی کورد تکانه کهم بوته وار کردنی به سه راهاتی وه فانی له نویسی زانیار (معلومات) ی خویان دریغ نه کنن
بهشی طبی

جیگاره چون ئەگهرت

هه مو ئەزانن توتن زه هر یکی تابه تی ههیه که بیهی تهلین نیکوتین له گهل نه وه شا که هه مو کهس زور چهز به لهش ساغی ئە کاله کانی جیگاره کیشانا بیر ناکانه وه که ۲۰٪ تی ئەم زه هره ده گهل هه ناسه ئە چینه ناوده رونه وه و ئەو دو که لهی قوتی ئەدا بیجگه له نیکوتین هندی ههلمی (بخار) زه هر آری وه کو بغی رهزی (اکسید دو کربن CO²) نیدابه نه وه ههلمه له هه مو هه نمه کانی تر زه هری زورتره هه ر که چونا و خوینده وه ده گهل گرموله (گلیبول) سوره کان نیکهل نه بی و جوی بونه وهی نیه به یکجاری له کارین

چاوا هه موچه و توره کانه مه بره دايم ئەی زه لام
مايهیی دونیا و ودینت کسبو سه نه تکار به
به سه شوریلو خوار دنی ناوته کیه کان و خانه قا
چاوت ماسا هینده نوستی وه عدهی بیداریه
منگری شیخ و طهریقمت نیم حه قیقهت بیت بلیم
رو له دهه گاهی توکل بی سه بهب بی عاریه
صد گرامفون فیدای هو هوی جوتیاری بکه
جقه یی شاهی به بهنجهی خدمهتی جوتیاریه

شاعری به ناو بابگ

وه فایی

ع . میژهن

خاکی دلکش و شوپنه خوشه کانی کوردستان ههستی
زور وورد و بیری بلریک ئە خاته ناو دلی دانیش توانی ئەم وولانهی
که ایستا هه ره له تهی به دهست به کیکیه وه به بویه بهشی زوری
نه ته وهی کورد (خوینده وار و نه خوینده وار) طبیعتا شاعرن
له خاکی پاکی کوردستانا زور نه خوینده واری واهه بووه
که له خوینده واره کانی بیگانه باشتر و جوانتر و ریک و بیک تر توانیو بیتی
شعر بهو نیت وه شعر و ئە ده بیاتی کورد نشان ئەدا که خوینده وار
کانشینت له پلهی هه ره بهرزی شاعریدا جیگه یان بوخو
کره وه وه

نه‌خاو به‌م جوروه له‌ظرفیتی هه‌ناسه هه‌ل کیشان که‌م نه‌بیته‌وه
بورزگاری له‌بیروخه‌یلات جیگاره نه‌کیشن اینترنازان هینده
بی‌ناچیت بوخوی نه‌بیته‌مایه‌ی ماندوبونی میشک و له‌ش دله‌کو‌تکه،
ایش و ژانی‌دل - هه‌ناسه نه‌نگی له‌هه‌مو ان‌زل‌تر کو‌خه له‌جیگاره
کیشان به‌یدا نه‌بیت

کیشانی جیگاره ریژه وی خوین زیاد نه‌کا نه‌مه‌ش به‌هوی
به‌یابونی ماده‌بی آدرنالینه (Adrenaline) که له‌سه‌ر تو‌یژی
کورچیه به‌یدائه‌بی لیروه ده‌ر نه‌که‌وی که‌چون ژه‌هری جیگاره
نه‌چیته هه‌مو که‌لینو قوزینی نه‌ش .
زور جیگاره کیشان له‌خه‌و که‌م نه‌کا ، نه‌بیته به‌رگری هضم بونی
خوار دن .

نه‌گه‌ر ناتوانن ده‌س له‌کیشانی جیگاره هه‌ل بکرن بو نه‌وه‌ی ژه‌هری
توتن و دو‌که‌ل که‌م‌تر کاربکاته ده‌رون‌تان نه‌م چ‌ند ده‌ستورانه به‌کاربینن

- ۱- به‌بی مودنه جیگاره مه‌کیشن
- ۲- توزی لو‌که له‌نیو مودنه که‌تان بنین
تاوه‌کو هه‌ندی له‌ژه‌هری دو‌که‌ل بکیریته‌وه
- ۳- دو‌به‌شی جیگاره زیاتر مه‌کیشن به‌شی سه‌یه‌می فری بده‌ن
- ۴- له‌خورینی جیگاره مه‌کیشن
- ۵- هه‌تا نه‌توانن که‌می بکیشن

به‌کار هینانی نه‌م ده‌سنورانه‌ی ژورو خدمه‌تیکی هه‌ره‌گه‌وره‌یه
بو‌دل و سپیه‌لک و هه‌مو له‌شتان که‌نه‌میش یاره‌تیکی زاه
بو‌خوشی ژیلن-

بو‌گه‌نم‌گر

نه‌ی گه‌نم‌گر ، نه‌ی مایه‌ی گرانی و نه‌نگی و چه‌له‌مه‌ی وولات،
نه‌ی باغشی سه‌ختی ژیلانی ده‌س کورت و هه‌ژاره‌کان نه‌ی آورتی
به‌ردم‌ری قه‌یه‌ری خه‌لک بو‌ده‌سرو‌که‌ی خوت تو‌نه‌بی بزانیته:

آه و ناله‌ی نیوه شه‌وی دامار و برسیکان که به‌هوی گه‌نم‌گرینی تو
که‌وتوته نه‌نگانه وه‌ک دو‌که‌لی چیشته و شیوی تو له‌هه‌مو کاتیکا
به‌رمو ده‌رگی آسمان هه‌ل نه‌کشیت نه‌م آه و ناله به‌تین و تاوه
هینده ناکیشی آوی هیمنی سه‌بری خوا دینیته جوش و نه‌یکابه‌هه‌له‌یک
که له‌به‌ر آسمانی به‌خت و اقبال نه‌بیته هه‌وریکه‌ی ره‌شی به‌توس
هه‌ره‌م زووانه له‌م هه‌وره ره‌شه که‌وه کو‌چاره و به‌ختی هه‌ژارانه
ته‌رزه و گللیه‌ی نه‌که‌به‌تو چاره‌ره‌شی به‌سه‌رخوت و ژن و منالت‌دا
به‌وینه‌ی بلرانی به‌هاری نه‌باریت له‌بلیندی به‌ختیار یا نه‌تخاته
چالی بی به‌ختی نه‌وسا هه‌مو که‌ستی نه‌گه‌ن که‌سکالای هه‌تیوی ،
بی دایک ر‌بلو‌کی ، برسی وره‌ش و روت چوت قه‌هر و غه‌ضه‌بی
خوانه‌دابه سه‌ر گه‌نم‌گرا .

نه‌ی گه‌نم‌گر چون دامارو بی‌ده‌سه‌لانه کانت توشی برسیتی کرد
خوا مال و منالت بخاته برسیتی .

تکا

له‌خوینده‌واران تکا نه‌گه‌نم‌گر تو‌سراو و
هه‌لبه‌ست هه‌رچی بیت بو‌ملن بنیرن

گورد و عصبه الامم (جامعه ملل)

دوای شهر روه کانی ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ که کونفرانسی آشتی ساز
 بو جهنابی « شریف پاشای به درخانی » لایحه بیکی دابم
 کونفرانسه که له دوایا بندی ۶۲-۶۳ و ۶۴ ی معاهدهی سهور
 «Trinité de Sevres» ی داگیر کرد نهواله زیره وه عینی نم به ندانه
 که جهنابی ماموستاره فوق حلمی له کتیبی عراق و عصبه الامم
 «L'Iraq et société des nations» ی وهر کرتوه بوتان

ده نویسن

۶۲- کومیسو نیك له نهسته مبول و له ۳ نه ندام که له لایه ن
 دهوله ته کانی بریتانیا؛ فرانسه و ایقالیاره تعین کرایت له دوای
 وه کار که وقتنی نم معاهده به به ۶ مانك مختاریتیکی ناوه ندی
 « محلی - Locale » داده نیت بو نهو جیگایانه ی به شی زوری
 نه نهوه ی کورده و ده که وینه روز ه لاتی فرات؛ نیوهروی سنوری
 روز آواکه له دواییدا بو « نهمه نستان » نه بریتوه و با کورری
 سنوریک که اورکیاله سوریه و مهزو یونامیا جیا نه کانه وه به پی ی
 نم آموز گاریانه که له بندی « 27.11.20,30 » دراره

له خالیگدا که له خصوص هندی مسائله وه بیگه تی آزانه بیت
 نه ندا مه کانی کومیسو نیون ه ریگه مراجعه به حکومتی خویران
 نه کنه نم مختاریته ته عینی مساعد و متحملی نه میناتیک بیت که
 بو حملیه، تواری که سطور به کان «Les Assyro-chaldéenes»
 وه نه ته لایه ته کانی تری نه تدهویی و مه ذه بی دانیشتیوانی نم

وولاناه پویسته ، بو نم مه قصده کومیسو نیونکی مرکب له بریتانیا ،
 فرانسه، ایقالییا؛ ایران وه کورد (بو ته فتیش و قهراردانی ته صحیحانیک
 که رهنگه پویست بیت بکریت له و سنوره که به پی معاهدهی حاضر
 بو تورکیاد اندراوه و به سنوری ایرانه وه ده نویسن) ده گهریت

بهندی ۶۳ - حکومتی عثمانی له اعتباری نم مه عانه وه
 قبول کردن و اجرای نم مقرراته که له لایه ن کومیسو نیون به یان کراو
 له به بندی ۶۲ دا پی ی ابلاغ نه کریت له تاریخ ته بلیغه وه تاسه مانك
 وه نه ستوده گهریت

بهندی ۶۴ - نه گهر به وه عده ی سالیك دوای تاریخی ددسکران
 (شروع) به اجرای نم معاهدهی حاضر لهو جیگایانه ی که له به بندی
 ۶۲ دا ذکر کراوه نه نهوه ی کورد به مجلس عصبه الامم (جامعه ی ملل)
 مراجعه و اظهار بگهن که (به شی زور) نه کشریتی نه نهوه ی دانیشتیوانی
 نم مه ناطقه نه به ریت له تورکیا جیا بیه وه و سه ره خو بیت ؛ و له
 حالیکدا که نه گهر عصبه الامم بزانتیت که نه مانه قابلیه تی سه ره خو پی
 یان ه به وه ته وصیه ی دانی سه ره به خو پی به نه نهوه ی کورد بکا ؛ تورکیا
 له ایستاره بو مووافقه ت کردن به م ته وصیه و ته نازول له ده مو حقوق
 و عهده نانیکی به سه ره نم مه ناطقه وه ه به تی نمهد نه کا

نم ته نازوله ، موضوعی مذاکرانیکی خصوصی له نیوان
 قوای ره نیسه ی سویند خواران و تورکیا ته تشکیل نه کا
 له دوای ته نازولی بیژرا و له لایه ن قوای ره نیسه ی سویند خوارانه وه
 به رابه ره به تیکهل بونی به شی کورد ده ستانی موصل به م حکومتی

گورده هیچ نوعه اغراضيك اقامه ناکریت
 برا خوشه ویسته کانمان نه مه سهندی سه ره به خوبی کور دستان
 بو بومان گیرانه وه بزائن چندساله و چندو چون جه و ر و سته م
 له گوردی به سته زمان کراوه حقیکی وا مشروعی ایمه خراوه ته
 بهر پی یان هیشتا ایمه به خومان اهللی بن زبندوا اهللی به لای لیدا
 ژبانی وا به ضلالت

« هم شعرانه شان له درای چاپ مکردنی هشی »
 « هدهی گوراره که مان بی که بشت لهوا به سوپاسیکی »
 « زوره وه بوته و که سهی که ناردوبه له چاپی هدهین »
 « نیوی بویره که بیان بوته نوسراوه نایینوسین »

تهی ملت محظوم و فقیرو ده سه وه ستان
 بی علم و معاریف وه کو نه تقالی ده بستان
 گهی بی به شو بی به هره له آزادی و شادی
 مه حروم و عقوب که وتو وه کو کویر و نه قوستان
 بو بی خه بهرن دوری جه هالهت سوپوری بو و
 بی نوره چرای جامه بی باده به زستان
 هم نه بهلی و غناه تو هم خه تته تاکهی
 عظام همو بیداره له خه جه هالستان
 فور هه به که لیک عتود که هم قومه نه جیبه
 مشهور به شه جاعت همو وه ک روسته می دستان

بی حورر مه تو محکوم و همو چاو به ره رپرین
 بو داخلی و خارجی و پاره بهرستان
 هم جهل و نفاق و حسد و بو غنه هه تاکهی
 ده خولینه وه تاکهی وه کو دیوانه و ده مستان
 بیغونه وه بهم چاکه به صابونی مه داقت
 هم چلکی نفاقه له ده مو چاووله ده ستان
 اقدام و قیامیکی بکن مه واقعی کاره
 ههر بومه به نه نها که به هار بوته زمستان
 خار و خمسی ذلت له ره گوریشه دهرین
 بیکن به گولو و گوشه نو کولزار و کولستان
 ههر بو مه به خوینی جگر و محنه تونالی

بو نه جنه بیه نعمتی شه هدهو شه کهرستان
 نه ورو که له فهنو هونه ر و علم و صنایع
 هه ر گورده که بی حصه بیه باقی هه مو ((وستان)) ن
 بروانه به نوری هونه رو شه معی مه عاریف
 تاریکه شه ویش ره و شه نه بوته قه مه رستان
 گوی بگره له رادیو که به بهک نایه دینی

باسی و خه بهری « له ندمن » و « پاریس » و « له ستان »
 بی علمی سبب بو که به خور رایی له ده سی چو
 مصر و حه بهش و شام و عراق و عه ره دستان

(۱) هه هه هه بیکه بو امیراطورینی سلطان صلاح الدینی هه یوی

انصافه ایتر به سیه به هم چه هلو نفاقه
 دونیات که نه مادینه که شت رویی له دستان
 شاعر و مره قوربانی قهریحه و قهله متهم
 بینوسه له بو « آکره » و « آمید » و « لورستان »
 « بلوهدی » و « سه نجایی » و آفاقی جهنوبی
 بو کوردی په را که نده له کهر مینو له کوبستان
 بو ملتی بیچاره بی بی صاحبو سه ردار
 له خصوص طه به قوی کوردی عراق و عه چه مستان
 بو آتیه فکریکی بکه ن فرصه ته نه ورو
 تاکه ی ده بنه چاو له به رو آه نی دهستان

کوردستان مالی گورد

ع سامان

به گوهرمی میزو؛ به که وایی هه مو میزو نوس و روزه لان
 ناسه کان له ۲۷ چهرخی پیش میلادموه نه چیا و شاخ و کیوانه؛ نه
 دول و دهشت و شیوانه؛ نه روبر و گوم و آوانه ی که ایمره
 کورد تی یا دانیشتهوه، آوی لی نه خوانته وه و کشت و کالی له بهر
 دانه کاله لایهن بایره کانی نه ته وهی کورد داگیر کراوه
 بهلی ایمره چل و جهوت چهرخی ته واره که کورد له کوردستان
 دانه نیشیت هه مو که لین و قوزبنیک؛ هه مو دول و دهره به که هه مو
 هه گوچینه نیکی نه م وولاته ی له به رانه ره به لاماری درادسیکان
 به خویته خوی پلرا و وسوور کرده لاه رره کانی میزو برن له بلسی
 نه شهره رانه که نه ته وهی کورد بو پارا ز تنی نیشتمه که ی

توشی هاتوه نه م آسمان و مانگ و روزو نه ستیرانه له خاکی کوردستانا
 شاهدی گهلی خوین ریزیو شهران بون و بهمه زاران لای کوردین
 دیوه که له خوینا نه تلپتهوه بوچی؟! بو پارا ز تنی وولاته که یان
 له به لاماری په لامردمرات خلاصه کورد نه م کوردستانه ی ایستای
 به خوین له آده میزاد کرپوه و هه رگیز به خوررابی له دمس خوی نادا
 بهش کردنی کوردستان، بلاو کردنه وه و له ناو بردنی کورد جنایه نیکی
 زه که له میژودانه دبتراره

کورد به هه مو هیزی خوی نه چریکینی نهلی کوردستان مالی
 خومه به که سی ناده م؛ وولاتی خوم بو کهس به جی ناهیم له کوردستان بووم
 له کوردستان زیایم و نه زیم نه بی هه ره له کوردستان و له ره کای
 کوردستانیش دا بهرم

په لاماره گهی نه و سالی نه له مان له روسیا!

۲. هه رورخ

په لاماری زستانی روسه دلیر و آزاگان توند و تیزی خوی له
 دمس دا؛ به فر و سه هولی ده شته کانی روسیا به ره به ره نه توانه وه؛
 اوردوی سوری سه ر که وتو که سه ر که وتنی ستالینفرادی له لاپه ره کانی
 میزوی نه ته وهی روسرا به خوینی هه زاران سه ر باز و سه ردار
 نوسیو خهریکی ماندره ساند نه وه بو - به لام زورناشکا وه که ی
 نوکتور گوبهلس له دونیادا بلاوی نه کرده وه که اوردوی سور توانای
 هیچ شهریکی له ماوه و بهم نیزیکه په لاماری گوره ای ته وهره
 (مهور) له روسیادا دمس بی نه کری نه وانه ی خه له تاروی رژیم
 بروبوچی نازیش بون له دهره وهی وولاتی نه له مان نه فیشال و

دروود له سهی آغلی گوبه لسیان باومر نه کردوئه بان کورت به لاماری نه مسالی هیتلر به هیچ نه یرویک بهر به ست ناکریت.

به مار داهات مانگیك دومانك به هارته او بو په لاماری نه له من هرو دس بی نه کرا دپسین همل خه له تاوه کاب نه یانکوت هیتلر خوریکه چهك و تفاتی تازهی شهر نه دا به سر بازه کانی که مانگی پوچی بهردا هات چه ندروژیکی رابورد زور ناشکاره که ی گو به لس بلاوی کرده وه به لاماری گه وره ۱۲ له روسیا دسی ییکرا دریزی ناهیهی شه رر (۷۰) میله وله اورمل را تا بیلگرودی دا گرتوه نه مالهی شتین له بیرناچته وه وشوینی به لاماره که ی پاری هیتلر یان هیتلر له سه ر خه ریطه کانی خوین همل نه گرتبو کالته یان به به لاماره که وره به نه کرد چونگو ۱۶۰۰ میل دریزایی جه بهی پلر ده گیل به لاماره گه وره جه فتا میلیکه ی نه مسالی هیتلر هیچ هتسه به تی نه هه مو که س تی که پشت که نه م به لاماره ته نیا بورا گرتنی نیروی اوردوی ته وه ره کان دس پیکراوه ده نا به هیچ کلو جیک نه هیه تی نظامی نیه و بو، گومان تیک نه شکیزی

چهن دروژیک بی چو باره گای نه له مارن (به قسه ی خوی) زور جیکای دا گیر کرد؛ دیلی گرت اوردوی سوری شکاندر سه کان هه روا بیده نك مابونه وه له ناکار روزی هه ینوی ۱۴ جولای ۱۹۴۳ باره گای روس بلاوی کرده وه که به لاماری هه ره گه وره و زله جه فتا میایکه ی هیتلری تیک شکاندمو و بهرمو اورمل به لاماریکی زور به ترس له لایین اوردوی سورموه دس پیکراوه وره و ژوشن ۱۲۰۰۰ سه ربلی نه له من کوزر لوه تانه ورر که ۳۰ مانگی بوچی په ره نه م به لاماره هه ره له پیش که و تندایه و هیتلر و

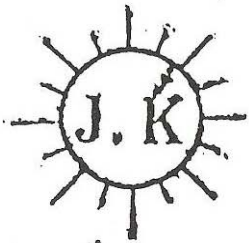
موسولینی له چلو بیکه و ته که ی خوینا به شیکی زوری ده ته که که یانین به بسی نه م به لاماره که به نه یرویک بی هاو تاوه دس پیکراوه ابورده نه م بو دواروژی به لاماره که ی نه مسالی محومر

ده سیاوی بو چاپ

هنیدیک له نه ندا مه کان بو چاپ کردنی انتشاراتی کومه له بیجکه له مانگانه ی معین (داندراو) ده سیاوی صندوقی کومه له بیان کرده نه واله خواره نیوین و پولیکسی داویانه به سوپس و تشکریکسی زورموه نه نوسریت

ناوی نه فنام	پولی هراڼ	پولی تورکیا	پولی ایرات
۱- کلوه	۱/۹۰۰ دینار	۱۴ لیره	۲۳۰ ریال
۲- سام	۶/۰۰۰	۱۲ ۱/۴	۲۰۰
۳- جامه	۱/۵۰۰	۱۲ ۱/۴	۲۰۰
۴- نه رروخ	۱/۵۰۰	۱۲ ۱/۴	۲۰۰
۵- ره وادی	۱/۵۰۰	۱۲ ۱/۴	۲۰۰
۶- ته ریمان	۱/۵۰۰	۱۲ ۱/۴	۲۰۰
تیکرا ۹ دینار و ۴۰۰ لیس		۲۶ ۱/۴ لیره	۱۲۳۰ ریال

نه گهر بیجکه له م برایانه نه ندا مه کان تریش ده سیاوین کرد بیت چونکو له هه بنه تی ناوه ندیرا به ایمه رانه که ییندراوه له ژماره ی دویمه گواره که مانا نیویان چاپ نه که یین هیوامان هه یه هه نه ندنامه کان لاسی نه م براخوشه ریستانه ی خوین بکه نه وه

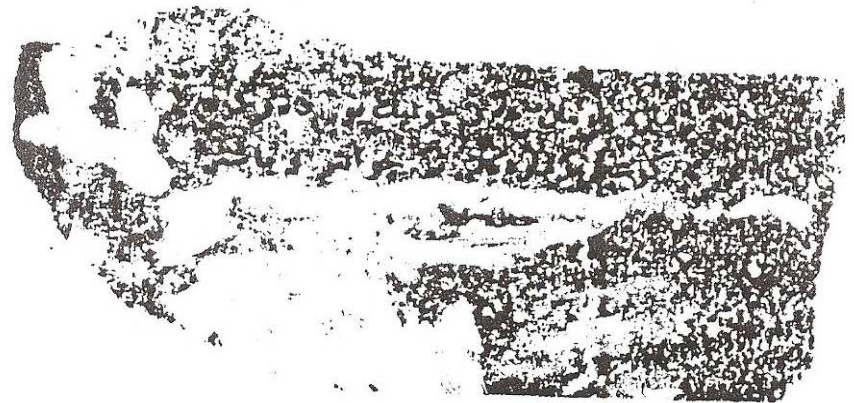
نیشتمان

پلاو کوه دومی بیری گومه لپی ز . ک

سالنامه کم ... زمارتی ... خه زه لوه هی ۱۳۲۲

لهم ژمارتی ...

له نلو گو به لدا چا بلما
 مایه ی برتر گلر نامیوتی ایما
 ایما و مایه ردم ... بیژن
 خوت چانه ... موش
 مه حکمهای مایه حوسی استقلال
 که نچینای تکله بیات
 ضایعه سینگی گهوره
 نای لادی کورد ... م. آریا
 انقلابی گهوره کورد ... م. فخر روح
 در کمال نامی ... له نلو شینه و

نهم گتیانهای لهمه و لاهه در نهترین

- ۱- به سر هانی چه نابی شیخ یوسف شمس الدین البرهانی
- ۲- به سر گوزمشتی مهر جوسی مهلا محمدی گوپی
- ۳- شوال و کوتابی
- ۴- فلزینوی گوشنو خوشی روسه گلن یا چه نگی ستالینقراد
- ۵- درسی روسی

له مه مو نوسه رو بویره کانی گوردستان نکانه که ین له ناردنی
هله لیمنه و نوسه راد دویغ نه کن ایمه نین یا یارمه می خوا له ستون
حسان خویان یا همی حومان چایین شنگه ین

پان نیشته

بلا و کور و روی بیری کوملهی ژ. ک.

گوراریکی کوملهی بی؛ نه دهبی؛ خوبنده وار بو ماسکی کورد به

ژمارهی - ۲ سالی به که ۵ خه زدل وهری ۱۳۲۲

بو خوینه ره خوشه ویسته کانمان

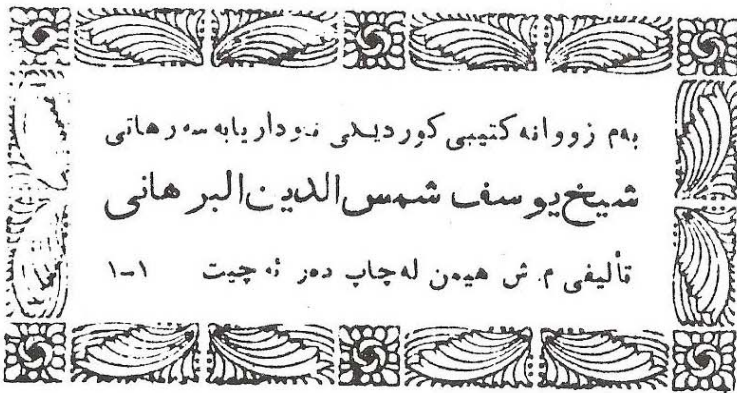
دوای له چاپ دانی ژمارهی به که می نه م گواره هندی
به ره له کار و باری ایچه دا به بیدا بو که به بونهی نه و نه و
چاپی ژمارهی دووم و پاش کدوت؛ به لام خوائ گه وره و
به ر زیار منتی دابن توانیمین به سه ره مو نه و شتانه دا که بونه بچگری
کار زال بین نه و ژمارهی دووم پیشکشی خوبنده ره خوشه.
ویسته کالمان نه که ین هی و امان نه میده هر و ره کو ژمارهی به که م
آگری نیشتمان به رو ره یو و کورد ایه نی له دلی همو کورد بکدا
بکه شینیته و ه.

اداراتی محلی نه‌شکیل بدیعین

له‌شاری (ش - SH) - روناک نه‌ندای ژماره ۵۲ که له لایهن هه‌بده‌تی ناوهند یوه بو سه‌روکی اداره‌ی محلی معین کرا بو باش که به‌هتته جیگای کاری خوی فعالیتیکی زوری نوامدوه کومه‌له سو‌بایسی نه‌کا دیار یکیشیان نارد بو پیمان که به‌شوه ای‌مه‌ش به‌جیگای خویمان که یانند

له‌شاری (ک - K) - برای راست نه‌ندای ژماره ۶۷ سه‌روکی اداره‌ی محلی نه‌م شماره ۴ دیناری عراقی (۵۰۰ دینار) بو کومه‌گی چاپخانه‌ی نارد بو وه‌رمان گرتوه

له‌شاری (غ - G) - بارزانی نه‌ندای ژماره ۶۴ بو سه‌روکیته اداره‌ی محلی تعین کراوه چاره‌نواری که به‌شستی راپورتی عملیاتو، نه‌که‌ین

له‌ناو کومه‌لدا چه‌باسه؟

له‌مه و باش هه‌مو ده‌نگو باسی کومه‌له‌ی له‌زیر عنوانی سه‌ره‌وه‌دا بو آکاداری خویندیره کانمان ده‌نوسین نه‌واله خواره وه به‌کورتی ده‌س به‌نو سینی ده‌نگو باسی نه‌م چه‌ند مانگی راپوردو نه‌که‌ین.

کومه‌گی پولی:

چه‌ند مدتیك بو ته‌صیم گیرا بو دیاریك به‌جیگایه‌کی لازم ته‌قدیم بکریت بو نه‌م کاره له‌لایان هه‌بده‌تی مه‌ر که‌زی له نه‌ندامان نیزیکه‌ی ۱۰۰ دیناری عراقی با ۱۲۵۰۰ ربال پولی ایرانی کوکراوه و دیاریکه ساز کراو پیشک‌ه‌شی نه‌م جیگایه‌ی که هه‌مو نه‌ندا مه‌کان به‌پیوستیمان نه‌زانی کرا له‌ژ ماره‌کانی دوایی دا ناوی نه‌و نه‌ندا مانه‌ی یوایان داوه ده‌نوسین.

جیژنی سه‌ر سالی کومه‌ل:

روزی ۲۵ جی که‌لاوتر جیژنی سالانه‌ی کومه‌ل به‌شکوه و خوشیکی زوره‌ده‌گیرا و که‌لی له نه‌ندامه‌کان مقاله‌ی باشیان نویسیبو خویند یانه‌وه که له‌باشان چاپیان نه‌که‌ین

اداراتی محلی کومه‌له:

له‌م چه‌ند مانگی راپوردودا فعالیتی کومه‌له زور به‌تین‌بوو، توانیو مانه‌له هیندیك شارانی نارچه‌ی نه‌و‌دی خویمان‌دا

مایه‌ی رزگار نه بونی ایمه له زنجیرو که له مایه
هوژمن چیه و کی یه؟ بوچی پیش ناگه وین؟

له دونیای ایمرودا زیان به به خسیرو زیر دهستی هیچ
ناهنی ملتیکی زیر دهستی نهم و نهوبیت وه که هه نیوی بی
دابکو باب هه میشه هه ناسه سارد و رهنک زه رده نهم هه مو
هه راو شهره بو آزادی ههل آیساره حکومه تی سووه ت
نه کهر آزادیو سهر بهستی نه نه وه کانی له لایه ن له امانه کانه وه
نه خرابایه ژبره ره شه و ته هدید هه رگیز شهرری نه ده کرد
و خوینی لاوه آزا کانی خوی به خورایی به رژاندن نه ده دا
نرخه هه موشتیکک له م دونیایه دامه علومه مه کهر نرخی
آزادیو سهر بهستی

سهر بهستی گوهه ریکه بی هاوتا که له بازاری جهاندنا
به خوبن تسعیر کراوه

سهر بهستی بوملت له راده ی نان و آودایه و اتاچلون آده میزاده به
بی نان نازیت هه روه هابه بی آزادیش ناتوانی بزی
نهم زنجیر و که له مایه دیلی که خراوته نه ستوی نه ته وه ی
به شه هاهه توره شیدی کورد سه طحی نه خلاقی نه م تو وه. آزاو
نه جیبه ی زور هیناوه ته خوار

ملتیکی له کهرا نه وه ی ده هه زار نه فهری یونانیه کان دا
عه شیره ته کانی بو محافظه ی نیشتمانی خوین شهرریکی تاریخی

و به ناویان کرد ملتیکی له ته واری چه ر خه کانی تاریخا بلیمه تی
و نه همیه تی مقامی خوی له ژبر بهیداغی دلیریو آزایی دا به هه مو
دونیا ثابت کردوه ایستا ملی له بن نیری دوژمننا جه ماره نه روه

تگا!

زوراب- ۳۷

نه ی سهر دار عه شیره تو
آغوات و شارستانیگانی
گورستان ایوه بنو خواو
پیغه مبه ر تا ایرو هه ر
چیگه تان دهر بار می بر او
خزمی خوتان کردوه
له دلی دهر گهن به لام:
له مه و پاش ناوی عه شیره.
تو شارستانی جافویژ دهر

هه شیره ته کانی له بلد
تی توله نه مستاندنه
وهو انتقام له
دوژمن خه ریکی
کو شتنو نالانی
یه کترن؛ دوژمن به
نه نوعی درووده له
سه هه لی خه اه تاند
ونو نه یانکا به کژ
یه گا نه مه به مایه ی
پیشنه که و ننی ایبه؛
نه مه به هوی هه ره
زلی دوا که و ننی
کورد؛ نه کهر پیمان
خوشه جار یکی نر

زبونه ندالتان توشی نار هه نیو چاره ره شی نه بن؛ نه کهر حه ر به خوشی
ژیانی دواروژی خوتانو قهومی کورد نه کهن؛ به کوردیو به کورنی

نه گهر نه تانهوی دواي جهنگ ديسان ناموستان نه خريته ره زير
چه كه مي دوزمني تينو به خويني كورد. باني كوشتنوتالان كردن
خه ريكي براهه تيور بگه وتن بن تابنوا ن هه شتيكي بيت مله

يو مهنگور و مامش دييو
گريو به گزاره؛ كه لهور
وسه نجابي له ناو خوتان
هه لگرنو و به يهك زمان
هاوار بگه ((كورد
ينو حه قتي خو
مان نه ویت))
تابه ريار مه تي خواو پيغه
مبه ر نه م هاواره مان
بگاته به رگويه ي نه م

پيشكه و تني كاري
قهومي كورد هه لي
بگرن كورد نه نيا
به مريكابه دا تواند
ي دهر باز اون له
هه مو چاره ره شيو
نه گبه تيكي بوديه
به ره موه فريادي دا
وا كردني نه م حه قه
نه كه ویت كه معسل
هده ي سه ور بوي
داناره به بي نه مهي
كه سبك بتوا نيت
بيته به ره هه لستي
نه م دا واره شروعولي

نه پر سر او مان بيشك نه گهر نه م جهنگه دا كورد هه روه كو دوزماني
به هه مو نه و عيك بو پهست كردني نيده كو شن حمل نه دانو هه ر

ده سخه روي دوزمني بي انصافو ظالم بيت باشه روزيكي زور اه
چاران ره شوتاريكتر بوخوي آماده ده كات .
نه ي رؤساي عه شاييري دا پيرو غيوري كورد:

حكومه ته گه و رانه ي
نه لين بو آزاد كردني
هه مو نه نه وه كاني گيتي
نه جهنگن تا چاويگيش
به دا واي مه شروعي اي مه
دا بخشينن و زماني باز ده
ميليون كوردي مه ظلوم
به واته ي:
((بزين نه و حگه و مه ته با
شه ره فانه ي بو آزادي
كو نيائیده كو شن)) گوياب
بگه ن.

كه ميگ وورد بينه
وهو تو نيك بركه
حساني بمر وودو
بديمنان نه دو بينيكا
كامتن نه هه هوان
كه و ره مه زنتربو
به رانه ره مامور
يكي جو بيري حكو
مه ت نه ده و براقسه
بگاتوزماني اي ني
كه ل ده بو ايستقا كه
خواه زميني به چر
مه مشو ايمه داهاتو
هو زنجيري ضلمو
سته مي دوزمني له

شانوبيلي كورد له دوبار چه كورد. ستاني دا گير كراوي عراق و ايران
دا ماليوه كاريكي و امه كه ن هه وري قه هر دغه نه بي خواي گه و ره بو روز

اینها و مردم

بیژن - ۲

توز و غباری ته بلیغاتو پروباغاندای ژه هراوی فاشیسته کان روی مینای بی که ردی کوردستانیسی وه کوزور وولاته کانی گیتی وهها نار بک دا هینابو ایستاش باشماوی دواپی نه هاتوه .

له کاتیکدا که مبلغه کانی نازی له عراق وایرانا خه ربکی لیلارو شلوی کردنی آوی هیمنی سیاسه تی ژه م وولاتانه بون که وره ترین پروباغاندیان خراب پیشاندانی کمونیزم و که ونهست بو که به ناوی شیوعی نه یاندا به گوی مهردما. وایان بر دبووه میشکی خه لکه وه که شیوعیکان زور دورنده ووه حشین و پیاو کوشتن له لایان زور ره واجی هه به ژه م مه موضوعه وهها چوبوه میشکی دانیشتهوانی ژه م

کلهری نه گبه تو چاره ره شیمان به سه ردا ببارینیت چونکو :

(الملك یبقی مع الکفر و لا یبقی مع الظلم !)

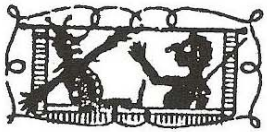
ظلم چه در باره ی بیگانه باخوما نه بکریت خراپه ی لی دوه شیمه وه؛ بناغی کاب تیک نه دا؛ آده میزاد له آسمانی به ختیاریرا ده خاته ناو- جالی چاره ره شیوه گبهت؛ باشه روژتان له بیر نه جیت دونیای ایمر وو سه ینی دونیای سه ره ستمیو آزاده مردن که لی له دیایو ایخسیری خوشتره تیکوشن یا خورزگار که نو سه ره ستمی بستینن یا به جاریک بمرن - بژی گوردو گوردستان به سه ره ستمیو سه ره به خوئی .

وولاتا: که به بیستنی ناوی شیوعی (بلشو بک) تور ده بونونیو چاوانیان تیک نه نا - دوا ی هاتنی اوردوی سور (جیش الاحمر) بو کورد- ستان رهفتار و آکاری و اباشیان پیشاندا که ژه م هه وره نجی مبلغه کانی هیتله ره به باجو به لام : هیشتهامیندیک میشکی واهن ده سخته روی آنتربکات و درووده له سه ی فاشیسته کان .

چهند که سیک له م بی میشکانه که کذیبی دیاریو ژماره ی به که می نیشتمانیان خوبند بووه و لایه ن گربو تمایلی ایه بان به لای حکومه تی سووه ندا دبجو گونویان آرمانی کومه لی ژ . کک بلاو کرده وهی مه سله ک و باوره ی کومونیزمه ژه م قسه یه پیشک له سه چاره ی ته بلیغاتی فاشیسته کان آو نه خه واته وه ده نا ایه کمونیزم نین نه گره کمونیزمیش بین جیگای هیچ اعتراضیک بوخه لک نیه له م مه موضوعه دا هه یته تی مه رکه زی کومه ل به یانندا مه ی ره سمی ده ژه کات .

دردی دهرن

دمه ته قه ییکی دوکسی

بایز - مام بایر مازدو نه بی
بایر - خوا سلامه نت کا بایزه روت
بایز - نه ری مام بایر له شاریش ژه م دهنکو باسه هه بو؟
بایر - دهنکو باسی چی ؟

بایز - نه مهی که نه لین نه له مانه کان له ناو چهی جهنگی روسیا زور

شیرزه بوون

بایز - به لی مام بایز نه مه راسته

بایز - ههی آفرین بو آغای!

بایز - جا شیرزه یی نه له مانه کان چی داوه له آغا؟

بایز - سه چو وار مانگ له مه ویش بو آغا ده بفرمو نه گهر دس

بده مه ده مانچه گوی کهت به چاریک اوردوی نه له مان

تیک نه دم اینجاله روزانه دابو من به چاوی خوم دیتم آغا

له سه ریک ههشت فیشه کی به ده مانچه گوی که ته که ی خوی

به آسمانا هه لتو قاند من هیچ له بیرم نه بو تادوینی که نه م باسه

بان بو گیرامه وه هاته وه بیرم

بایز - خوا عه قل و هوش بدا به منالی توشو آغاش دهنابو

خونان تازه بیرون

بایز - بوچی؟ چی بووه؟

بایز - کورده ههی نه فامی نی نه که بشتو نه مه اوردوی سوره که

له ژیر فرمانی (مارشال ستالین) دا نه بروی هیتله ری تیک و

یک داوه نه کک ده مانچه گویکه تی آغا

بایز - نه دی مام بایز تو خوابوچی آقاوای ده فرمو؟

بایز - آغاش به کیسه وه که تو

خوت بناسه

م . ش . مین

خوشه و بسته که م: خوت بناسه بزانه تو کیی؛ میژو بخوینه وه

تی بکه له چهره که زیکی نه گهر بروا به میژو نوسه گانی خومان

ناکه ی؛ نه گهر وه کو جولا که به سه ر درری خوت رازی نی - بروا به

بیگانه کل به روژ هه لات ناسه کان بکه بزانه نه وان ده باره ی تو

باب و باییری تو؛ خاک و نیشته مانی تو؛ چی ده لین و چی ده نوسن

آزیزه که م: تو کوردی؛ توله نه ته وه بیکی خاوینی؛ توره که زیکی

پاکی؛ باییره گانی پیشوی تو هه رله م خاکه دا (که کوردستانی بی

ده لینو ایستانوی تیا ده ژبو داخه که م هه ر له ته ی به ده ست که سیکه

وهیه) ژباون به لام چون ژبانیک؟ وه که تودیل و ژیر ده سنی

در اوسیکان بوون؟ نه به خوا نه وان سه ره ستو سه ره به خو

بونو آزاد ژباون.

گیانه که م؛ کورده گیان به قسمی برای خوت بکه؛ له خه وی

نه فامی هه له نوزی له حالی خوت وورد به وه هوشت بیسه وه

به ر خوت: قولت هه ل ماله به هه مو هیزی خوت بقیژینه

بلی: نه منیش آدمیزاد؛ چه قی ژبانم هه به نه مه وی وه کسو

خه لک آزاد سه ره به ست بژیم سه ره به خویم ده ویتو چه قی مشروعی

خوم داواده ککم له دیلیو ژیر ده سنی در اوسیکان جارس بومو

نه مه ویت رزگار بیم.

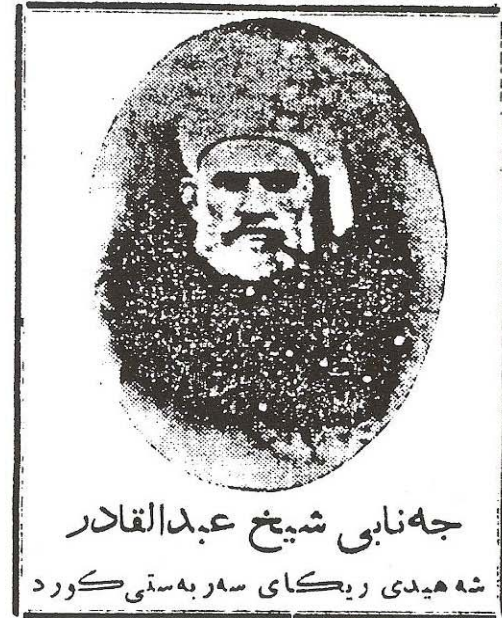
مه حكه مهی مه نحوسی استقلال

دوای قیامی شیخ سعید که اختلالیکی ملی کورد بووله
 بهر بی احتیاطی مجبوراً بموقع دوس بیکرا و نه تیجا، به گیرانی
 شیخ سعید نه فندی ره نیسی اختلال و هه ندبک له مدبرانی قیام
 ته وارو له لایه ن حکومه تی جمهوری تور کیا مه حكه مه ییکی
 استقلال ته شکیل دراو جه نابی شیخ سعید و شیخ عبدالقادر و
 گیراوه کانی ترام مه حكه مه یه دوای محاکمه ییکی سه سه ری
 بی وجدانانه مه حكوم کرانو هه لاره ستران؛ نه م پیاو کوزیو
 جنایانه هیزیکی تاییه تی کردوته سه رمیشکی هه مو کوردیکی
 نیشتمان به روره؛ هه ر کسه به جور بک :

میژو نوسه کانمان به دهرج کردن نه لابه ره کانی تاریخ، دهنگ
 خورش و گورانی بیژه کان به بهیت و به ندوباو؛ بویشره کان به هه لیه.
 سته نه م فاجعه یان به حروفی آگرین له دلی نه نه وهی کوردا
 نویسه ۰۴ ش. هیمن که به کیکه له نه ندامه کانی کومه له هه لیه
 سنیکی به سه ره تاییکی بچو کوه بو ناردوین که عیناً له گه.
 نجینه ی نه ده بیاتمانادر جی نه کهن.

اعلان

روژنامه ی هه فته ی (مرو - MIROV) له لایه ن
 بیژه ن ۲- به م نیزیکانه لدر نه چیت آبو نه
 ته نیا بو نه ندامه کانی کومه له یه

جه نابی شیخ عبدالقادر
 شه هیدی ریکای سه ره سستی کورد

گه نجینه ی نه ده بیا

« ئەم هه له سته ی ژیر و چەند دلوبه فرمیسکیکه »
 « که له شینی شه میدانی ریکای سه به خوینی کوردان »
 « رژتومه و بیم وابه هه مو کوردیک چه خوین گهرم »
 « بیت چه خوین سارد به خوینده وهی شره کان بی اختیار »
 « فرمیسک ده ریزبو تو کو له عنهت ئەم مه حکمه »
 « مه نوسه (که تر و سکه ی هیوای کوردی کوژانده وه »
 « سه به خوئی کوردستانی وه دو اخست؛ بی سوچ »
 « و تاوان نه مری هه لاره سینی هه نابی شیخ عبدالقادر »
 « هاوریکانی ده رکورد و له شینی هه واندا نه وهی »
 « کوردی بو هه مبه ده سو نه ژنودانا) ده کا »

م . ش . هین

دو بیهوی گریام هه نا روزبیت بلیم بوچی برا
 مه حکمه مهی مه نه حوسی استقلال وه بیرم هاته وه
 ریزه بیان به استیوار. پیش جاوی منا گشتی هه مو
 ئەم شه هیدانه ی که خنکاوون به صه د آواته وه
 پاک به کفنیکی له خوینا شه تلویویکی مه بار
 پاک به رهنکیکی قیافیکی به ریزوو ساته وه
 هانه گویم لیکرا ده بان گوت « ابه کوژراین بی خطا
 ملتێ کورد تابه کهنگی توله مان ناکانه وه »

من له سه راونکی ی بلیندی کیو له حه ق دا واده کهم
 توش بیاری به جه نابی شیخ له سه رروی تاته وه
 به لکو روحه میکی بکا پیمان خدا وه ندی رحیم
 چیدیکه ژیر دهس نه بین دیسان وه سه رمان خاته وه
 (هیمنا) بیت وانه بی یهزدانی بی هارال و فهرد
 که یه فیری ئەم ظلمو زوره؛ بی حساب نادانه وه

***

« ئەم بینج خشته کیه دباری (فانی) به کیک »
حورر بژی ۰۰۰ « له آهاتیگه پشتو کانه که به وه سیله ی نه ندانی »
 « ژماره ۲۰۰ بوی ناردین »

کورد له له خوه سه له سه زمسانی نیه
 که ردوشی ئەم چه رخه وو چسانی نیه
 قهومی قه ممال حه قی ژیسانی نیه

ریکیو زانین و عه مه ل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مه ترسه له کس
 عومری عه زیزت به سه سه سه به سه به سه
 گوی به قسه ی جاهل و که ره سه به سه
 تیری جه هالهت له جگهر به سه به سه
 ریکیو زانین و عه مه ل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مه ترسه له کس

یاری له گهل بوالهوسان بهس بکه
 خدمه تی دونان و خهسان بهس بکه
 مهیلی ضرره مهندی کهسان بهس بکه
 ریکو زانین و عامهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس
 دستنی تمه مع بیره دریزی مه که
 کهنجی درایهت سه ره؛ گیزی مه که
 قه دری به شهر عالیله لیزی مه که
 ریکو زانین و عامهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس
 نو که ریبو خدمه تی آغا مه که
 مهیلی دزیو قه تلی نه حبیباه مه که
 خیری شه ره؛ نه فعی ضرره؛ واه مه که
 ریکو زانین و عامهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس
 غه فله نو بی ایشیه تسوی کرده لات
 لاتیله توی کرده به لایی وولات
 که رنه تهوی ریکو بی سه هلی نه جیت
 ریکو زانین و عامهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس

قهط غه زه لی عشق و ههوا بهر مه که
 باسی شهری زال و سکه ندر مه که
 بهم قسه لاوانی وه تن کهر مه که
 ریکو زانین و عامهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس
 جه هله که وا مورنی نادانیه
 جاهیلی بهد؛ جانیه یازانیه
 فه رقی نه زانسانو که روگیا؛ نیسه
 ریکو زانین و عامهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس
 جه بفه نه نومل که چی بیگانه بی
 ضدی ده کا هه رره کو دیوانه بی
 هه ر ده مه محتاج به بهک آنه بی
 ریکو زانین و عامهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس
 ماری وه تن جاهیلی بیکاره یه
 پیوه ده ری بیشه رهف نه و ماره یه
 دوری له نه م ماره یه نه و چاره یه
 ریکو زانین و عامهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس

نادەم بە فەلەکی ..

گیوی موکربانی هەولیر
 نادەم بە فەلەک زەمزەمە و شوری وولاتم
 قوربانی دەگەم مالو سەر کاری حەیاتم
 شیخ نەیم کە بە تەزویرو ریاکار بیوئەفسون
 وەك آش بە دانسی ئەم و ئەو لا بسی نشظام
 یا کولەکە مەلایی بە عەباو میزەری پر فیل
 دەریوزەبی احسان کە مو سەر فطرو زە کاتم
 دورم لە مەعاش خوریمو بیگناە بەرستنی
 اثباتسی دەکا ژبانم و لافاوی حەیاتم
 کوردیککی دلیرم لە موگەردشی بی بک
 رواییککی وە فادار موپر عەزە و ئیباتم
 وەك شیرێ ژبان جاری کە و ماتمو خاموش
 سەبیادی کە مین چارەرییی دەرفە تو هاتم
 سورانی فەلەک فوبە بەدی فوبەیی مەش (گیو)
 آزادیبو سەر بەستیه دلخوازو ئەواتم
 هەلە وە کو شیرێ ژبان ئەمی کوررە
 زوبکە بازاری زەحان ئەمی کوررە
 هەلگەرە ئدخلاقێ جووان ئەمی کوررە
 زیککیو زانین و ئەهەل بگەردەس
 حورر بژی آزابە مەترسە لە کەر

ئەم جەنگەکی سەر و کی گەورەکی کورد (مەلا مصطفی بارزانی) هەلیا ییساندوو اختلالیککی میلی کوردە

منالیکی بویت

«رەبەن و هەوای نیشتانێ کورد طبیعتا ذوقیککی ئەدەبی کە»
 «مخصوصی کورده لەدلی گورە و بچوکی کوردستانا ایجاد»
 «دەکا ئەم هەلبەستێ ژیر و موزا وە منالیکی ۱۴ و ۱۵»
 «سالانێ کوردی موکوریانێ بزێر چەندە شیرین و جوان»
 «موزا وە ئەو - آبا نە تەو و بیککی منالی هیندە نیشتمان بەرور»
 «و خوین گەری مەهیت دوژمنەکانی ئەبی چەندە بی مشکو»
 «نەزان بێ کە هیشتا شەر بە هەوای کە لکلی سەندنی (استشار)»
 «ئەم نە تەو و بە بنو ددان بە حەقی مەشروعی دانەهین»

ناکەمی ئەمی لاوەکانی کوردستان و ابە دیلی بێن لە ژیر دەستان
 ایخە هەر و ابنوین لە گوێی گادا مەلەلی دی هەمو لە خە و هەستان
 کاری خوبان دە کە ن بە گیان و بە دل ایخە گیزین ئەویستە وە کە مەستان
 هیچ دەزانن کە نیشتمانی مە وادە نالیمنی وە کە هەزار دەستان
 بو هە مو بەش کرایە خورایی کە و تە ژیر دەستی ناکە سو بەستان
 باعشی بی سەریو نەزانین بو چو لە دەستای مەملکێ کوردستان
 حەیفە ژار دەستی حیزی حیزان بی
 نە تەو و بی پاکی روستەمی دەستان
 قومریا بە کە رچی ایستە مندالی جوان دەهونبو و شەر و هە ابەستان

گوردمو...

م. ش. مین

گوردمو داوای حقوقی پای مالی خوم ده کهم
 مالی خومه ملکی کورد؛ داوایی مالی خوم ده کهم
 ملکی کوردستان ارثی بابو و ناپیری منه
 ادعای حقه و میراثی حلالی خوم ده کهم
 هر وه کو باران له چاوم دیته خواری نه شکلی خوین
 هرزه مانیک بهرزه و ونندیکلی له حالی خوم ده کهم
 کهرچی لای آغا خه بالی خاوه فیکری میللیت
 من له لام باشه ههتا ماوم خه بای خوم ده کهم
 من له دوس بیگانه قوط ناکه م شکایت نه پیره فیک
 کهر شکایت کهم له چه نکلی ماوخالی خوم ده کهم
 ناصحابه س بیم بلی فیکری محاله فیکری تو
 نصحه تم ناوی نه من فیکری محالی خوم ده کهم
 روزی شیخم دیتو بیم گوت ههتیمی حیسی میللیت
 پیهی گونم من چم له وانه داوه سوالی خوم ده کهم
 من ایتر ماهوتو شالی نه جنه بی ناکه م له بهر
 رانکو چوغهی خوم له بوزوی ره نکلی شالی خوم ده کهم
 چیدیکه زه حمت له بو مندالی خه لکی ناکیشم
 علم و زاست و هونه ر فیری منالی خوم ده کهم

ایمر و مهوقعی ازادیه...

م. ح. رین

دهروره بیکی خوشه ایمر و مهوقعی آزادیه
 میللهتی خوخور هه تاکه ی دلی روزی شادیه
 قهط هه کهن بوخو حلال مالی برابانی وه تن
 چوستو چابوک بن دهرین زیری کیوانی وه تن
 گادزینو کهر رفاندن شوغلی بابانتان نیه
 ربگریو جهرده بی قهط هه سله کی کوردان نیه
 بوره چاو ناکه ن عزیزم پیشه بی بابانتان
 دایما بوین له سه ر فیکری نه جانی نیشتمان
 بهسه؛ تو نه ی مامه کورده و تی بکه
 خه و به سه دست ده قهله م زوپی بکه
 دست بده یزه دستی به کتر قهومی کورد سه ر پاکمان
 نابین مایه ی خه لاصی نیشتمانو خاکمان

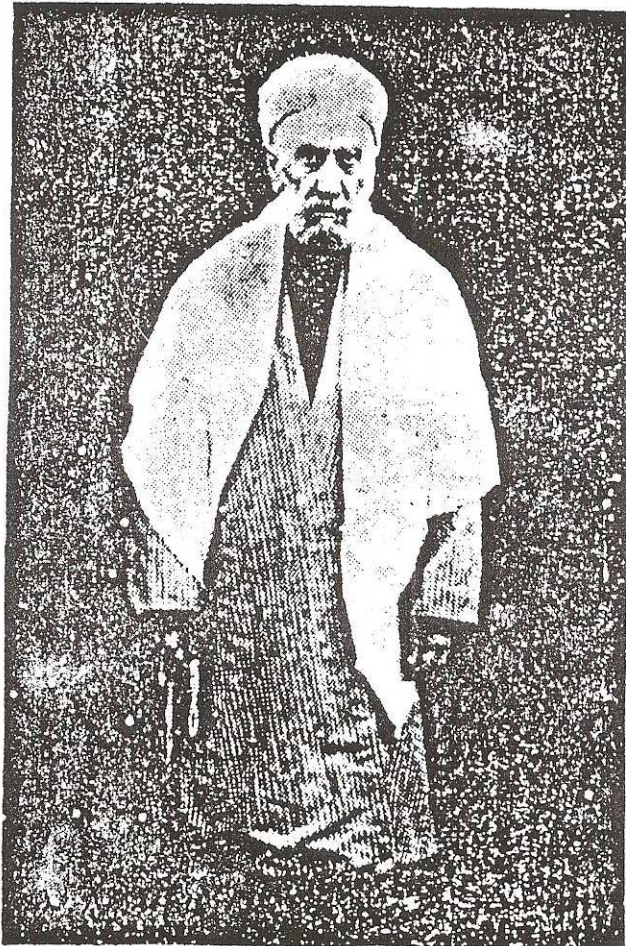
باده ریژم خوینی پاکلی خوم له سه ر نه م هه قصه ده
 یانه فیکریک بو برای روتوره جالی خوم ده کهم
 چاوه دیری روزی خوشی جیژنی سه ر به ستیم نه من
 کهر مدارا واده کهل نه م روزی تالی خوم ده کهم

ضایعه‌ی یکی گه‌وره

روژی سه‌شه‌مو ۱۲ ته‌شرینی به‌که‌می ۱۹۴۳ روزبکی
برغه‌مو خه‌فته‌تی نه‌آه‌وه‌ی کورده؛ روزبکی نالو ناخوشی
ناریخی ۵۰۰۰ ساله‌ی کوردی حه‌ق خوراور پرده‌رده،
کورد له‌م روزه‌ دابه‌کیک له‌ گه‌وره‌ ترین بیایوی نیشتمان
به‌روه‌ر و عالمی به‌ناوبانگی خوی له‌دس داوه؛ چه‌رخنی
به‌دکردار له‌م روزه‌دا نه‌گه‌به‌نیکی زلی‌تری خسته‌ونه‌ سه‌ر نه‌م
هم‌و چاره‌رشیمو مه‌ظلم‌مینی قه‌ومی هه‌ژاری کورد گورگی
نه‌جه‌ل له‌م روزه‌ داروله‌ی یکی بی‌هاوتنای دایکی نیشتمانی
کوردی رفاندوه‌و شینوشه‌ پوریکی بی‌مانه‌ندی خسته‌ونه
هم‌و کوردستانه‌وه.

له‌م روه‌ژدا جه‌نابی مه‌لا محمدی کویی که‌به‌اقراری هم‌و
زانایانی روژ هه‌لانوروز آوا بیایونکی عاقل؛ تیگه‌بشنو؛
نیشتمان به‌روه‌ره‌باش ۷۰ سال ژبانیکی بر افتخار و خنده‌تی
نیشتمان به‌رحمه‌تی به‌زدان شادبو ایمه‌له‌م ژماره‌یه‌داوبه‌تی
نه‌م ذاته‌ چاپ نه‌ که‌ین به‌بارمه‌تی خوا به‌سه‌ره‌اتی مه‌رحومیش
ده‌گه‌ل نه‌م هه‌لبه‌ ستانه‌ی له‌لایه‌ن نه‌ ندانه‌کانی کومه‌له‌ بوشینی
نه‌م ذاته‌ گه‌وره‌یه‌ دایانناوه‌ له‌ چاپ نه‌ ده‌ین.

عالمی به‌ناوبانگی و نیشتمان به‌روه‌ر
مه‌لا محمدی کویی

نهی لای کورد

م. آریا - ۲۷ خاوندی

میدالی آلای کوردستان

له‌ریگای وه دهست هیئانهوی سهر به‌خویی کوردستان - له
 پیناوی سهر به‌ستی کورد - بوله ناو بردنی هه‌مو نه‌م چه‌وتیوناره
 و ایانهی له‌کورد و آریا هه‌یه بو نه‌ستاندنی حه‌قی م، شروعی
 خوت و دواپی هیئان به‌م حاله به‌ریشانه‌ی ایستای قه‌وم، که‌ت
 و به‌ره‌ره‌کانی له‌گول نه‌وانه‌ی حه‌ز به‌دیالی و ایخسیری مان
 نه‌که‌ن هه‌لسته!

ژیان به‌بی سهر به‌ستیو و سهر به‌خونی چیه ؟ رابه ! دایکی
 نیشتمان چاره نواری قیامی تویه؛ قیامیکی واکه‌له جاده‌ی شاره -
 ستانیستی دهر نه که‌وت؛ قیامیکی واهه‌مو چاره ده‌شیدونه گبه‌تیککی
 له‌سهر نه‌تیه وه و هار نیشتمانه کانت هه‌نیکریت هه‌لسته نه‌سه
 تیککی بکه چونکو توره‌ی لاره‌کان ده‌سمایه و خه‌زینه‌ی روزی
 ته‌نگانه‌ی نیشتمانه؛ هیوار او میدی رزگار بونه چه‌خوشه
 نه‌م روزه که‌ده‌نگی لاره‌کانی کورد بووه‌گیر خستنی سهر به‌ستی
 نه‌م ملنه‌مه ظلم و حه‌ق خوراره دونیا بخانه جونیش و جولانه‌وه
 نی لاره‌کانی کورد ریککه وون قدرت و اقتدار اریککه
 و تناسیر دراره توره به‌نیروی ییکه‌تی و براهه‌تی به‌شمشیری نیشتمان
 به‌روهری نه‌و ده‌ستانه‌ی به‌ناحقه بوسهر وولاتی ابوه دریز

کراون و نه‌ستی بر اکانت ریک ده‌کوشن بیه‌رنه و خاککی پاککی
 کوردستان بینه‌وینه‌ی به‌هشتی خوش و خرم
 نه‌ی لای هی‌زداری کورد تی بکوشه تاوه‌گو باییره‌کانت له
 وولاتی « نابری » « کوردان » « کوردین » دا به‌دونیا یان
 نشان دا نه‌توش هیز و توانایی خوت پیشانی دانیش‌نوکانی روی
 زه‌وی بده‌ی مه‌گه‌ر نازانی حه‌قی مه‌شروعی نوله‌ناوده‌چی مه‌گه‌ر
 نازانی چون به‌ناحقه و ظلم نه‌م خاکه بیروزه‌ی تویان دابه‌ش
 کوردوه هه‌ر پارچه‌بیککی خراوه‌ته زیر حکمی ده‌وله‌تیککی بیگانه
 که‌به‌آره‌زوی خویان له‌هه‌مو نه‌م نعمتانه‌ی خوا به‌خشیدتی به‌کورد
 ستان که‌لک نه‌ستین و بو نه‌وه‌ی نه‌تیه‌وی کوردنیز بته‌سهر
 فکر و خه‌یالی آزادی خوی هه‌ر روزه به‌نه‌وعیک سهری گه‌رم
 نه‌که‌ن روزیککی به‌پاره و دراو عه‌شیره‌ته کانمان هه‌ل ده‌خه‌له‌تین
 و نه‌بانکه‌ن به‌بهر هه‌لست و سانه‌ی کاری لاره‌کان؛ جار بیککی تر به‌وه
 سیمه‌ی کار به‌ده‌سته‌کانی خویان توری نه‌اقیان له‌ناوا نه‌بیرژمن و
 به‌گژیه‌کیاندا نه‌که‌ن نایه‌کتر بکوژن آخر نا‌گه‌گی وابی
 مبلاتی ده‌بی بوچی مه‌گه‌رتو گوبت له‌آه و ناله‌ی دایکی نیشتمان
 نیه‌وا به‌ده‌ست بیگانه‌وه نه‌گیری و نه‌نالیینی رابه‌ره و سهره‌فریای
 دایکی نیشتمان که‌له‌توزباتر که‌سی نیه‌بگانه‌ه‌واری

انقلابی گه وره ی او گتوبر

م . فرورخ

ظلمو زور گه یی آکرین نه خاته، میشکی مه ظلومان؛
 آماده بیان نه کابو هه لای بیساندنی هه راو شورشیکمی واکه دواییکی
 نه به دی به م چه وروسته مه بینن؛ ۲۵ سال له وه ویش نه وه کانی
 روسیا له زیر چه ننگالی بی، داله تی (چار) دا که و تیونه حالیکمی
 زوراه حالی ایمروی قومی کورد خه را پتر دهسته بیکمی که م
 آغا و خاوون سه رمایه به نه و عیگی زورسته مکاران، ووه وحشیانه
 خوینی ۲۰۰ میلیون دانیشتهوانی روسیایان نه مزبونه یان کرده
 شوشه ی ناانسانه نیوه هیچ که س خارونه مالی خوی نه بو؛ جو نیاری
 بیچاره سال دو انزه ی مانگ رنجی نه کیشاکه چی له سه رخه رمان
 نانی نه بو بو مال و منالی؛ لانی چاکه ی قانون ته نباده رباره ی
 طه به قه ی چاکه (آغا و خانوو خاوون سه رمایه) اجرا ده کراو
 لانی خه راییشی بو کربکارو جو تیاری چاره رهش داندرابو؛
 نه که ر کربکاریکی بیچاره هه مو کربو ح قی له لاین خاوونی (کارگا)
 را کرابا یاری داوا کردنی نه بو ...

ده می راپه رینه ...

ایستگهی رادبوی کوردستان

ده می راپه رینه؛ ده می راپه رین * هه تاکه ی به سستیو به به سستی بژین
 به لاماری نه ی کورد آر م قره تمنی * له دل کر می نا کو کی ده ر کردنی
 به یه که بونه گشت؛ به و بونی پشت * به یه که بون نه بی؛ که لت پیشکوه ی

***

به لادابکه چاکی مه ردا به تی * در بی نه که گیان له کوردایه تی
 بگر مینه و له شو چوره نه به رد * یکنی کوا حق زینی انسانی مه رد
 هرشت نا کور ووز * که بن ده ستور د

به حق چون له که بن؛ پشو چونه ته ده ی

***

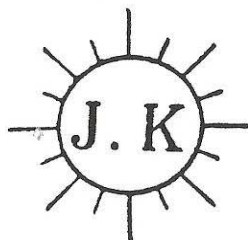
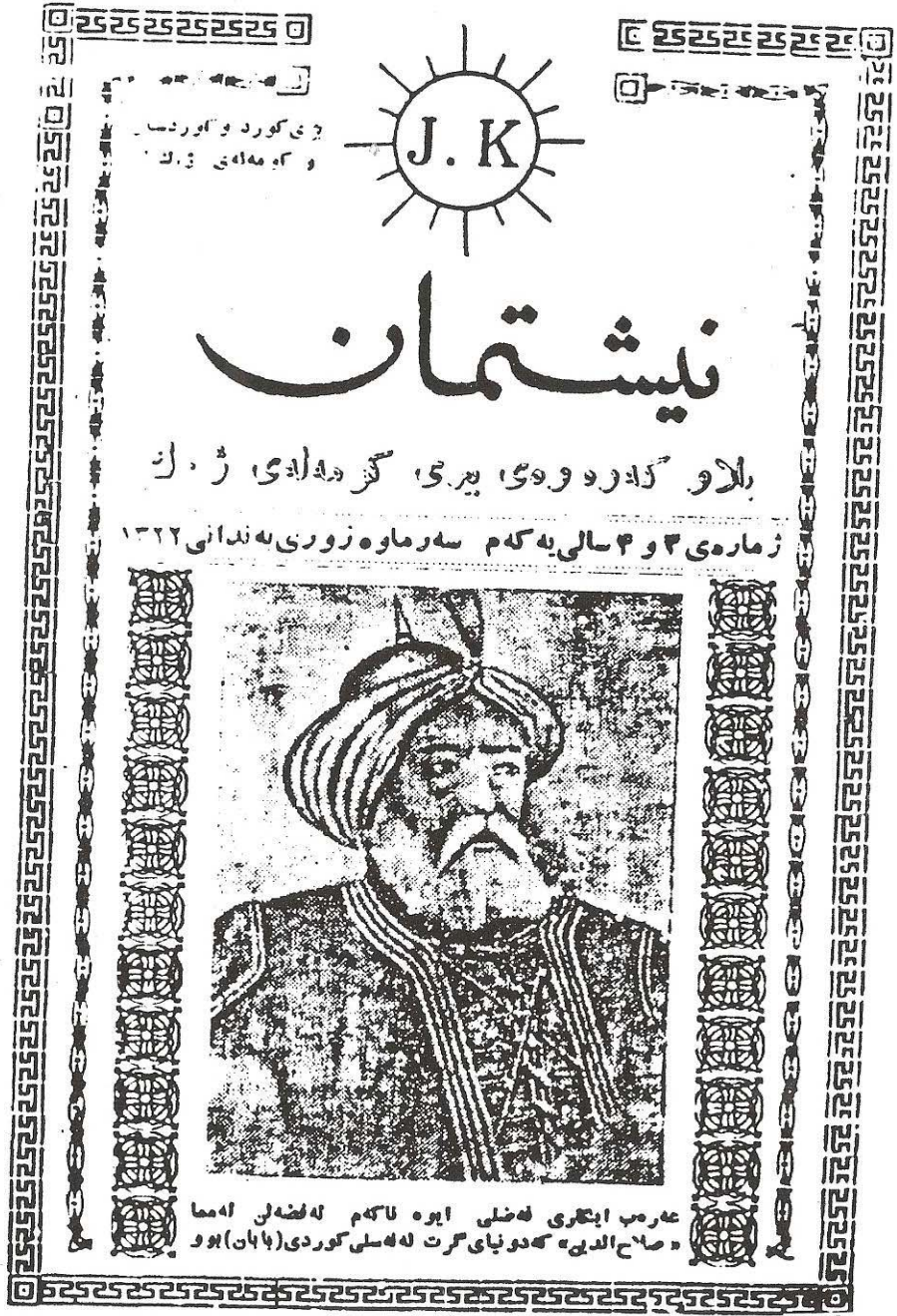
بوییکه گه یی

ویوار شه ی گامی جو رده ده له ی ته خوتن * نداس خوتی نازی
 چه زنده خیر * من ریگریکی بی لایه نم (بیطرف)

ژن ده که خوا به حیوت ته هیسته وه دو سنله حیوت قزوتنی جهلکی
 رهن نه نیایه که کزته کوه و کرا * شریکت بون به ستاوه نه وه
 سه سگری هیته بوه * گیلانی توبه شی جهوت سالم بیلکوشی جوان
 بو هونانوی نه ده * سه کرده که نازن ایچی ته ستاند

هینله حیوتی بیه ختی گور کور * گوشتتو تالاتنه
 گویه لیک هاتون به من و انری حوشتری به بیانه

ژی کورد و کوردستان
و کومه‌له‌ی ژان

نیشتمان

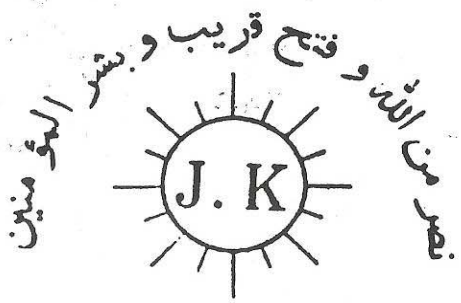
بلاو گه‌روه‌ی پیری گه‌ره‌له‌ی ژان

ژماره‌ی ۳ و ۴ سالی به‌که‌م سه‌رماوه‌زوری به‌ندانی ۱۳۲۲

عەزەب ایستاری لەخانی ایوه تا که‌م لەفضلی لەمما
«صاح‌الدین» که‌دو‌نای گرت لەه‌سلی کوردی (۱۶۹۰) بوو

هەر گه‌سی به‌نیگه‌ به‌خه‌ی مه‌ده‌دا پارچه‌ی
ده‌ستو به‌خه‌ی به‌گی پیل له‌بیرا ئه‌ی وورد

به‌ختیارین له‌هول ئه‌بیری مه‌یان دانا کورد
سایه‌ی غیره‌ی نه‌وه‌وه‌ و گه‌ره‌ستی کورد

نیشتمان

بلاو گه‌روه‌ی پیری کومه‌له‌ی ژان
گه‌ره‌یه‌کی کومه‌لاه‌ه‌تی؛ نه‌ده‌بی؛ خو‌ب‌بنده‌وار بو مانگی کوردیه

ژماره‌ی ۳ و ۴ سالی به‌که‌م سه‌رماوه‌زوری به‌ندانی ۱۳۲۲

به‌هه‌شتی به‌ختیاری

م . نادری - ۷۶

بو‌هه‌م گه‌نجیگی یه‌روخ که‌ له‌ریگای سه‌رفرازیا ماددیات
له‌په‌نار ممنویات نه‌نی؛ بو‌هه‌م و گیانیگی که‌وه‌ک مه‌ایگی
به‌ندکرار باله‌ فرکه‌یه‌تی له‌به‌ندی زورداران رزگار بیت؛
بو‌هه‌م و کوردیگی نیشتمان به‌رور ده‌بولوو گه‌نجانی کارگوزار
ئه‌م چهند واته‌یه‌م پیش که‌شه:

ئه‌گه‌ر چاک سه‌رنج بده‌ینه‌هه‌والی زه‌مانه‌یه‌کی که‌ته‌ی
که‌رتوبین وه‌به‌قوولی پیری لی بکه‌ینه‌وه ئه‌بیین که‌ ئه‌م دو‌نیا‌یه

سهرانه بهر که وتوته و وضعیه تو زه مانیک که به ترسناکترین باری
میژویی «تاریخی» نه زمیری؛ چونکو هه موتان له منی چاکتر
نه زانن که جهنگی عالمی چلون بلیسهی ستانده و سیاسه تو
هه ولدانی دهوله نان گه یشتوته چی راده بیاک.

له م لایه نه وه من نه هه وی بیرسم: «آیا موقفی ایحه له
شهره دا چی به سردی؟» چهند که سانیک به لکو نه توانم بلیم زور
له وه که سانهی که ماددات به رده بیکی ره شی به سه رد لیماندا
کیشاره نه لین: «ایحه چیمان له م ایشانه داوه بیوبستی ایحه
کاسیو نان به بدا کردنه؛ دواروژیشمان وابسته به به جهنگه و
له نه انجاما بیمان خوش بی یان ناخوش باره شی. نه جهنگه
له سه موقفیکو وضعیه تیک جیکیرمان هه نه کا.» وانه زانن
که بیر کردنه وه له چاره ره شیو زه لیلیمان مستلزمی نه مهیه
خو له کاسیو نان به پیدا کردن بیاریزین

له م بابه نه وه من بوخوم نه ره آیه به ره ایکی هوشمه ندانه
دانانیم دواروژی ایحه، سه به ستیمان، سه عاده تو دلشادیمان،
و زه لیلیو زه بو نیمان هه موی وابسته به به کرده وی خومان.

چاخیکی زور له میزه که کوردی بیچاره له زیر
ده ستو بیی نه مو نه و ناله به تی، چهندان که رهت هه ولمان
داوه که نه م که له زه بونه له زیر نه م باره قورسه به پینه دهر به لام
داخی کرانم هه ولدانه که مان تاسه رنه بووه له به رانه به نه بروی

ایستگاری رادیوی کوردستان

نه م چه نه خواهیشته مان له که رینه بده و کاره به دستانی
ایستگه هه به و نکای بیک هینانان نه که بن:

۱- شه بولی ۲۷ مه نرونیوی چاک کارناکات بگوردی باشه
۲- له به شی زوری شاره کانی کوردستانه برووسکه،
به روز کار نا کا بهر نامه کات بخه رینه سه هاتیکه واکه
له هه موو کوردستانه روز آوا بو بیت
۳- نه که ره یچ به ره له ستو پیشگرک نه بی له سه ره تایی هه موو
به نامه بیکا، ده نا هه فته ی دوو جار مارشی کوردستان
لی بهری

۴- روز نامه بیک به ناوی هه روز نامه ی ایستگه ی رادیوی
کوردستان، هه فته ی جار بک دهر به پیر بو بلاو
کراوه کانی هه فته بی تیدا بنوسرت

۵- موسیقای بی ده نگ و قهوا نه کات که لی ده درین
آره زووی دلی هه موو گو بگره کات بیک ناهین
موسیقای به ده نگ و قهوانی له هه مووره نگیان بولی
بدن و به بن هه نه قهوانه کان بگورن

آ.ب. اداره خانه ی کوواری نیشتمان

بیدادی بهره دو اکشاوینه وه وه هر چه نده نابی نه کم کشانه وه نه بی
بیمته مایه نا آمیدی، به لام عزیمتی کار به دستان له به رامی
نه بونی بیدادی ملی که چ بوه .

هر چه ند من بوخوم نا ایستا له مایه بیدانی دهردی سهری
چاره ره شی داهه ولیکم نه داوه به لام نه ره ندهم له کن زاندراره که
عاملی اساسی زه لیلیو زه بونی کورد، کورده؛ چونکه
دار کرمی له خوی نه بی چه ندین سال نه زی وه تا
نه کهر هیچ هوه ولدانیک بوبی بو نه وهی بکهینه سهر فری
و له زبر باری بیدادی بیینه دهر وه له نه نجاما توشی دهردی
سهری ویا توشی سهر نه که وتن بو بین مایهی نه وه بوه که کار
به دستانمان بو غرضیکی شریف و آمانجیکی به بروز هه ولین
نه داوه و آمالو مقاصدی شخصی خوبان بو نه مشجعو کار
بی که ربان وه دیاره نه کهر شخصیک بو دلنمای کومهل هه ون
نادا نا ههرچی برینیکی له دلی دا هه به ساریزه بی وه برینی
دهردی دلی وه طن بهر وه ران نه وهیه که خه لک بو آسمان
ده چن آسازه کوردستانی ایمه باسی الفسوبی نه کا
برینی دلی وه طن بهر وه ران دهره کهیه، نفاق و حسده ورق
کردنی جان پشده ری، شارستانی ولادیهی و ده وه مدسو
هه زاره - بوچ دهره کی هه بی؟ حسودی بوچی؟ بو فرفری
جان پشده ری نه کن؟ بولادیکی لادی بیتان وه کو که نجیکی

شارستانی نایه نه پیش جاو؟ بوچی وه کو ته ماشای پیابو یکی
دوله مند نه کن واحترامی راده گرن زکیشان به ملی قه و ماوی یکی
هه زار ناسوتیو به و جاوه ته ماشای ناکه ن؟ آیا هه زار حتی
ژیانی نیه؟ افسوس! وه به راستی نه کهر سهرنج بدیهینه
میژوی ملتانی سهرزه مین نه بینین زیاتری مشکلات؛ ژانی ژیان
له روی نه م نفاق و حسده وه له روی نه م فرقه ها و نه دی
ایستاش روزی فرصته روزیکه وه هر ایمره له دستی دهره که ن
له خه وه هه لسن نه کهر له م هه لکه وه ته دا شان به شانی به ک سهر به سستیو
آزادی وه دست نه خه یینو زنجیری دلی له ملی خومان دانه -
رین، کارمان زور آسته مود زوار نه بی نیشتمانی خوشه و بست
چهند زه لیلو زه بونه! چهند بی هیز و بشت شکاره! نه ره ندهی
کریش زه لیلو زه بونو بی هیز و بشت شکاونه بی .

نهی کوردی به همت، نهی که نجانی آسازه بی که ییشتمو :
نیشتمان له ناز جیکای سهره مفر کا داوای هه ولدانتان لی نه کا،
به زدانو ایوه نه بی که سی تری نیه بکهانه هاواری زه مانی نوستنو
بیکاری نه ما تا ایستا بیدادی نیشتمانو وولانی ایمه ی کردبوه
کوللیکی ره ما، هیندهی نه ما بو آشیانهی به جی ماوی بابو
بایرمان آزاری نه مینی به لام سو باس بوخوا شوی به دبه ختی
رویشته را به یانی سه عاده ته نوبه نیی ووربا بونه وه به به خورایی
له دست خوتانی دهره که ن هاری سهر به سستیو سه عاده ت له ولات

کوردی ده بی چون بنوسری؟

آ برای راست - ۶۷

زور له میزه نهمن که نوو سراوی کوردی له قبیلی تفسیر و تاریخ و مجله و روزنامه ده خوینه وه تأثیریکی گهره له احساسانی من کردوه و خوشه ویستی و تقدیریکی زوری له نوو سهره کورده کان که بوونه مشاهداری گه لی کورد خستونه دلی منوه واقماً نهوانت جی امید بووه غیرهینانی قومی نوستوی کورد، له نیو هه مو ملتیکدا زانا و شمرا و اربابی قلم بیشوا و عهدهداری ابقاطی کومه. له یی هوش و بی آگاهن، هه میسه شیر به بیی تعلیمات و تلقینانی قلم هه له ده سورریو دهستی خه نچهر دار به اشاری به نهجی قلمدار له وولات دابچه قینه، به لام نهی لاری کورد نه وه ندش بزانه نه نه و نه مامه نه بی به فیدا کاریو خبات (استقامه) ی نو چاوه دبیری بکریت اینجا دینه بهر و گه لا نه کار گه لی کورد له ژیر سببه ریدا نه حه سینه وه دو بهره کیو حه سادته لابه رن، له مه بدانی کوه لابه تی دا فترقی ده وه له مه ند و هه ژار مه کن، پاره بهرست نه بن، به هیزیکی به ک گرنوو راستو دلسوزانه به ریگای حقی و داد بهرستی دا برون من به بشتیوانی بهزدان وه عهده تان هه ده می که بهم زووانه (باش زه مانیکی زور که م) نیشتماییکی پر له آسایش و خوشی، گه لیکی هیزدار و دوار و ژیکی پیروز وه به کورتی به هه شتیکی به ختیاری له کورده واریدا هه بین.

بلند ده بیو له سهردلی دوژمنی سهر بهستی ده دربو ده بدرری دهنا. نه گهر نهودهسته قوی و به هیزه سهر به خو بلیند بیی خطا ده کا و له گلبنی چاوی برای دینی و ملی ده دا.

ده بی به نوری زانست ریگا رووناک و به داسی غیرت له درروو. دالی بیگانه پاک بکریته وه، البته هه و تشبیه و تملیه ده بی به زبانی مخاطبه که بی هه تا بیی بگا و بیی وی به ربوه بروا. هیچ زبانیکی تهوار نابی و نایسته قابل بو بی دووانت له گه ل گه لیکی گهرده دا و هه لستاندینان له خعی و غفلت و بی نووسین ورا نواندن له معرض و نشانگی تیری انتقادی خومانه و بیگانه دا هه تا نووسه رو خوینده. واره کانی وورده وورده نواتسی تکمیل وه معایبی مرتفع نه کدنت، وه هه تا به اصولی عملی مشاجرانی قلمی دهست بی نه کربو افکار منلاق نه بن

تاریخی اصلاحی هه موو زبانه گهره کان نه وه به تهواری تأیید ده کا و هه رکه سیک شانی خوی له ژیر باری نه م پیویستی ملیه خالی بکا به وظیفه ی قومی خوی عمل نه کرده

نه مینش له بهر نه وهی به وظیفه نه ناس نه ناسریم ور له لای وجدان مسئول وه له نیو گه لدا مقصر نه بم چه ند هه بییک که له نوو سراوه کوردیه کانداهه به دهی نووسم وه له مرضی نظری خوینده واران و زبان زانانی کوردی داده نیم و له هه موان تکاده که م به چاوی انصاف نه ماشای بکن و له رووی قواعدی ملی زبانه وه نه گهر ناته واوبکتان لی دبت تهواری بکن.

چونکو زبانی کوردی مشترکیکی مشاعه له بینی تهواری اوردی
 کورددا له گهر هییکی بیی هر کهس به قدر بهشی خوی لو و عیبی
 وه بهر ده کهوی کهوا بو له سه ره مو و کهس پیوسته وهك بولا
 بردنی هیوب وه تکبیلی نوانسی خوی خهريك ده بی بو زبانی
 کوردیش و ابی

هوه امریکی طبیعی و خلقیه هر مندالیکی که تازه خهریکه
 گروگال ده کابه ناچاری گوی ده دانه هار شکل و هار وینه کانی
 که لهوی گوره ترن وه هر حرف و کله ییک که لهوانی ده بیه عیناً وهك
 گر امافون و بلینه ییز (مکبره - میکروفون) دهی دانه وه ، وورده
 وورده وه شوین لهوان ده که ویوله پاش چند سالیك ده بیته به کیک
 وهك لهوان هوه ناموسیکی طبیعی و قانونیکی خلقیه و ههروابه
 هه مو نظایر و امثالی .

زبانیش لهو قاعده کلیه مستثنی نه ، البته هه مومان ده زانین
 زبانی کوردی له جینی بی نویسنه وه مندالیکی ههژده مانگیه و تازه
 خهریکه فیری گروگال هه بی لابد ده بی گوی بدانه هه زبانا نه که
 ده وره مندالیان طی کرده لهو جمله به زبانی « عربی » و « فارسی »
 که هر دووکیان له لایهن علمای زبانه وه به زبانیکی علمی قبول
 کراون ، ههوانه نویسنو کوتنیا جوی به وهك ده نوسن وانالین ،
 وهك ده لین و انا نوسن بو نمونه چه ند منالیکی ذکرده کهم : عرب
 ده نویسی (لای هینی) دهلی (لوش) فارس ده نوسن « میروم »
 « نان » و « چان » دهلی « میرم » ؛ « نون » و « جون » وه

۷

نظایری ههوانه زورن .

نویسنیان که تا بی کوتن نه کرده له بهر هه وه به که کوتن
 به دم هه مو و کهسیکه وه به له گورران نیزیکه ، اما نویسن هر
 خوینده وارو تیکه پشتوکان و ده ست هه لاتیان به سه ری داهه به و له
 تطور و گورران دوره هه من ده بینم :

۱- نویسنی زبانی کوردی به خلافی اصول علمی زبانت
 تا بی تلفظاتی عامه کراوه و اصل و حقیقی کلمه کوردیه که
 نا نویسری

۲- له کلماتی هریدا تصرفات ده کهن که مخالفی علم و امانته
 مثلا : حروفی « س و ت » به « س » و « ذ ؛ ض و ظ » به
 « ز » و « ط » به « ت » ده نویسن

هه دووکاره به که میان ده بیته سببی له نیو چوونی ابنیه وصیفی
 کلماتی کوردی چونکو خلق اعتماد ده دانه سهر نووسراوه کانت و
 به صحیحیان ده زانی وه بو دوزینه وهی اصلی بنا که یان خهريك تا بی
 و نووسراوه کان ده بنه موجبی اضمه لالی زبانی کوردی دو میات البته
 هه نووسراوانه له طرف بیگانه کانه وه ده خویندرینه وه و ده بنه مایه ی
 سخریه ی علما و فضلا کانی ههوان به زانایان و نووسراوه کانی زبانی
 کوردی به و واسطه به عقیده ی من ده بی ههوی کوردی رووته به اصل و
 صینه ی کوردیه صحیحه که ی بنویسری و ههوی کلماتی بیگانه به
 به چه حرفیک بو خوبان ده بنویسن و ابنوسریت هه تا هه زبانی

۸

له ناو کومه له دا

به ياننا مهی ژماره ۳۲۲۲ ی روزی ۲۵ جی مانگی سه رماوه زی سالی ۱۳۲۲

به ناوی په زندانی گوره و بهرزی بی هارتا!

هه، همیشه بیرو باوهزی تازه نه بیته آمانجی تیری بهر بهر کانی

خاوه ندانی بیری کون و میشکه رزیوه کان.

روژیکی ایبه هم کومه نه په مان بنیادنا ده مان زانی له م ده ستووره

گشتیو طبعیه رزگار بوونمان نه؛ درونک یاروو له جهنگه ی

کارگردنا نه بیته نیشانه ی لومه و تومانجی میندیک له کورده بی تمصب

و کونه بهرسته کان، به لام نه مان ده زانی ی له جی ریگابه کوره

به لامارمان نه دن.

بلاو کردنه وی چاپه کانان (مطبوعات) هم اشکاله ی ه لگرت،

هیندیک له خاوه ندانی (مال و مقام) که پیش که وتنی ایبه و باش

که وتنی خوبان له رزیکدا نه دیت ده ستیان کرد به پرو باغاند که

کومه له ی ژ. ک کومه لیکي شیوعی (بلشویک) به و به ناوی کوردایه

کوردي بيته زیر قابلیکی چاک و ترتیبکی حسابیه وه وه هم زبانی

اقوامی دیکه له تصرفات و دست ایدانی ناره وای ایبه محفوظ بی.

نهره رای و نظریه ی کورت و کوردی منه له بابته نووسینی

زبانی کوردیه وه و مقصود کردنه وهی ده رکی مباحثه به بو پاک

کردنه وهی زبانی کوردی.

۹

تیوه کار هگا، بو دوروست کردنی هه مو چه شته بهر هه استیک
له ریگای پیش وه چورنی ایبه دا به هه موو هیزی خوبان کوششتیان
کرد به لام بی که لک و سوود بوو، چونکو مردوم وه که توان
پیکیان دابوو نه زان و نانی که یشتوونه بوون ایبه پان زور چاک
نه ناسیو نه پان زانی آرمانی ایبه خوشی ژبانی هه مو کوردیکه.

له بهر هه تیری هم برا خو هه و بستو کونه بهرستانه له بانی

چهرگی کومه له ی ایبه وه بهر دی قبول نه کردنی جامعه که وتو

گهراوه بو سینه ی پر کینه ی خوبانو ده ستو بی وه نه پان، له ناو

مردوم دا بی قدر و احترام بوون هه به دوا بی تالو که کردت

له کاراندا، هه به نه نتیجه ی بی میشکیو نه زانی.

هم برا خوشه و یستانه ده بو بزانی که چوت هه تا و هه همیشه

له زیر هور دا نامینته وه هه روه ها دروو ده له سه ش له باری دانیه

که رووی رووناکی حقیقه تو راستی پیوشیت ایبه آره زوو مانه.

دپان هرچی له توانایان داهه به بو بهر بهت کردنی پیش که وتنی

ایبه کوششت بکن تا نه برووی مه نه وی کومه له بیان چاربی بکه ویت

بژی کوردو کوردستان به سر بهستی و سر به خوئی

ل . ب . ب $\frac{1}{1}$ هه بیته تی ناوه ندی کومه له ی ژ . ک

۱۰

شعار بو هه مو گوردیک!

بلو کم زور جارن بی گوتم له میژو و دبره بکی گیتیش دا
خویندومه توه: نیشتمانی خوشه وستی من کوردستانه له خاکه پاک و
به ریزه دامن له دایک بووم و پهروه راوم هر له خاکه پیروزش
دا له بی به هه مو آمانجیکی خوم بگه مو و له کوششتی خوم به ربخوم
به بخقاری من و نیشتمان پیکه وه به ندبواریکی توندیان
هه به بویه هر کوششتیکی له ریکای سه ر بهرز بو سه ره رازی
نیشمانا به بگه مو بوخوم ته گه ریته وه با پیرانی من له ریکای گه وره یانی
و سه ربه خوبی کوردستانا پیاوانه کوشاون و له م پناوه دا سه ریان
داناوه چاوی دیریکی گیتی له به رانبه ر تیشکی هه ناوی فداکاریو
خوبه خت کردنی نه واندا هه ل ناییت!

له ریکای نیشتمان ، له پینا و وه نه ست هنیانی افتخار و
شه رندا گیان بازی پیشه ییشونانی منه ؛ نه وان به خوینی خوبیان
کلتانی کوردستانیان پاراوو سور کردوه بر به ی ش شیریان
له نیوان دبره کانی دبریک دا نروسکه ی دبت

آخو پیتان وایه من که روله ی نه م کورده گوردانه خو و
ره ووشتی بابو با پیری خوم له بیر نه به مه وه ؛ ته گه ر نه م کاره به سته له
من دوو بدا برانن نه من کورد نیم ، بو شم نه به خوم بلیم کورد و
نه م ناوه بهرز و پاکه به له دار بگه م کورد نه م که سه به وه کو
بابو با پیری خوی ، وه کو پیشوایانی دینی و میلمی خوی
له ریکای سه ر به ستی کوردستانا به ریت!

دمه ته وه ییکی دو که سی

- بایز - نه ری مام با پیر ، کنیبه بهر بووت
- بایر - سندان ده له ی چی ی ؛ ديسان با بزه رووت
- بایز - پر سینم هه به ، جووایم ده زووبه
- آغا نه شریفی ، بو چوه ۰۰۰۰۰
- بایر - وه تیسیک ناردی ، له شوینیو بردی
- نامه ی زرگاری بدا به کوردی
- بایز - زور باشیان به خیر هینابوو ؟ « نه ی چون
- بایر - دینه ر موو به بی فیلان ته یسیو دون »
- بایز - وای هر ته گوتوه ، بیم افترا به
- بایر - بو لای تو آغا ابن و سینایه ؟
- والله وای ده گوت له خوم بیستووه
- بایز - که وایی آغا ۰۰۰ بووه
- بایر - به له هه مو که س بی ما خولبایه
- بایز - نه قام چی وه ختی چه نه نگه و کایه
- بیم بلی چی کرد چلون هانه وه
- بایر - با تون و نیوبک خه رافا ته وه
- بایز - آخر شهر چی ده مه ی ربه نه قام
- نازانی عه به رستن بی مه رام
- بایر - آخر هی آغاش وه ک هی من وایه
- چو بو لای نه وه ی له ۰۰۰ شایه

الکول

« انما الخمر و المیسر و الاصاب و الازلام »
 « رجس من عمل الشیطان فاجتنبوه لعلکم »
 « تفلحون ! »

« قورآنی مقدس آیه ۹۲ و سوره ی مائدہ »

به راستی دینی گوره و پاکسی « اسلام » له فیر کردنی هیچ جووره آموزگاریکسی رانهوه ستاوه ابوه چاک سهرنج بده نه هم آبه ته گوره و هم ده ستوروه به رزی سهروره و بیرلی لی بکه نهوه بزائن چهراستیو حقیقه نیکی تی دا بیژراوه نه گره بی هیئنه بهر چاوش

گوتبوی : به هردی لیوت بیزبوی

رزگارت بوی ده بی به خیوی

آغا فهرموو بووی ، آزادی چیه ؟

فهرمایشتی من له سر قهنده

نه گره دم دهنی قهندوزین باشه

واپلا هیجگار کارم له باشه

بو مقاله طه زبنی هینابوو

له ساهی وائیش تیر قهندوچابوو

بایز — دهك نهزی باپیر ، هممش خه به ربوو

ده خوینی سالی ، جار بکله همیشه ...

که همه (۱۳۶۰) سال له و پیش وانا له سهرده میکا که ترووسکی زانست له هیچ قوز بنیکی گیتی دا دیار نه بو و دونیاله له زبر به رده ی نه ستوری نه زانیندا ده ژیا گوتراوه تووشی سهر سامیکسی زل نه بخت پونگو تازه زانستی ایرو خه ریکه تی بگاوتی بکه هینی که ده کار کردنی آلکول چه نده زبان به مروک نه که هینی

نارنم هوانهی خوارده وهی آلکول دارده خونوه بوچی رگیان به خوبان ، به مناله ساوابی سوچ و گوناوه کاپان و به مال و دراویکی که به هزاران دهردی سهری وده سنی نه خن ناسوتیت ؟ هممش هر له بهر خوار دهردی آلکوله که ههستی هم زیانه مال و زبان و گیان رو خینه ره ناکهت دهنه که سیک که آلکول عقل و شعوری لی نه نه ستانده بیت به هیچ باریکدا بی خوش نابی له دونیایه دا چاره وهش و مال و برات و بی خانومان بی هواله خواره دو زبانی گهردی آلکول که زانستی تازه دهری خستوون نه خه مه بهر چاوی خوینره خوشه وبسته کان :

- ۱ - به کیک له زیانه کانی آلکول مردنی بیرو هوشه که وورده وورده به بیداده بی که سیکسی آلکول ده خوانه وه هر شتیکی اه درژا بی ژبات فیری بووه له بیرلی ده چینه وه نه نانت ناوی جیگا و آوال و ژنو مندالی خوشی لی تیک ده چیت نه گره صه نه مت کاربی ذهوتی و هوشی ایشه کی نامینی هه مانهش آشکرا به چه به لایه کن بوخوی و مروک
- ۲ - آلکول هیزه کانه سهر « معده » و گوشادی نه کانه وه به بکابه کی بیک که نیز بکی ۱۲ لیتر آوده با ، نه خوشی گاستریت ،

گه بچینه‌ی نه‌ده بیا

پاییزی نیشتمان

ه‌ی وه‌ته‌ن پاییز به خیر بیت چونکو ایبرو باومه
 گهر مو ساردی فصله کهت هینا دل‌ه‌ی شیوا و مه
 باره‌شت آهی ده‌رونو ه‌ی وری ه‌ی ه‌ی چاومه
 نم نمی بارشت ه‌ی باری وه‌ک تکه‌ی زوخاومه
 شاخو داخی تو نونه‌ی جه‌رگی ه‌ی ه‌ی چاومه
 گیزه لوو‌ک‌ی سهر ملات وه‌ک ه‌ی تا سه‌ی برگریت
 تم له‌سهر کویستانه کانت دو‌ک‌لی ته‌لی حزیت
 ووشکه پوشی ده‌شته کانت به ندی جه‌رگی آگریت
 ساردی ته‌شکه و تو مفارمت وه‌ک ده‌رونی بر بریت
 به‌رگه ریزانی دره‌ختت عمره که‌ی فه‌وتاومه

فله‌گون ، آن‌تریت و زورجار دل ایشه‌ی تاوتار و ه‌ی همیشه‌ی له‌ نه‌تیجه‌ی
 راسته کینه‌ی خوارده‌ی وه‌ی آلکول دینه‌ی حساب ، خوزگ ایشه‌ی و زگ
 چون که زبانیان نابزیر دریت ته‌گر به‌انه‌ی بیت تم هیزه زیاندارانه‌ی
 که آلکول ته‌یکاته سهره‌مو اعضابه‌ک شهرحی باه‌ین پیوسه‌ی کتیبکی
 چهند هزارلا په‌زری بنووسین که‌رابو و جاری باب‌ه‌س بی‌تا له‌کاتی خوبدا
 لی بدوی بن

ه‌ی وه‌ته‌ن با‌یکه وه‌ه‌لکه یته سهر گریانو زار
 تو له‌بو که نجان‌ی لادی من له بو لاوانی شار
 توله داخی ه‌ی ه‌ی رینو من له داخی عود و تار
 ته‌شکی خوینین دابریژین ه‌ی ه‌ی کوهه وری به‌هار

که‌ر ه‌ی بام بی خوینی جه‌رگم شهر به‌توشه کراومه

ه‌ی وه‌ته‌ن تومه‌ماه کهت بوی که‌ی وهاه و برانه‌ی بوی
 که‌ی ته‌یرو ژبر چه بوکی دوشمنو بیگانه بوی
 (بین بین‌الله) وه‌ته‌ن ه‌ی ه‌ی که بوی مه‌ردانه بوی
 عصری پیشو بیسه لانی کومه‌لی شیرانه بوی
 من که ناروم حبی عصری ته‌رده‌لانت داومه

ه‌ی وه‌ته‌ن خومن به ناحق سهرکز و آواره نیم
 روله که‌ی خوتم به پاک‌ی ؛ دوشمنو خوین خواره نیم
 چونکه روله‌ی کورده‌کانم وه‌حشیدو به تیاره نیم
 وانه‌رانه که‌وته روژی خوی وها بی‌کاره نیم
 سه‌یری مغزی دوشمنت که ؛ تیک‌لی خویناومه

قهومی کورد یا خوانه مینم بو مه‌نا سه‌ی ساردتات
 بو غمو آهی ده‌رونو بو دل‌ه‌ی بر ده‌ر دتات
 بو له‌بی ووشکو به‌بارو ره‌نگو روی زهر دتات
 دور له‌خوی بی شوینی مجنون چوله شاخو ه‌ی ه‌ی دتات
 شیوه‌نم سهر مه‌شقه کورده بو وه‌ته‌ن کیشاومه

هې وټن هيندي به ناري نو و به جاسوسي نام
هې وټن به هني له داخي تويه بو ته په ندي هام
فېكري خومت بو به بان كهم مختصر آخر كلام
شرطه ناثوبي حرام بي زياره نى بيت الحرام

جې سى مروه و صفات ده شتو دهرى شتلاومه

هې وټن بي شوقو ټموني ، ايشي بي هولاد به
بيخون ييناره ابرو كاري بي نهر هاد به
ده بېي خسرو كويرو كه روي هه له سهرى داد به
بو همو كه س ده وړه ده وړى حور ريو آزاده

« من به ته نها بو له سېرم ، روزى لى نو ماو مه »

هې وټن نار بردنت بو من يقين شتانه به
شېره كمت بو پاره ابرو خادمي بيگانه به
من كه بي پاره دو صد كوشش بگم هه خانه به
هې وټن خلقى هېلت بيم قالهي ديوانه به

هې خدا جې بگم له دست هم ملكى نو ناومه

دهليم

بيليم

« تم هه لېسته جوانه ي ژيره وه دبارى »
« (فاني) به كه له ژ ماره ي ۲ داناسيو . »
« تانه (آغا) به كي رانا وتي كه يشتوه »
« ايه به وه سيله هه ندامي ژماره ۲۰۰ »

وناوريم « په پوهندي مان ده كه لى هه به »

قسيمك دېته سر زاري ، دهليم بيليم و ناويرم

له باسي (خان) و رهفتاري دهليم بيليم و ناويرم

هه گهر زورت هه بي يازره ، دهلين توي گوره ووسه روه

ته مع كارن ، رياراخه ، دهليم بيليم و ناويرم

له لايان گهر (فلاطون) ي ، كه نه تېي پاره هه چنوني

دليرن بو به ديو دووني ، دهليم بيليم و ناويرم

هه گهر مانه ندي دور پاكي ، كه نه تېي بزومه خاكي

نه مالم قومه دا چاكي ، دهليم بيليم و ناويرم

هه گهر وهك روسته مي دهستان ؛ به غيرت بي له هه مه بدان

دهلين بي پاره به و نادان ، دهليم بيليم و ناويرم

هوانه ي ايسته مالدارن ، هه تيربان بي وه كومارن

خودا بو وا جه فا كارن ، دهليم بيليم و ناويرم

مرووت جومله فوتاوه ، سه خاهه ناره كه ي ماوه

هه جهب عه صريكه روويداوه ، دهليم بيليم و ناويرم

كه ، مالت بي ، كه مالت كه م ؛ هه گهر نهش بي به ني آدم

دهلين آزابه وهك روسته م ، دهليم ، بيليم و ناويرم

کومه لی هیواو و حهرفی « ژ. ک »

ل. ب. $\frac{T}{P}$ شامریکی به ناوبانک

هی خدا یا بوم بنیری قاسدیکی سینه صاف

بجته خدمت کومه لی هیواو و حهرفی ژی و کاف

گیر نه بی برواله قولی من بچی بی بان بلی

هی مدبری اتحاد و هی مداری اتلاف

من له داخو کوردی به دته خلاتو بی عیلمو سهواد

یاده بی بریم وه با هجرت بکیم بو کیوی قاف

هنهرو مایهینی هم قهیمه هر کبیره و غرور

هیچ له باربائی دانیه غه بری دروو لاف و گزاف

حق نه ساسو ناسوباسو بی نه ساسو بی نه واس

مفرد و نه هلی غه رض مایل به جهورو اعتساف

گر ده چن و کر دزینو راوورو نوربگری

واده زانن ده چنه سه شایبو زه ماره ندو زه فاف

کس نه بی بان بلی نه بی پورنیفا فی بی و بفاق

تا به کی نو خداهه تا کی او شیفافه و اختلاف

له بری کوردی بی نه صب میلهتی دونیا هه مو

بونه صاحب نه روه نو عیلمو سه رادرو موشکان

اخترامی رادبو و ته یاره بونه هاه وو

چونک بی بان هیچ بوو منشین ره مینیر نیلکراف

مه صالت ایسته فهوتاره ، مهروو ماینوو به زن پیلاوه
وولاتی ایله شیواوه ، ده لیم بیلیم وناوبرم

درو زور گهرمه بازاره ، صه داقت کاسد و خواره

دیانت پاکی دنیاره ، ده لیم بیلیم وناوبرم

له جیکه ی صدق و حهق بیژی ، به کاردینن درو ربژی

که صادق بی ده لین گیزی ، ده لیم بیلیم وناوبرم

۰۰۰ « بزین » و « گا » و « کهر » ، له نیو خانانه تاجی سه

مه دالت بو ته نیتنه و شهر ، ده لیم بیلیم وناوبرم

له بو خانان هه مو و دونیا ، بیته زیرو قهندو وچا

تهرک ناکن ۰۰۰ « گا » ، ده لیم بیلیم وناوبرم

له بو نه و نه و نه شخصه دزی هه یه سه خاخاسه

فه قه قی خانه حهق ناسه ، ده لیم بیلیم وناوبرم

له بان کسبی هه قتلو دین ، درویه وجه هلو کین بچنین

ده لین ژاپونه شاریو و چین ، ده لیم بیلیم وناوبرم

هوی بیی تنهنگو کرده کاکهچ بیله بی میزه

ده لی « آغا » موی هه سه ، ده لیم بیلیم وناوبرم

باین گهروه قتی ایشانه ، که « آغا » دینه جولانه

ده لیه مه خشر نایاه ، ده لیم بیلیم وناوبرم

به لی بهک هه فته آغایی بووان دهنی دوصد شایی

ته ماشای ایشی خورایی ؛ ده لیم بیلیم وناوبرم

بلی فانی به بی باکی ، له نیو آغانه ما چاکسی

رجام رایه نه بی شاکسی ، ده لیم بیلیم وناوبرم

له سه ر نامه رده یا هه رده له سه ر آزایه یا جه رده

له سه ر خوبانه هم دهرده ، ده لیم بیلیم وناوبرم ۱۹

همیشه نو نه وره که بی نه وروکه روزی غیره نه

دهس بده بنه دهستی یک روو بکهینه مهیدانی مه صاف
رهضی ظللو حیظلی ناموسو حقوتی میللهنی

چاکنره صد مه رته به له زیارتی به بتوطواف
یا به آزادبو به شادی ده چنه نا و حلقه ی میلل

یا له سهر کورسی سهرو مل ده چنه نیو حلقه ی ته ناف
پیاوی بی غیرت که مشهوره ده لین دینی نه

نه و هدهینه زور صحیحه بیشکو شهیمه و خیلاف
تا نه بیننی دهردی سهر هه رتا نه خوی خوینی جگر

تا نه کیشی خه نجهر و شه شیر له کالا نو غلاف
نیه نی آزادپیو شادی وه دهس کهس ناکه وی

هه ره به مهضی « یا الهی نجنا من ما نضاف »
خوبه خوقیتن وه ککو نه لفتن به لابوه چنه بی

منکسر وهک حه رقی کافو منحنی وهک شکلی قاف
نه ی خداوندا به حورمهت حهضره نی خیرالبشر

آفتابی آسمانی چواره می عبدالمناف
مه حضی لطف و مدهرحمهت اصلاحی نهحوالمان بکه ی

ینه پیاویکی حسابی بی گری دل یا ککو صاف

مه ر امی کومه له کهم دینگه!

آ
ک ت ع . هزار - ۲۰

له خوشی کومه له وه چنده خوش ورینگه ورینگم
بزانه کورده نه من کیم که هینه ژبرو زرینگم

به ریری نه جانی وه تن داده روم به عزمی مه تن
معافظی وه تن نه من مه نالی گولله به سینگم

له عیشی شیرینی میلی له بیستوونی مخالف
له باننی تیشه بی فه رهاد نه من مژوله قولینگم

له دهم بررینی نه وانهی له کومه له م به دگون
له بار و تیزه ده می مووده کا هه سه تو برینگم

به بشتیوانی خوا زورم له بهینی ۰۰۰۰۰۰۰۰
ده بیننی باز و شه هینم له راوی فاز و قورینگم

مه ر امی کومه له کهم « دینگ » ۱۰ صوفی توش چه لتووک
له تو بکولت دهر نه کاروو که بی به بهردینگم

له کوزی کومه له دامل که چوو فه تیرو « هزار » ۲
به را بهری نه نه وی ۲ نهو حریفی شیر و پلینگم

۱- دینگ نه سباییکه بو برینج کوتان له کوردستان به کاری دین
به مهضای « چاک ، باش » یش هاتوه

۲- نه نه وی له شیوه ی مو کوریانی دا به دوژمن نه لین
۲۲

آخافتنی خوشک و برایان

ل . ب ل : آ . م . ش . هین

خوشک (دید) :

کاکه گیان : لاری کوردی شوخ و شنگ
 تا که نکلی ده بی بی هستو بی ده ننگ
 دلیو ژبرده ستی ، نه سیری تاککی
 روت و بی مالیو نه قبری تاککی
 له ژیر زنجیر و کورتا ده نالی بی
 مه گهر دیوانه و شینو مه ودالی بی
 تی فکره خه لکی مه موو آزاده
 مه ر توغه مناککی ، مه موو کس شاده
 و ره مه میدانی له ربی نیشان
 له لات هیچ نه بی ، مال و سهروو گیان
 تی کورته بو خوت تا کو سه ر به ست بی بی
 مه بیه له بو تو دبل و ژبرده ست بی بی

برا (کاک) :

دیده گیان : کچه کوردی ژبکه له
 داوینی پاکت دووری له به له
 « له نین » هه لستناظلمی « چار » شیوا
 تو هیشتا هه پسی له ژیر چارشوا ۴۴

بوچی نه گریم ! ؟

ل . ب : آ . ع . بیژمن - ۲

هه رچی سه ر هه له برم و چاوم بهم آسمانه شینه جووانه بی
 کوردستان نه که و بت ، مه وه ندی ده چه سه ر کانیار وشه تاوو
 جو باروو رووباره کانی کوردستان ، هه ر که شینایی ده شتو کیوو میر کوو
 چیه نه کانی وولاته که مم دینه بهرچاو ؛ له بانئ شایی و شای لوغان
 له سه ر مه دله پچکوله گوشتینه ساوا ناسکه م کوسه پیه یکی سه خنوو
 گری به کی توند به پیدا نه بیت که تاله سه ر چاوه بی چاوم فرمیسک
 هه له نه کولیو به سه ر آگری دهر و نما هه له نه پرژیت بلیسه و گری
 کوورده بی دهر و نم دانا مر کپته وه .

تو خوا چون نه گریم ! ؟ چون خوینی جهرگم به جوگی چاوما

کچی هه موو کس ابرو سه ر به سه
 هه ر حاتی کچی کورده بی بی به سه
 پیسینه له بی تو زنجیر و کورت
 « دیده » گیان به یاری « برا » ی خوت
 له ربی نیشان به هیوای خودا
 خه ریکی کلرین با خوشک و برا
 له گوین « ژان دارک » هه ستاره ک مهردان
 دوژمن وه ده رنی له خاکی کوردان ۴۴

ته ستیره بیکی تازه له آسمانی چاپه کانی کوردیدا

جوانمیر یو مهردوم دوستی بهریتانیا یی گهوره

کورد ماوه بیکی زور له میزه هستی به نه جابت و مروک
خوشه و بستنی بهریتانیا کردوه هم حکومته گهوره به بهدریازی میژوی
امبراطورینی خوی هه میشه پاریزگاری آزادبو سر به خوبی و بهر-
وه رینه و پی که هینهری نه نه وه پچوو که کانی گیتی بوه زورچاران
وه گو هم جاری ایستاله سر حقی نه نه وه بیکی پچووک بهرهنکاری

خروشی ایبه و وشک بینه و توری دلی بکرته وه و هم گرو
گلهی دهرونی دامر کبته وه

نه! نه! براکان، خوشه و بسته کان واگویم له آه و ناله ی
نیشته نه که به کرو و زانه وه بیم ته لی روله گیان گریان کاری
پیریژانه! تا ده رای مردن و مراندن له بهر پشته نه شیوه ن
و زاری ایشی نا پیاو په ستانه! خوابهش خومان به لاویکی آزا
هه زانین و معنای به زین نازانین که وا بو و با بچینه سه رجیا
بلبنده کانی نیشتمانان به که وایی دهوان په یما نیکی برابه تی بیه ستین
کوه کو هم چیا پانه زهنگین و سه نگین و به خوبی جهر گمان
زهنگین بی، بو که لی هزاری کورد دوابی هینی ژبانی نه نگین بی،
بسته پارمتهی دهری ایبه بو مردن و مراندن له ریکای رزگاریدا

به نه دهه سه سر چیه نه بی ناز و بی خاوه نه که ی کوردستان؟! تا به لکو
کولا له سوورده بیکی جوانی پی بگه شینه وه و منیش به ناله ی زار و
هاواری زاری نه خوشی له گیان بیزار، وه که بولبولو قومریو هو زار
نه که جار و بار روزی هه زار جار به دهوری هم گوله آله چووانه
دایمو پچوو بلیم:

گولیکی خوم بدادهم پچوو تا وهش به آوی دیده کانم دادم آوهش
به دهه گاهی ایله می که ی ره و ابو گول ته زموو دیگه ری گیری گولا وهش
که خاکی پیروزی و پر روزی و آخی بی آخ و داخی وه که مسک و
عنه بری، دارو به ردی زیر و زیو مانه ندی بهش به شو له ت له ت
کراوه و هه پارچه ی به دهست به کیکه وه ته نالینی.

من چون ته بی دل به گیتی خوش گم، چون چاوم به رای
بداله دنیا بنورم؟ تا ببینم که له سه سفره ی ره نگین و رازاومی
خوا کردی جیهان هه مو و کهس به شی خوی هه ل گرتوه و کوردی
به سه زمانیش واله دووره وه وه ستاوه به داخ و سه سه توره کلور لیوه
چاوی بریوه ته شایی و زه ماوه ندی دراوسیکان که به شه که بان لی
ته ستانده و ایستاش که داوایان لی هه کاته وه گالته ی پی ته کن.

تو خوا براگه ل وه دن تاله سه کانی او بیکی ساردوو جوان
کوردیک بیه ستین تیر تیر بو حالی زار و ژبانی نه زاری نیشته نه
جوانه که مان بگرین، به لکو فرمیسی دایکی نازدار و بیچاره ی
نیشتمانان که به چاوی کانی او ده ریژ یته سه کونای دهشتوو دهری
کوردستانی بی ناز به دپتی گریانی به به روش و سه سرینی به جوش و
۲۵

ههوه بیهکی زل و بیدادگه و سته مکار بوه آسایشی نه تهوهی خوی له
 پینا و آسوده بی مردوم ناوه به تایه تی تیشکی ته م هه ناوه داوبه
 له کوردی بیچاره و چاره رهش و سته مدینو و حکومه تی بهر نیابیا
 هه جار به چه شیک بو تهوهی پیش کوه تی گه لی دووا که تووو
 مهظلومی کورد، به راستی بیوستی خزه هایه تی خوی له گه ل ایبه به جی
 گه باندوه هه مجارهش له بالیوز خانای بهریتانی تیشکه ی ته سته بیهکی
 رووناک درهوشا کوواری ده انگلی گه تی تازه بان به کورد بیهکی
 زور په تی بووه ده رخستین ژماره ی به که م مان خورندهوه گه لی هیزاو
 به نرخه بهزدان بارمه تی دهوی خویو خاوه نی بیت .

بهلام ههروه کو زاندراره کورد ته ماع بان زوره و بهمانه بر ناییت ایبه
 له حکومه تی بهریتانیای گوره تکا ته که بن ههروه کور له « بانا »
 ایستگه بیهکی رادیوی به ناوی کوردستانهوه بو کوردو بتهوه و له هه مو
 کوردستانا دهنگی داوه ته وه هه وه ها رادیوی له نده نیش روژی
 سه عا تیک له بهر نامه ی خوی بو زمانی شیرینی کوردی ترخان بکا .
 بوی آلاهه لگری آزادی گیتی بهریتانیای مهزن ! - نیشتمان

ووتاریکی فهله فی

هیزی بیر له (رهوان) ی میله تان دا

$$ل . ب : \frac{آ}{م} \text{ به بان } ۷۱-$$

هه موو ده زانین که میله تی ایبه بهر حالی چه نده هزار سال بوه

که دهمیر چه نگی سنجیه (نه خلاق) ی ره زبله ی : دو بهره کی ی ،
 خو خوری، سه سادمت، ته ماع ، پاره بهرستی جیگا دوستی ی ، بیکانه -
 زیستی ی ، نه بوونی هه سنی میللیهت و نیشتمان بهر وهری و خوش
 رابواردنی شه خصی و گه لیک تریش له م و پنانه دایه خسیرو پابه ند بوه
 سنوویر کردنهوهی زور نهنگ بوتهوه ته نانهت ته م جه نک و آزاوهی
 ایرو که هیزیکی تایه تی کردوته سهرمیشکی هه موو نه ته وه کانی
 گیتی وه آماده ی کردوون به کوششیک بی ووچان که بو دواروژی
 خویان کار بکهن به م جوهری بیویسته نه تیوانیوه گورانیکی فیکری
 بخاته نار کورده وار بوه .

پیش هه لا بیسانی جه نک هه موو وه تهت پهروه رانی کورد
 بی بان وا بو که ته گر له گیتی دا جه نک دهس پی بکات به جار بک
 ماهری تهفه ککوری نه تهوهی کورد تیک ته دار ته به نیتته سهر باریکی
 له بار (ساعد) بو پساندن و دارینی زنجیر و که له مهی دیلی ی ! نهک
 هه نیشتمان پهروه وانی کورد وایان بیر ته کردهوه به لکو ته مه بیری
 گه لیک له زانا بانو تیگه بشتووانی دونیا بو و چونکو کوردیکی له دوا ی
 جهنگی رابورد و نو بهری نارد بو کونفرانسی آشتی و له ته نهجاما
 مهت له ی کوردستانی خسته حاله تیکی بین المللی وه کوده شزنانن په یمانی
 « سور » هه تی ژبانیکی سهر به ستو بی « آغای سهر سهر » ی بو
 کورد ته ضیق کرد باومر نه ده کرا له م جه نگه دامینده ساردو
 سرد بینه وه ۰۰۰۰ ماویه تی

۱- رهوان وانا رووچه

ژنیگی بویژی گورد

آ.ب.م. لاو. ۱۰۰

حه یران خانمی دونبلی

حه یران خانم کچی که رهم خانی کوردی دو نبلی به که له
(نه خجهران) ی نه فقاز راهاتوو نه دور و بهری شاری (وورمی) و
دا نیشتر ووت .

حه یران وه کوو زور بو بژانی کورد به کوردی شیبری مهل
نه به ستوه یا نه گهر مهلی به ستهیی وه دست نه که وتوه

دهر بارهی ژبان و به سهر هاتی هم ژنه بو بژه که هه لبه سته کانی
له پله بیکی به رزی نه ده پیدا جیگایان بو کراوه توه زانیاری بکی وا
نیه که بینو سم نه واله خواره وه غه زه لیکی فارسی نه خمه بهر چار
له دوا ییشدا نه گهرشتیکی تازه م دهر بارهی حه یران وه گیر که وت
له نیشتنا نا ده رچی نه که م :

میان جمله مه رویان ؛ توئی سر دتر خوبان

رخت چون گوی خور باشد ، بود زلف کجبت چو گمان

جمال تو بود گلشن ، چه گلشن ؛ گلشن خوبی

چه خوبی ؛ خوبی یوسف ، چه یوسف ؛ یوسف کمان

دو چشم مست تو ظالم ، چه ظالم ؛ ظالم کافر

چه کافر ؛ کافر رهزن ، چه رهزن ؛ رهزن ایوان

۴۹

تاران - آنگارا

بی گومان هموو کوردیک ناری هم دوو شار باز برا نهی
بهیستوه ، به لام هیزبکی هم دوو ناوه نه بیکه نه سهر بیرو ره وانی نیشتمان
پهروه رانی کورد که لیک ده گهل هم ههسته فهرنی هه به که کورده
(مال و مقام) دوسته کان بو یان به بداته بی له کاتیکا که له م دوو شار
باز برهی ایران و نور کیا نه دوین ، چونکوو هموو کوردیکی دلسوزو
تی که بشتوو نه زانی که له م دوو شاره زله دا چلون چاره نووسی نه ته وهی
بی که س و که س بیگانهی کورد وه کوو توبیی بی (فوتبول) ، باری
بی نه کریت .

چه بنگو که نه چه ووریا و خونیده واره کانی کورد به پیچه وانهی

لب لملات بود غنچه ، چه غنچه ؛ غنچه روضه

چه روضه ؛ روضه جنت ؛ چه جنت ؛ جنت رضوان

بود خال ایت هندو ، چه هندو ؛ هندوی ساحر

چه ساحر ؛ ساحر فتنه ، چه فتنه ؛ فتنه دوران

زبان تو بود بابل دهان تو بود چشمه

چه بابل ؛ بابل خوش گو ، چه چشمه ؛ چشمه حیوان

بود حیران ترا عاشق ، چه عاشق ؛ عاشق بیدل

چه بیدل ؛ بیدل واله ، چه واله ؛ واله حیران

نیشتمان - بو بژه کانسان هم غه زه لهی سه ره وه وهر گیر نه سهر

کوردی بومان بنیرن هه رچی با شتر بیت چاپی نه کین .

۴۰

دراو به رستو بیگانه دوسته کان له زانن له حالیکا که تور که کانت
 ره گهزی کورد هه به نه وه سهر تورک ، به خلاقی هه موو هیژو نووسه
 کانی گیتی (میدیا) به کان به تورک له زانن ، به صلاح الدینی هه بیوسی
 قاره مانی نه هزو سهر که نووی شهری خاج باریزان که هه موو
 دیریک زان و روژ هه لاتیبه وانیک به کوردی ره وادی هه ناسی هه لین
 تورکیه نی آنکارایه (هه بانه هه نسیکلو بیدناسی لاهه ری ۱۹۶۵ و
 فارسه کان که خوبان ده گهل کورد هه به که ره گز - اده نین - هه
 داوا به شبان راسته هه شتا هه تیکی بچووک بو ژبانی هه خرمه هه ژارولی
 هه موو ماوهی خوبان قائل نین باش بهری لی بکه نه وه ده بیژ بن هیچ
 هه تیک مان بو ته صدیق نا کهن ایستگهی رادیوی تاران هه ره له به یانه وه
 تا ایواره به هه موو زمانیک ته نانهت زمانی آسوزی که له ایرانا
 بیست یاسی هزار که سیک هه بن ده چری به لام وه کو کورده
 هه شاریکه ی ههزی له کچی ماسی ته کرد روژیک که گویا کیکیان
 لی ووژ ده بیو به شوینی دا ته سوورا وه توشی هانبوو اینجا هه م
 توش هانته ی بو باوکی وه ها : « باوه ، باوه ، ایرو کراسیکی شرر
 هاله بهرما ، که لاشیکی دریا و هاله پاما به شوین گوره که دا ته که رام
 توشی ده سگیرانم : ووم گوتی لالو هه مه له چی ته که ره به ی ؟ منیش
 له خوم قار بوو بیژم له گوره که هه که ریم گونم : موی یی یی » گیرا -
 بووه ، له خوی قاره روژی سه هانیک به زمانی ته کوردانه ی بی بان
 هه لین ایبه له یک ره گه زین باخویی ، له ایرانا هه رهنی ، آسوری ،
 له ده بستانا به زمانی خوبان هه خوین کوار و کتیب و روزنامه

دهرده کن به لام کورد ، ره گهزی پاکی ایرانی خرمی کار به دهستانی
 شار باژیره گوره که ی تاران ههقی نیه کووار و روژ نامه ی بیت
 نایی به کوردی بخو بنیت . کار به دهستانی آنکاراش هه ره وه کو
 تاران به لکوو گه لی زیاتر کورد بان ته نکه تلو کرده وه کو
 به بیستو مانه هه ره له دوایانه داچهند که سیکان له گوره کانی کورد
 له ناو بردوه .

له مانه هه موو ته تیجه ی خوار تیگه یشتن یاله خوگوررینی کار
 به دهستانی تاران - آنکارایه که نی ناگهت یا : خوباش نیه بزانت
 مهسه له ی کورد تا سالی ۱۹۱۹ به مهسه له ییکی (معنی) جیگایی
 ده زاندره به لام له م روژه وه که ژنرال شریف باشای به در خانگی
 لایجه ی هه شهوری خوی ته سلیمی کونفرانسی آشتی کردو و داوای
 میلی کوردی ، خسته ایکی به نه ده کانی ۶۲، ۶۳ و ۶۴ ری به یانی
 « سهر » ایتر مهسه له ی کورد بوته پر سیاریکی (بین المللی)
 ووازی لی ناهینری .

چاک نیه تی بگن کوردیکی زنجیر بچربنری که چه نا ، هزار
 سه له زمانی خوی راگر توه و زور که م زمانی بیگانه تی دا نفووذ -
 کرده به ته نکه تاو کردنی ته وان دهستی لی هه لنا گریو زمانه -
 که ی نای - نورکی ی با فارسی ته گهر به دزبش بیت له بن
 کیوانی شهابت کووار و روزنامه ی خوبان دهرده هینن
 گویا مهسه له حهت نیه چاوک به ده ستوره که ی هه لانتیک که له
 دوو دهرونی وه کوو آوی اوکیانووسی آنلانتیک صاف و روونی

گوردستان

له ژماره ۳۸ ی روزنامه ی (روزا نوی) که
ته میش له (اخبار العرب) وه ری گرتوه

خه لك ژوه لالی گوردستانی ای چپاین و سپیی تشته هندك
دزانن ، ژبه ركو سوودا وی وه لانی ده نه شریاته ده کیمه ، دهق و
وه سفی ویده کیم تشت هاتنه نویساند نو بلاو کرن .
ههرچی ته شکیلانا سیاسی سوودا گوردستانی دوی واری دهژی
ته قه نجه ، گوردین کو مفداری وان دناو برا هشت و نوه ملیونان
ده په ، وه لانی وان ان چپادار و س گوشه دناو به پنا ترکیه ، ایران
و عراقیه هاتیه لیک وه کرن ، ته تقسیم کرن

برهك ژ كوردان د سوريا با کووری ده نه ، النی پچوك و
ده رنه دن ده روو نیشته ، کوردین عراقی قده ری ملیو نه کن ،
کورد ژنه زادی آرینه ، وه سفین وان ان خوسه ر هته بزه مانه کی
خوسه ر داخون هه و زمان دمینه فارسی بی ، لی ناکه وه نیزنیکی
عهره بیا گوردب هیرالسی تینه وه سفاندن بخوژی پی افتخار دکن
کو دنا مله تین دنیا په هوی قه ویترن

رووی هردی گوردستانی عراقی بقاسی اسکوتلاند په تی ده
به ر که هته وه لی هه نه کو چاو کیم جاران ژوان سپیی تر دینیت ،
وی وه لانی چپاینه آسی و روورده هه نه کو بلیند باوان دگه هیت
هه تا ۱۲۰۰۰ بی یا ۰۰۰۰

سهرهك روزوهك و میستر چهرچیل راهاتوته سهر کاغز و مارشال
ستالین پیشوای دلیری سووه ستانیش ته صدیقی کرده دا بغشینن
و حالای بین که حقی زبان دراوه به هه وو نه ته ویکمی پچورکی
گیتی کوردی ده ملیونی والته و سکوت نامینته وه حقی خوی
داوا هه کات .

— بوچی هه بی بزنان که ته وه ی کورد له چه ند آغار
سهردار عه شیره تیک نه هاتوته به ره هم که به دراوو درو هه لیان خه له تین
و بیان کن به گو که نجه نیشتمان په روه ره کانا هه که ر ته کار به
ده ستانه تی ناگن ههوا ایبه بومان آشکرا کردن خومه که ر وه کو
ایبه لیکمان دا وه ته تیده گن به لام له خویان ده گورن ایبه قاقا
بی بان بی ده که نین چونکوو پیاوشیت نه بیشت له خوی ناگور یو
خوفریو نادا

ایبه پارلمانی تاران و آنکارا وو شپارده که پنه وه که به چاکی
له نو سراوه ی ایبه وورد بینه وه و له روزنامه و را نیودا وه لامان
بده ته وه چونکو و کار به ده ستانی تاران — آنکارا له خوبان
هه گور نوو خوشیانو پارلمان و نه ته وه کایشیان فریوده ده ن که بی بان
ته لین گوردستانی له گیتی دانابه ته ته شکیل بوون .

انقلابی گهره‌ی اوکتوبر!

ل. ب. آ
م. فروروخ-۱۱

- ۴ -

... به کورئو به کوردی همو و نه‌نوه‌ی روس نوکرو
کریکاری «چار» و «بورچوا» گانی رووسیا بووت کومه‌له‌ی
«بلشویک» چاوه نواری هم جوورو بیداده بوو دلی پیشواکانی
بو حالی پهبشانی قومه که بان بیو به‌آو.
«له‌نین» که نه‌ندامیکی به‌روزی هم کومه‌له‌ی پیش‌انقلاب
له‌فینلاندیا نه‌زیا له‌سار ده‌ستووری کومیتته‌ی مهر که‌زی کومه‌له‌ی
بلشویک به‌ریچک‌کی ریگانی آسن‌هاته بطروگراد (له‌نیس‌گرادی‌ایستا)
له‌مالی هاوری بیسکی خوی که ناوی «واسیلی» بو دابه‌زی له
روژانی ۲۵ و ۲۷ نی سبتمبر داله‌نامه‌کانی خودیدا بو کومیتته‌ی
مهر که‌زی نویسی که:

«... بلشویکه‌کان نه‌بی هیز بختنه‌ده‌ست خویان، بو هم کاره
بیوسته‌هه‌راییکی عسکه‌ری‌ی سازبکریت مردوم له‌کار کردن و
اقداماتی ایسه‌دل نیایی بان هه‌به، ایستا سرکه‌وتن مان هیچ جیگای
شکی نی‌دانه‌ماوه چونکو به‌شی زوری کریکاران و سر بازه‌کانی
حکومت لایه‌ن گری ایسه‌ت له‌بهره‌مه‌نایی بووه‌ده‌ست هنیانی
قودرته و که‌بشتن به‌آمانجی خومان هیچ رابوه‌ستین...»
له‌نین هم باوره‌دابوو که هه‌را و انقلاب ده‌بی ککو تو پر و
۴۵

زور به‌تین ده‌ست بی بگریو ماوه‌ی خو آماده‌کردن نه‌دوری به‌دوژمن،
ستالین هم نامه‌یانه‌ی که‌بانده‌کومیتته‌ی مهر که‌زی کومه‌له‌ی بلشویکان،
که‌لیک له‌نه‌باران (مخالفین) به‌ر به‌ره‌کانیان له‌گه‌ل هم بی‌ره‌ی
له‌نین کرد به‌لام بی‌دا گرتنی ستالین قسه‌ی نه‌وانی برده‌وه‌پاش،
به‌م جووره‌بیری ساز کردنی انقلابی عسکه‌ری‌ی له‌پله‌ی بیروخه‌یاله‌وه
هاته‌پایه‌ی کار بی‌کردن.

له‌و ده‌مه‌دا حکومه‌نی مووه‌قفه‌نی له‌ژیر فرمای (کرونسکی)
دافه‌مانزه‌وای روسیه‌بوو له‌نین که‌گه‌یشته بطروگرادوو له‌کومه‌ادا
مه‌یدانی بووه‌لایساندن آگری انقلاب ساز کرد چاوبیکی به‌م لاوادا
خشانده‌دبته‌ی مردوم له‌سیاسه‌تی سته‌مکارانه‌ی (کرونسکی) وهره‌ز
بوون بو به‌آشکرا گوتی: «ایسه بریارمان داوه‌فرمان له‌ده‌ست
حکومه‌نی مووه‌قفه‌نی بستین و بیده‌بته‌ده‌ست مردوم...» تا
روژی ۱۲ ده‌ی اوکتوبری ۱۹۱۷ له‌نین همووی بیوستیکی انقلابی
ساز کردبوو له‌م روژه‌دا بو کومیتته‌ی مهر که‌زی وه‌ها‌وو‌سو: بحران
نیزیک بو، به‌سه‌ره‌ات و داو روژی انقلاب ده‌ستاو ده‌ستی بی‌ده‌کری،
شه‌رافتی کومه‌لی بلشویک که‌وتوته‌ترکزه‌وه بلشویکان نایی
چاوه‌روانی بره‌ار و ته‌صیه‌انی کنگره‌ی سوسیالیسته‌کان بیست، نه‌بی
به‌گورچی اختیارات له‌ده‌س حکومه‌نی (کرونسکی) بستین ده‌نا
انقلاب له‌دوا به‌دابی که‌لکه «له‌نین لیره‌دا له‌آموزگاری «مارکس»
و «نه‌نگه‌اس» استفاده‌ی کرده به‌تایه‌نی بنچینه‌ی هه‌رای عسکه‌ری‌ی
له‌سه‌رسته (جمله‌ی) به‌ناوبانگی «مارکس» که‌تلی «غیره‌ت،
۴۶ غیره‌ت دیسان غیره‌ت» داناره‌... ماویه‌نی

ده‌سیاوی بو چاپ

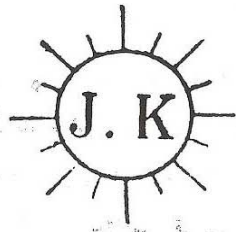
بەزدانی بەرز آکاڊار وراگری ئەندامەکانی کۆمەڵە بیت هەر
 که زانیان دراوسان لازمه له هه‌موو شونیکرا به‌ی داو اکردن
 بومان ده‌نیرین له مانگه‌دا ده‌س به‌کو کردنه‌وه‌ی دراو بو بهره‌دان
 به‌ انشاراتی کومه‌له‌ کراوه له زیره‌ وه‌نیوی ته‌وه‌ندامانه‌ی پولیات
 دواوه‌ ده‌ووسین .

نوی ته‌اندام بوولی نور کبا بوولی ایران بوولی عراق

۱- ع. هه‌زار	۵/- لیره	۱۰۰/- ریال	۸۰۰/- دینار
۲- خ. بارزانی	۷/۵	۱۵۰/-	۱/۲۰۰
۳- م. ج. لار	۷/۵	۱۵۰/-	۱/۲۰۰
۴- ع. م. رمادی	۱۰/-	۲۰۰/-	۱/۵۰۰
۵- ع. زوراب	۱۰/-	۲۰۰/-	۱/۵۰۰
۶- م. آریز	۱۰/-	۲۰۰/-	۱/۵۰۰
۷- ا. وژدی	۱۲/۵	۲۵۰/-	۲/-
۸- م. حه‌ریق	۱۲/۵	۲۵۰/-	۲/-
بیکرا	۷۵/- لیره	۱۵۰۰/- ریال	۱۱۷۰۰ دینار

له ژماره‌ی دواوه‌ دا نوی ته‌ندامه‌کانی هه‌که ده‌ نووسین

بۆی کورد و
 کوردستانی هه‌وره

نیشتمان

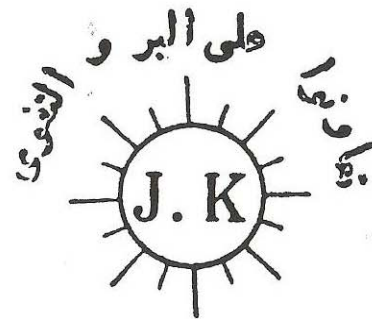
بلاو که ده‌ وه‌ی بیری کومه‌له‌ی ژ. ک
 کور و ارک، هه‌ده‌ی هه‌واری، که مه‌لایه‌ته‌ی، ساسه‌مانگی کورده‌ی
 ژماره ۵ سالی به‌سهم ری ۱۵ دانی ۱۳۳۳

و نه‌مردووی نه‌ی هه‌لاح‌الدینی نه‌ بیووی نه‌سب
 هه‌ر بۆی نه‌ی شاه‌ بیتی کورد نه‌ی هه‌خری هه‌ره‌ب

له‌دهم برینێ تهوانی له کومه‌هه‌م به‌دگه‌ون
له‌بار و تیزه‌ده‌می مووده‌کا هه‌ستو برینکیم

بزی کوردو کوردستان کوردی

نیشمان

هه‌ڵاو که‌ره‌وه‌ی به‌ری کومه‌ه‌ی ژ. ک

کورداریکی ته‌ده‌بی، خوینده‌واری، کومه‌ه‌لایه‌نی و مانگی گوردیه

ژه‌ما‌ره‌ی ۵ ری‌به‌ندانی ۱۹۲۲ سالی به‌کهم

کورد له‌حه‌یا‌ته‌ نه‌نیه‌س‌گه‌و پیدایه‌سی دا

- « کا که‌ بشکو گیان : له‌ژماره‌ی ۳ سالی »
- « پینجه‌می که‌ لاوژا به‌ به‌رینه‌وه‌ »
- « هه‌م باسه‌ت بو کرد بوو به‌ گوردیو »
- « گله‌ بیشت کردبوو که‌ آمانه‌و سیاسی »
- « راستی زانینی گوردیو به‌ پینجه‌ »
- « وانه‌ی هه‌مو دیریکو میژو به‌کی که‌ »
- « تا ایرو که‌ به‌ بی (زانسه‌ ژو) »
- « وه‌ نوو سراوه‌ ره‌ که‌زی ایه‌یان »

- « بردو ته‌وه‌ سه‌ ره‌ که‌زی تورك »
  - « چاوه‌کانم نه‌ت یستوه‌وه‌ که‌ سیک »
  - « که‌سیکی ناخوش بو بی‌خه‌ونی گولیه‌ی »
  - « (ج‌لام) پیوه‌ ده‌ بیفیت ته‌واله‌ ژیره‌وه‌ »
  - « وه‌ لایمی هه‌م تومانه‌جه‌ (به‌تات) »
  - « به‌دریژی ده‌ نووسم که‌ دانه‌ری »
  - « ته‌ نسیکلو پیدایش یی‌ه‌و نیته‌وه‌و »
  - « کتیه‌ که‌ی بی ته‌صیح بکات »
- ع . یژهن

تا ایرو هه‌ر آناریکی دیریکی که‌ له‌ ژیر خا‌کا دوزرا وه‌ته‌ ! هه‌ز
دیریک و میژو به‌کی نوو سراوه‌ته‌وه‌ بی باسی کورد نه‌ له‌هه‌ر لاپه‌ره
ییکشدا باسی کورد کراییت به‌ زوله‌ی آریانی ناسراوه‌ به‌لام هه‌ندی
له‌ نوو سه‌ره‌کان به‌ پینجه‌ زانه‌ی هه‌م راستیو هه‌قیقه‌ته‌ له‌ کورد دواوت
چاویک ره‌ که‌ زمان ته‌به‌ته‌وه‌ سه‌ر چندو که‌ی چاخنی (هه‌سر) سوله‌یمان
بیغه‌به‌ر چاریکی تر ته‌مانه‌ن به‌تورك آشکرایه‌ که‌هه‌مه‌ به‌بی آمانج‌نیه‌ و
ایه‌ش وه‌ نه‌بی تی نه‌که‌ به‌ش‌ن‌بین حالی کورد له‌ به‌رانبه‌ر هه‌م جو‌ره‌ درو و
ده‌له‌ سه‌به‌دا له‌ حالی بازارگانیک هه‌چی که‌ کووتالی آل ووالاو جوانی
هه‌هه‌و کوریاریکی زورزانو زربنگیشی تووش هانیت خه‌ریک بی به‌
وانه‌ی بی‌بووچی کالاکه‌ی له‌پیش چاویخا نوبه‌هه‌ رزانی لی بکری
بازرگانه‌ که‌ش وه‌لامی به‌مانه‌وه‌ بلی مه‌ته‌لیکی آذربایجانی هه‌یه‌ : « او
ناچرن گوزی کور اولسون که‌ ئوز مشتربسین تانیاز » برو برو من
نوش پاک ته‌ ناسم کالاکه‌ی خوشم .

به‌کیک له‌م کتیه‌انه‌ که‌ دهر باره‌ی کورد دواوه‌ « حه‌یا‌ته‌ نسیکلو
پیدایه‌سی » به‌که‌ لالا به‌ره‌نی ۲۹۶۵ دا باسان ته‌کات ته‌لی : « کومه‌

لیکی دو میلیون و نیوتا سی میلیون کسی هفت به ناوی کورده وه
 نه ناسرین هم کومه له که ناری گومی اورمیه و وانوه هتا سه
 « . . . الخ » گویا کاکي نووسه هیچ جوړه ژانباریکي دیریکي
 له بابهت کورده وه نه بوه ده نا نهی نه فرمو « کومه لیکی دو میلیون
 و نیو تا سه مایون » چونکو هه مه له صدها صدهی درویه و تنیا ژماره ی
 هم کوردانه ی که ایستا له ژیر به پداهي حکومه تی تور کیدادا نه زین دوا ی
 هم هه مو کوچ بیکردنو کوشته هیستاله چوار میلیون نه هاتوته خواره وه
 خو کوردی ایرانش هه رله کیوه کانی سنووری روسیا و ایران هه
 به که نار گومی وورمیه و میاندوا و کمیوی مه لوه ندا نه کشته خوار
 تانه گاته لورستان و سه رگه ری فارس بانابی هم وولانهش تاسنووری
 عراق هه روا خوبه فرماییش نووسه ری خوشه ویست کورد له نه فغانستان
 و بلوچستانیش داهن کورده کانی هندستان ؛ برا خویکانی کرمان
 چه مشکه ز که کانی خوراسانیش ده کهل کورد که لی ده ور و به ری
 که یلان و طالش و به شی کوردستانی سوریه و لوبنانیش خاطر ی
 جه نایان اینجا چه پیاییکي تیگه پشتوو باوه نه کات هم هه مو خاکه
 بردانیشتره به دو میلیون و نیو تا سه میلیون که س مه سکون بیت
 بی ی ته حقیقاتیکي که هیشتا ته او نه کراوه ژماره ی کورد به هیچ بزرگ
 له نو میلیون که مترینه دوا ی چه ند ووته بیکی تر نه فرموی
 « . . . هه چند صلاح الدین به ته واوی تور کیتی آشکرا به ایبه
 خومان به وه لام بو هم داوا به وه ماندونا که بن به لام میژو ناسه کات
 قاتا پی نه که نن و که پ و گالته ی پی نه که کت خوباسی میدیا بیکانی
 با پیر پشمان نه کاو نه فرموی « هه رو کوزانراو شه میدیا بیکانیش

تورکن ؛ هه سه سامیکي سه آ سا به پدا نه کات بو هه مو خونیده واریکي
 آگادار له دیریک ؛ ایبه نازانین له کوی زانراوه که میدیا بیکان تورک
 بووت گویا نه بی هم زانبارا نه ی نووسه ری خوشه و بست له بابهت
 مید بخا وه هه به تی شتیکی جیاواز بیت له هی زاناکانی گیتی ؛
 نا نه مه عاده تی له میژیه هم جوړه نووسه رانه به که مفاخر تاریخی
 نه تهره کانی تر به قسه ی پرو بووچ به خویانه وه نه نوینت سالبیکیش
 له چاخی حکومه تی عثمانیکاندا نه بانگوت « فردهوسی » تورکه
 « زهردهشت » ترک بووه شامری به ناو بانگ و عصری کورد
 « میراده عشقی » به شیمری فارسی وه لامیان نه داتوه ته لی :

« زردشت دل نبود که آسان توان ربود »
 « حاشا قیاس دل ز چه با انبیا کنید »
 « زردشت بردنی نبود این طمع چه سود »
 « اما فقط به بردن دل اکتفا کنید »
 « امروز قصد بردن پیغمبران کرده اید »
 « فردا بعید نیست که قصد خدا کنید »

دبان جی سوباس و شوکرانه به نالین که ربم خانی زه ند و
 به ماله که ی ناده رشاه و . . . غیره هه مو تورکن ایبه نامانه و میت
 چیدمی له م باسه بدوین چونکو دیریکي گیتی له پیشدا جوابی نه
 نووسه ره خوشه ویسته ی داوه توه و جهختی کردوو که کورد نه چیه وه
 سه ر دستهی هند و اروپایی و هیچ مناسبتیکي له که ل تورک نه

پیاوی چاک بهومهی خوینوهه

م . نادری - ۷۶

بو لهوانه‌ی ماشن به تاریکین وروو
له زوناکی وهرده گیرن .
به نهو کهسانه‌ی دهست لهسه‌ر چاویان
داده‌نین تاروناکی سه‌رفرازی نه‌بینن -
بوهمو سه‌رکردانه‌ی که نازانن له‌ریگای
مادیات به‌رستن دا نوشنی ده‌ردی سه‌ری
ده‌بن . هم چند واته‌به‌م پیش که شه :-
زمانه‌ییکه زور دریز به سه‌ر نه‌م ملله‌ته بینوا به داهات برله
هه‌لکه و توتولیه و ماژنی که وره‌گه‌وره ، برله به‌ندو آموزگاری به که‌لک ،
به‌لام داخی گرانم هم هه‌لکه و تولی قه‌ومانه نه‌م به‌ندو آموزگاران هه‌موی
بی‌سود روی . چونکو میلله‌تیک چندان جار له‌سه‌ر به‌ردی به‌دبه‌ختیو
چاره‌ره‌شی هه‌له‌نگوتین ، بیرله لابرندی نه‌کاوه ، دهستی به آگری دلیلی
سوتانیو هوشی ماشه دروست کردنی نه‌بی ، بی‌شک له‌نیو آگری بی‌بایان
دا هه‌ر ده‌سوتی .

آخ کوردوستان چهند بی‌شتمانیکی سه‌ولی سورماوی ، میژوی‌تو
چهند هبرت نه‌نگیزه ، دوا روزبشت چهنده به به‌رده‌ی نه‌ینی دا بوشراره
دانیش‌توانت چهنده سحتو بی‌هوشن ، وه کردارو کوفتاریان چهنده سستو
بی‌هوشانه به هه‌مو کوردیک له‌دانیش‌توانی توه‌مو سه‌ردارومه‌زنه‌کات خو به‌خو
چهنده هیزدارو ته‌وانان ، وه له‌به‌رام‌به‌ر بیگانه چهند مل که‌چو بی‌هیزن
هه‌ی کوردستان ! زیاتر مه زانی تویان نه‌تو دبلو ره‌زیل کرد ،
سه‌ردارانن تو که خوبانه به گه‌وره‌ترینو زانترینی مخلوقات ده‌زانن

گه‌رده‌نی تویان خسته‌نیو زنجیری به‌دبه‌ختی . نه‌گه‌ر درنده‌ی ده‌شتو
کبوانه زبانی سه‌ردارانن مه‌زانی کوردیان زانیان ، پیمان ده‌گوتن :
هه‌ی سه‌ردارانو مه‌زانی کورد ! ایوه‌ن خه‌پانته‌کارو باهشی ره‌نجوری
نه‌م میلله‌ته به‌دبه‌خته : ده‌فتوری ژنده‌گانی ایوه سه‌را با به‌له‌و له‌ککه‌ی
چرمو خه‌پانته ، نه‌گه‌ر نه‌وه‌نده هاواره‌ی بو ایوه هینراوه ، نه‌وه‌نده
تکابه‌ی له ایوه‌کراوه ، نه‌ونده به‌ندو آموزگاره‌ی بو ایوه گوتواره ،
نه‌هه‌ر گیانداریک بگوترا به‌گویی لی‌ده‌گرت ، بی‌بیکه‌له خویینیو خوبه‌خندی
به نه‌ییری خیانانی شه‌ومه‌نده له‌نیو کومه‌لی ایوه‌دا چیدی نمایانه . نایبنا
به هه‌زاران جار دهست سوتاو بوون ، به هه‌زاران جار له شه‌قانی زبانی
دا هه‌له‌نگوترون که‌چو نازانم له به‌دبه‌ختی خوتانه پا له به‌دبه‌ختی نه‌و
میلله‌ته بیچاره‌ی که ایوه مه‌لزو سه‌رداریانن هه‌یج لیکریک له‌چاره‌ره‌شی
خوتان ناگه‌نوه . هه‌وری قه‌هری باری به توندی به سه‌رئاندا ده‌باری ،
به‌لام هه‌ست به‌ته‌ری خوتانن ناگه‌ن ناروژیکو خوتان نه‌نیو جیگای
سه‌ره‌مه‌رگا ده‌بینن ، وه‌کاتیک به‌شیمان ده‌بنه‌وه که به‌شیمانی بی‌سوده .

آموزگاری زه‌مانه ایوه‌ی خراب تی‌گه‌بانده‌وه . نه‌خیر ایوه
بو خوتان خراب تی‌گه‌بشنون . آموزگاری زه‌مانه باسی شیرینیو خوشی
آزادی بو کردوون ، ایوه به قه‌ندی تی‌گه‌بون بو به‌وا له‌قه‌ند و مرگرتن
ماهرو به‌کارن .

هه‌ی سه‌ردارو مه‌زانی کورد ! نه‌گه‌ر بلیم چاوی ایوه به‌دبه‌ختیو
ره‌لیلی ایوه نایینی درویه ، ایوه زور دوربینن ، نه‌گه‌ر بش لیم بیرله
به‌دبه‌ختیمان ناگه‌نوه ته‌ویش درویه ، بی‌ری لی‌ده‌کا نه‌وهو چاککی
ده‌زانن . که‌وابی له چاخیککی به‌دبه‌ختیمان بی‌بینن و بی‌ری لی‌بکه‌نوه

دهره تووویه کی دو کهسی

- بایز - سهلام هله یکم باییر وه حهلی
- باییر - که سهلام بایز به خیریهی گهلی
- بایز - خوات لی ره ضای زانیوته باییر
- باشای ته مبرکه و چرچیلی وه زیر
- ته گهر له به حری به کنتربات دیوه
- مژدیگی خوشیان بومه نویسه
- باییر - راسته ته سهفتی سهرت بو گیزه
- ته قلی آنلاننیک ههلی هوله میزه
- بایز - به آغاشم گوت - تو خوا هسی فرمو (باییر)
- بایز - منتهقی نه کرد لیشم توره بو

به کداو به کرمان شان به شای به که وه گوی سه ره به سبزو آزادیان له هه بدانی
ژپانداده سهامده وه

میلله تانی روی زمین به به که ترو پشت به بهک بهستن به سکوشش بو
دنیای کومه ل که به شتره قوللهی سادته بو دنیای کومه لی خوبات
دلیان به مالی دنیا نه به ستوه وه له هه موانیش مالدارتت ، ابوش
انسان و نه وانیش انسان وه کوته وان خاوه نی دوچار دوده ستو دولان
خو ته گهر دهش لین ایبه ناتوانین بهم حاله به برهوی نه وان بکه بن ،
تهواچاک بزائن که تازه له ته وانای به شهردانیه که ابوه له قوریکی دیکه
دروست بکا .

بوچی واستو بی کارن . بهلی به که به ره هاست بو سستیو داموتان ،
به لکه یکی گهره بو ییده نگیستان له ژیر باری دیلیو به خسریمان ؛
بیننه . خوینی ابوه به بونه به ره هستی ته ته وهی سکوردی بیچاره
که بگه نه سه ره سستیو آزادی . به لام آیا ده بی ته م کرداره چه وتانهی
ابوه ههروا بینی ؟ بی ده نگیو سستیان ناسه ربی ؟ هه تاپیر له ته حوالی
ابوه ده که مه وه زیانتر له شه قامی راستی دور ده که وه وه .

تهی سهردار . و مه زانانی کورد ؛ ابوه ده تانهوی له رنگای خوشی
دا بگه نه سه رفرازی و آزادی - چونکه من بوخوم چاکان تی که بشوروم
وه ته کهر ته ماشای میزوی میلله تانی روی زه مینیش بکه ن ده بینت
هیچان به ریگای خوشی دا نه که یشتونه سه برگای سواده تو آزادی .
ده بی به تاریکی دا بروی تا بگه به روناکی ، سه رمای زستان بیچی
تا بگه به به هاری زنده گانی ، چونکه خدا بوخوی له قورانی مجید دا
ده فرموی :- ان مع العسرا یسرا .

تهی سهردارو مه زانانی کورد ؛ ته من به ناوی هه مو کوردیکی بیچاره
ولی قوماو هاواران بوده هینم وه لیم : « ته گهر چاره بهک بو چاره ره شو
به دبه خیمان تا کهف ، ته گهر دلتان به دیلیو زه لیلی ایبه ناسونی . هه
چهنده دلی ابوه له وه رهق تره که به ره لیلی ایبه بسونی - مه به به ره هستی
تهو کوملانهی که ژبانی سه ره سستی کوردو کوردستانیان تهوی ، ته گهر
باریکی سه ره زانان بو سوک ناکه ن مه به سه ره باریشان هیزی ابوه
له وه دوره که بیته مایه ی آزادیان چون ته گهر وانه بوایه هه موتان
له م هه لکه وته بی هاوتابه ، له م چاخه دا که زه مانه به هه مو کوره سته ی
خوبه وه آماده به بو درست کردنی خانوی آزادیان ، هه لده ستان

له ناو گومه له دا

له مانگدا سیامهك له ندامی ژماره ۵۷ دانیشتوی شاری

ن. س. نه ربیکې بوشاری $\frac{۲}{۱.۳}$ کرده و اداره پیکې محلی تشکیل داوه ته وه په کم شاره که کومه له ی ژ. ک له پارچه کوردستانیکی دهره وه ی مه نطیقه ی نفوذی خوی ته ندامی لی وه رگرتوه له و آگایانه ی پیمان که هیستوه که نجانی به هی (ب) له کوردستانی که وره ژور دار خواری ته ندامه تی کومه لی ایست . اداره ی ناوه ندی له به را نبر ته و خدمه ته به نرخه ی سیامهك سوپاسی ته کا و هیوای وایه که هه موو ته ندامه کات ههروه کو ته م برایه بو پیشکه ونی کاروباری گومه له تی بکوفن

بو وه لاسی هیندیک له نه فام وتی نه که یشتوکان به نندیکسی مه رانامه ی کومه له دهنوسپن کومه له ی ژ. ک له سه چوار کوله کی اسلامه تی کوردایه تی مه دهنیت، صلح و آشتی خواری داندراوه و هه مو و قانونو نظامنامه کانی له گه ل هه ریمه تی مقدسی اسلام ته طبق ته کریو اینجا نه خربته کار .

۱۰

فهرموی ته مانه به و ه م نه غدن که ی شه کری ته و ساله م به زاری تال که ی

هه تا تیر شه کرو شه تی بیگانه

داوای آزادی بکه م دیوانه م

هه تا بی خو کمر شه کر به باره

ده ستیشیان روپی شق به خهرواره

بایز - بوچی هه زناکا به سه ر به خوبی

بوله آزادی ده کا نامویی

بایر - هه قل سه رچاره ی له میشکودله

و دوه ش بو آغا گه لی مشکه

بایز - ته دی مام بایر کورد به کیی ده لین

به وای له بهر خو شپه ختی هه لین ؟

بایز - بوچی له کتیب قوشقی وسله ده بن

بایر - ته گه ر به وینن بی هه قل ده بن

بایز - بو درست نا که بن (ته وه ی نه فری)

بایر - بایز له هه ولیر گیرت ده گه ری

له مه لام برسی فهرموی به تالان

فروکه وینه ی که ری ده جالن

کوردبان کونوه و دروبنه وگیره !

هوانی مه بارهك گلوانی خیره

بایز - به خوای مام بایر لیجان شیواوه !

به آخلو او کهر شیخ وهه لاره !

قسهی نه‌ستهق!

به دل نهرمی زامدار کردن گوناویکه نا به خشری هتا ده توانی خوت له زامدار کردنی بیگانه بیاریزه به لام ته‌گر ناچار بوی به زامدار کردنی دهستی منودا و بنت تا نیو چهرک زامداری که -
سه‌ره ک روز وه ات

۲ - له سه‌ه یینم نا نه‌رسیم ، چونکه دوینیم توش بوم ، بویه
ایررم خوش ده وی وولیم هلن هه‌وایت

۳ - مردن له ویگای نیشتمان به‌روه‌ریا ژبانیکی هه‌تا هه‌تاییه
م . نادری ۷۶

۴ - به‌ده‌ختی هه‌وه‌نیه که کویری ، به لکو ته‌وه‌به که
نه‌توانی تحلی بگی . مپلتون

۵ - چرای ژبان چراییکی ته‌مه‌نت کوروت نیه ،
به لکو و مه‌شعلیکی زور دره‌خشانه که وابستا به‌ده‌سته‌وه‌م گرتوه ،
امیدیشم وایه که به روناکیه کی زیاتر به ده‌سته‌وه‌ه بینی ، بی هه‌وه‌ی
به دوا روزی بسپیرم . برنارد شو

۶ - هیللانه بی آوازی بولبول شوومو نا‌په‌سنده ، باغی
بی گول دلیکی بی هشفه دونیای بی روز ترستا کو تاریکه زیانی
من بی تو نه‌ی کوردستان له هیللانه‌ی بی بولبولو باغی بی گولو
دونیای بی روز به دشوومو تاریکتره .

م . نادری ۷۶

روژی کاره

ل . ب / ل $\frac{آ}{۰.۲}$ ش . هیمن ۵۵

چاکه به‌ر ژه‌وه‌ندیکی له‌حالی خومان بکه بن و بزاین بوچی
واوه باش که وتوین ؟ بو‌چما ایسه له ره‌گه‌زی نه‌ر هیللته نه‌جیه‌نین
که به‌گویره‌ی میزو و اقراری هه‌موو میزو ژان و روز هه‌لات
ناسیک به‌کیکه له‌میلله‌ته هه‌ره‌گه‌وره و له‌میژینه‌کانی روز هه‌لات ؟
مه‌گر ایسه له نه‌ته‌وه‌ی نه‌وه‌مه‌غیوو و دلیره‌نین که لا‌په‌ره‌کانی
م‌وو پرن له‌شهرسی آزایه‌تی نه‌وه‌به‌هالام ده‌سه‌لینن که قه‌ط له
هیچ‌ده‌ور وزمانیک دا هیچ دا و سیک نه‌ی تواینوه‌آسوک به‌رینوو
بچینه‌ناو سنوری ملک و نیشتمانی نه‌وه‌؟

ته‌دی بوچی ایستا وامن به‌سه‌ر هاتوه ؟ بوچی هینده‌وه‌باش
که و تووین و بووینه‌ژیر چه‌بو‌گه‌ی هه‌موو که‌سی ؟ ته‌گر که
میک بیر بکه‌ینه‌وه و توزیک له‌حالی خومان و وردبینه‌وه بومان
ده‌رده‌که‌وی که‌مایه‌ی چاره‌ره‌شوو به‌ده‌ختی ایسه هه‌ر ته‌م‌نفاق و
دوو به‌ره‌گیه‌ی نار خومانه که‌وایی له‌سه‌ره‌موومان لازم به‌لکو
واجبه بو‌ریک خسته‌وه‌ی برا‌کامان تی کوشین و ره‌گ و ریشه‌ی
دوو به‌ره‌گیه‌ی له‌بن به‌نینه‌ده‌ر و په‌حکه‌تیو برا به‌تی له‌هه‌مو

۱۲

تهی براخوشه ويسته کان ، تهی لاره بير رووناک و خوینده وارانی
کوردر ؛ مایه ای اومیدی تهو قهومه لی قهه ماوه ایوه ن نه ورور وژبک
نیه و اییده نگ و ههست دابنیش و له قوژ بنیک بخزن کانی آسایشو
ته مبه لی روی جه نگه ی هه ول دان و تیکوشین و ماندوو بوونه به لی
ته مرو روژی کلره و نابی . قه ط له کار کردن راره سنن دهنا تهو
هه له تان له کیس ده چوو زه خه مت وه گیر تان ده که ویته وه

لازمه به دایکی پر هیواوه به هه مور هیزی خوتان بورزگار
گردنی نیشدان وه نه جات دانی هار خوینه کاتان کوششت بکن هبج
شیک نابی بیسته پیشگری کارتان - به نه بروی به کیتو برابه نی تهو
که ساهی که ده نه بهر هه لستی پیشکوتنی ایوه و حال به له ناو
چووانان ده کن له ناو بهرن .

ته گه روزگار پارمته نی ایوهی ته دا ته گه چهرخی چاپ کرد
به مرادی ایوه ته گه راره امه بزن و مه یدان به تال مه کن و دلنابین
به سهر هه موو قورت و ته گه ربک دا زال ده بن له هبج که سو هبج
شیک مه ترسنن خوا پشتیوانتانه و هه همیشه تهه رو تاره ی بقمه بری
که وره ی اسلام وناردرای خوشه ویستی بهزدان که ده فوره موت :

کار بکه و دل نه به آوات ده گه ات !

له بیر پیو بیکه نه سهرمه شقی هه موو کاربکتان تا به باره نی
بهزدان هاتی مه شرومی خوتان له بیگانه ده ستینه وه .

فلسه فهی ژبان

ع . بیژن ۲ . آ . ۵
ل . ب

گشت مروو تهی بزائن بوچی هارنوونه گیتی
هه مو مردوم ته توانف بزائن ژبان چه

ایره به بهیستی ناوی فلسه فه سل ته بن ؛ ته بربنگینه وه ۰۰۰۰
بهیستوانه که فلسه فه و اتاشتیکی گران و هه وداییکی آواز و گری
گرباوی که که م که س تهی ته گات به لام به راستی هه مه باوه ربکی زور
چه تهو فلسه فه زور زو هه سانه به تاییه نی فلسه فهی ژبان .

زاناو نیگه به توکانی رابوردور تازهش جهخت (اثبات) یان کرده
که له گیتی دا « هه ل کهوت » نابی و له فوره هنگی وه دی هینان (خلقت)
دا ووشی (خورایی - هت) نه نووسراوه .

باساده کانه تر بام ایرو لهم جهاندها باومری گشتی هه مه به
بچوو کترین شتیکی هه بیت یا کاربکی رووده دا « خورایی و نی که لک »
نیه نازوانین به هبج شتیکی بیژن « هه لکهوت » و اتا « کاربکی
له خورایی » به هه مش ته زانن که « زور » هه همیشه له کو بوونه وه ی
« گم » دبنه به ره م ته گه ر ایبه ته توانین شتیکی بچوک به بی که لک و
خورایی بزاین چون ته شنی بهم کارگازله که ناوی « گیتی » به

قه‌لای نیشتهان

وه‌تن - روحو سه‌رو مالم فیدای تو
 له پینداوت ده‌نیم سه‌ر تا برانی
 له بو پاراستن و حفیظی سنورت
 له تو نادم به‌جه‌ننت مستعیده
 به‌شینکه و گول سه‌راسارشین و سووره
 ده‌ی من چون بیم سرور و دلشاد
 ده‌ی کدی سه‌ر به‌وی تو هه‌تا من
 بووه به‌زدانی بیچون لاگری من
 وه‌گیانی من که‌وی دردو به‌لای تو
 منم رولیکی آزا و باوه‌نای تو
 له‌بانی «ماژبو» سینگم قه‌لای تو
 له‌بو نیشو و نام آوو هارای تو
 چی جوانه دمه‌نی کیو و چپای تو
 که بت بینم له‌س بیگانه‌دای تو
 به‌سه‌ر به‌ستی بکه‌م سه‌یرو سه‌نای تو
 ووتی له‌ی نیشتهان گرتومه‌لای تو

وه‌کر تو بو ناجانی نیشتهان
 دهن همین حه‌ول و بکرا برای تو

بیژن بی آمانج دوروست کراوه یاخو «ژبان» ی «پوچر
 خورایی» به؟ که‌سیکی رانا بیت همه‌ نا بیژت .

ایوه که‌سیکی ابشی خورایی به‌کایتات شبت و نه‌نامه نه‌گر
 پیاویکش خانوبک بنیاد بنی که‌ ته‌واو بوو بی همه‌ی له‌ژیر سیه‌ریا
 به‌سه‌سته‌وه دس به‌ نیک دانی بکایی ده‌کهن حه‌ق‌تانه پیاوی مه‌رانا نه‌ناکا
 چوتیر که‌ سال دوانزه‌ی مانک بشوونادا زه‌وی ته‌گیلی، توری بی‌وهر
 نه‌کا؛ آوی ده‌دبری؛ دروبه‌ی نه‌کا که‌ خه‌رمانی سوور بو آگری
 نی به‌رنادا یاخو باغه‌وانیک نه‌مامیکی چه‌تانه باش چه‌ند سال
 به‌ دیار به‌وه دانیشتن که‌ هاته به‌رخاک بری ناکا.

که‌مبک وورد بینه‌وه تی بفکرن ده‌زانن له (ژبان) دا نه‌ببو
 نیکهل پیکه‌لی نه‌ بیربکی گه‌وره ده‌ستیکی هیزدار و بستوبه‌تی مشت
 نمونه‌ی باربک بیوشتیکی پچوک نوینه‌ری زور شستی گه‌وره بیت .
 به‌ چاویکی وورد توزی سه‌رنج بده‌نه گولبکی پچوک، ده‌کر-
 ده‌وی میروو له‌ یکی بی هیز بفکرن آدمیزاده به‌بننه به‌ر چاو که‌ له
 پیشاچلون «نطفه» یکی بی به‌ها به‌ وله نه‌جاماچی به‌ سه‌ردیت هه‌موو
 کویره گریه‌ی ژبان‌ننان بو ته‌کر به‌وه بیوبست نه‌ فله‌سوف بن تا
 هم شتانه بزائن شستیکی نه‌ی بیزانن و چاکیش له‌ دست تان دبت
 نه‌مه‌به : بوزانین تی بکوشن؛ له‌ هه‌موو شتیک بیر بکه‌نه‌وه

نالە یسی دل

« ئە ئە غیببگە کە جە نایی مەلا حەسەنی »
 « قاضی مە لە ببە لە سەر ئە زەلی »
 « مە فەرۆی ئە حەمەد مختار شەمان پاشای »
 « سکر دۆه »

دل لە مینەت کە. بلە ساقی سا بەرووی خەندانەوه
 بەدەری جامیک بە یانی تەلمەنی جانانە وه
 چونگەوا ایستای لە سازی سینەیی بریا نە وه

دیتە گویم دەنگی بە سوزو شیوە نو گربانەوه
 نالە بی دلە لە حەسەرەت حالی کوردستانەوه

چون ئە نالی دل بە حالی میللەتی مەحرۆمی کورد
 چون ئە گریبی چار بە خوین بو طالعی مەشۆومی کورد
 سینە چون لەت لەت ئە کەم بو ئەنصری مەحکوومی کورد

لانی واز و بیکەس و مەظلوومن ئەمر و فەومی کورد
 گالە دەستی تورکە کلۆ گالە دەست ایرانەوه

بو فەوی بی ئەصل و باطل قەط مە کەونە جەنجو
 کوی مەدەن مەرگیز بە وه عەدی پووج و بی ماپە ودرۆ
 چون ئە بی باوەر بکا ئەقل بە عەدی سکیئە جو

اسمی و جەلالت و عەدالت بی مسابە ودرۆ
 بو سیاست ئەم قسانە سەر تە سەر لیوانە وه
 ما و بە نی

چوار

شیوە گویزان : قانع

چوار هشت ئەوروو کە بوونە ئە گبەنی کوردی هەزار
 جە هل بەک ، بی عە قلی دوو ، دل بیسی سی ، داوا چوار
 مە نەیی پیش کەوتن ئە کەن لەم خاکمانە چوار گروو

صوفی بەک ، دە روبش دوو ، بە گزادەسی ، آغا چوار
 ناپەلن بوخوم رە حەت بێ سەر بە خوتلوی بزیم

قەر بەک ، هاوسی دوان ، کە بیانوسی ؛ کویبغا چوار
 من لە داخی سەرگزی ئەم میللەتە چوار دەردە

سێل بەک ، مالاری دوو ، گورگازی سی ، ایسقا چوار
 بادگاری رە نجی بە نەجەیی کوردەکانە چوار ئە ساس

قەصر بەک ، آراس دوو ، شاماتی سی ؛ بەخدا چوار
 ئە خرە بومن ئەتزاز و حورمەتی چوار طایفە

ساز بەک ، گە لباغی دوو ، شیروانی سی ، میدیا چوار
 باژ بووم بالی شکاندم چوار بەلای نەحسی خەراپ

خانە قاپەک ، تەکیە دوو ، مە مامە سی ، هابا چوار
 چوار صفت مەر جوودە بومن بوبە هیچ کەس ناپەویم

قانعی بەک ، شیردوو ، رودخوشی سی ، (مەللا) چوار

بیگه پن به جه هپووری

ل. پ. ا. ل. $\frac{آ}{ب}$ شامریکی به ناو بانگ

له روز نامی مدیری که چ مداري چرخي هفتوری
له نوسی روزی کوردی که وته له وچی بورچی بی نوری
بو خارو دو که لی بی انسانی و سونی له خلای
مجم بو به هپووری نه که بو روز که وته هفتوری
له بهر بی فکر و اندامی ره بیسانی هه شایر بو
که روزن بوته ظلمانی شوی تاریکی ده هپووری
همو میللت گه بیشته ما نولی مقصود و خوشنودی
فقط کوردن به جیبی ماون به محرومی و مه هپووری
هریزم انتشاری خارجی هم علمه هم صنعت
به ملیونو به فرسخ توله علمو مه هریفت دوری
ته ماشا که له بهر شو هلهی چرا بهر قو نه له ترکی
کورهی هرضی همو به کبارچه بو ته بهک کورهی نوری
مه گه رتوش هر به پشتیندی زلو پیچ و هدهی هپووری
بنازی بیگه به هه سبابی کیبر و فخر و مه هپووری
برایری چراییکی بگن تاریکه شو دادی
قیامیکی بگن تا فرسه ته بیگن به هپووری
کسی میللت بهر سنو خاوه نی لیکرو سیاست بی
توره قتی میللتو آسایشه مقصود و مه نظوری

جووجه لهی نیشتمان $\frac{آ}{ب}$ - هزار ۲۰

رلو که ری بهد خو خونین ریژی خونین خویر له تو بی خودا به سیه ظلمو زور
هم جاریش بم ده مولت و مه ودا رولهی شیرینم له شیرین خودا
له زیر بالم دارای مه بهر نه هیلانه که مان لیبی مه روخینه
نه خوینی خوم دل نه ندیشی ناگا بلام ده ترکم تیرت خه ناگا
له دری له من وه رولم کهوی جهر که کم بیبری له شیرین خوی
دندو سگی شوشی شوشی گیانه خه تو خاله کهی ختی ژبانه
تو با خه بهر نیی له ایش وده ردم دل ده برژیی هه نا سهی ساردم
له دایکت برسه بیت ده لی حالم اینجا تام ده کهی ژبانی تالم
پیم خوقه بهرم نهک جوچه له کم بره نیجو بیسی بهندی دله کهم
هه ژار جوچه لهی نیشتمان له توی وه های خوش ده بهی با وه تا به بوی
به قینت بی اباوش ناگری قهت شاهیدی مقصود
هه تاکو و بی نه نی به ماکی آزادی به مه سرووری
وه ده سنت نا کهوی آزادیو هادی به آسانی
که ههنگوبن ناخوری بی ایشی ریشی نیشی زه نبووری
هه تا ما بی له صدوولی سهرو سینه ده ماغت دا
له باده ی هه فله نو کیبر و نیفاق آناری مه خپووری
هه تا رنجیری مه حکومیت له ده منو شانو حال دایی
نه پوخی تالیسی شیبی کافووری به مه هپووری
له پیش چاوی هه مو و عالم چروو کوسو کومه هتو کی
له نیم جه مپی میللت بی احرامو قدر و مه نظوری

ده پليم و

بي باکم

د م . ش . هين له بهر اېږد (ه نې)
 دانم هله پسته زير هوي هوندو
 توره بهلام فاني هر چنده که ده لې
 ناو ېرم هېچې نه هېشتو ته وه
 ته نانهت هينې بي باکې اېښ
 وه کو فاني نه گونوه ۴

هه چيکي بيته سر زارم نه من ده پليم و بي باکم
 نه گه رچې بيکه سو زارم نه من ده پليم و بي باکم
 نه وي آغا بي بيکاره چه بو زنه لسولا ساره
 دزبوو ريگرتنې کاره نه من ده پليم و بي باکم
 گه لې بي فیکرو اېډراکن گه لې بي خير و ناباکن
 نو خوا گه ي کامه يان چاکن نه من ده پليم و بي باکم
 نه ونده گيزو بېهوشن چه با و ناموس ده فروشن
 له بو آزادي ناکوشن نه من ده پليم و بي باکم
 خودای نه م ميله ته نه نده له بو نه نده هه موو به نده
 به حالې وان نه کم نه نده نه من ده پليم و بي باکم
 نپا نه بيري سر به سني ده کن نه خري به ژ بر ده سني
 ده رون هه روا به ره و به سني نه من ده پليم و بي باکم

له تالانو بررو و آران له ريگرتن گه لې و وربان

درو تا اکتم به شي زور وان نه من ده پليم و بي باکم
 نه وانه ي اېسته سر دارن چه فاجو وسته مکارن
 غولامي پوو لود پتارن نه من ده پليم و بي باکم
 له بو باره ده کن باره زکي اېنساني بيچاره
 ده کت مندالي آواره نه من ده پليم و بي باکم
 شوي ناروژ ده کن نه د پورچي ملکيکي بکن داگير
 چه دا ماويک بکن به خسير نه من ده پليم و بي باکم
 له بهر ظلمو چه ذای وانه وه نه ن بهک باره وېرانه
 هزار خور گم به بيگانه نه من ده پليم و بي باکم
 له شهرو شورده بي مهردوم به خوم من چون پليم کوردم
 که آغا آبروي بردم نه من ده پليم و بي باکم
 نه من لاويکي بي بهر واله کهس ترسم نه به خودا
 نه گه ر آغاده چه بسيم کم نه من ده پليم و بي باکم

به خدا

له ژماره‌ی پیشوودا له ژیر ناوی تاران - آنکارا هیندیک له
چهور و سته مه‌ی که له لایهن تورک و ابرایکانه‌وه له کورد کراوه
نوو سیبو داواشان لیکرد بوون که له راد بوو روزنامه کاندای
وه لاهمان بده نه‌وو به لام وه کوو اداراتی ایبه بی بان راگه یادووین
نهم دوو حکومت ته بی داد وستف مکارانه له جیانی بیر کرد نه وه له
داوایه‌ی ایبه و بیکهانی کهو توونه سرو کاری دینته‌وه‌ی چاپخانه‌ی
ژ. ک ایبه مزده بان نه‌ده بی نه‌گه ر نووانیان پیشی بلاو بوونه وه‌ی
تیشکی هه‌تا و بگرن اینجا ده‌شتوان چاپخانه که‌ی ایبه‌ش بیینه‌وه
چونکو کومله‌ی ژ. ک به هیمه‌تی که نجانی ووری‌ی خوی ایستاله
به‌شی زوری پارچه‌کانی کوردستان ده‌ستی ده‌رواو ده‌توانی له که‌ترین
وه خندا گوره تربت شت بو دوور ترین جیگای کور د و ستان
ره‌وانه بکات نه‌وا نه‌و چاره‌ش حکومته‌نی به‌غداوو شیار ده‌که‌ینه‌وه
که وه‌کو ایران و تورکیا نه‌کا بزانی کورد له‌م بیست‌سالی دوا پیدا
چه ندیان بو حکومتی عراق که‌لک بووه‌چا که بیکه ایبه تا ایستا
هکردو مانه نهم هه‌موو نه‌رووت له به‌ران بهر و سه‌ر چاوه‌ی آجوری
وولانه که‌مان داوه ته ده‌متیان نه‌وتی که‌رکوک وه‌کو له‌خاکی
هه‌ره به‌کان دانی استفاده‌ی لی ده‌که‌ن خه‌را به‌مان نه‌ده نه‌وه داوای
کورده‌کان به‌چاکی ته‌ماشا بگه‌ت و بویان بیک بیستن خوبان نه

انقلابی گوره‌ی اوکتوبر

ل. پ. ۲. فرروخ ۱۱

-۳-

... له‌نین که بنه‌وه‌ی انقلابی مه‌حکم کرد و دل نیا بو که
انقلاب بی‌گومان سه‌ر ته‌که‌ربت فرمانی خوساز کردنی‌دا به‌ه‌موو
نه‌بروو هیزی کونست‌کان له‌م لایه شه‌وه حکومت به‌جیگای له‌نینی
زاینو مرانه‌ه‌نیکه‌ی توند ده‌کرا تاله‌وه‌ده‌ر که وتنا بیگرن ده‌سه‌ه‌بیکه‌ی
چاند که‌سی بولیس که بوته‌وقیفی له‌نین نه‌مریان وه‌ر گرتوو سواری
که‌روکیک بوون که شوفیره‌که‌ی نه‌ندانی کومله‌ی کومونست بوو
که‌له‌متسوودین که هینت اونویله‌ی که بوته‌ره‌وه‌ی شار بروو حینه
نار که‌ندا لیکه وه بویسه‌کان مردن خوشی بو به‌فیدای زرگاری نه‌توه
که‌ی نه‌ه‌به‌ه‌ دواروژی که‌سالیکی بر آه‌الچیکه‌ی که‌ئیده‌کوشن
له‌نین هه‌ر چوینت بوو خوی دم‌باز کرد و چوه باوچه‌ی نه‌رکانی
... ماوه‌نی

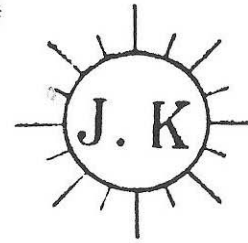
که نه‌نیشانه‌ی نه‌بری ایبه نه‌گه‌ر نه‌وانیش بیانه‌وی چاپخانه‌ی ژ. ک
بیینه‌وه نه‌بی ووشتربت بینن ده‌ستی به‌کلکی بگون رای بکیشن
یکه هینته‌زه‌وی اینجا ته‌که نه‌آمانج دیسان ایبه ده‌مانه‌وی تاران-
آنکارا و به‌غدا وه‌دنی ایبه بده‌نه‌وه به‌رادبوو روزنامه‌ه‌وو کوردا-
نه‌ش که‌مه‌بووری دینه‌وه‌ی جیگای چاپخانه‌ی ایبه‌ت نه‌گه‌ر تا
۴۸ سه‌مات درای خوینده‌وه‌ی نه‌م ژماره به‌ده‌ست له‌م کاره بی‌شه‌ره
فانه‌ی خوبان هه‌ل نه‌گرت و به‌(عه‌کس) و تاریخی ژبانیات
چاپ نه‌که‌نین .

داسیاوی بو چاپ؛

له ژماره‌ی پینجه‌دا ناری هیندیک له هه‌ندامه‌کان که بو زور کردنی
انتشاراتی کومه‌له یارمه‌تی صندوقی کومه‌له‌یان کردبوو نووسی ديسان
له ژیرموه نیوی چهند نه‌نداییکی دیکه‌ده نووسین:

نوی ته‌ندام	پوولی تورکیا	پوولی ایران	پوولی عراق
۱- ع . فهرانه	۱۲/۵۰ ایره	۲۵۰/- ریال	۲/- دینار
۲- خ . م . شاپار	۱۲/۵۰	۲۵۰/-	۲/-
۳- ع . بیژن	۱۲/۵۰	۲۵۰/-	۲/-
۴- ح . ر . سه‌خی	۲۰/-	۴۰۰/-	۳/-
۵- ا . آزاد	۱۹/-	۳۸۰/-	۳/-
۶- ا . ا . آزا	۲۵/-	۵۰۰/-	۴/-
۷- ق . چوبینه	۱۰۰/-	۲۰۰۰/-	۱۵/-
۸- ر . برای‌راسه	۲۰۰/-	۴۰۰۰/-	۳۰/۳۰۰
تیکرا	۴۰۹/۵ لیره	۸۰۳۰/- ریال	۶۱/۳۰۰ دینار

له ژماره‌ی دواییدا ديسان نه‌وانه‌ی که کومه‌گنی صندوقیان کرد
نیویان چاپ نه‌که‌ین .

نیشتمان

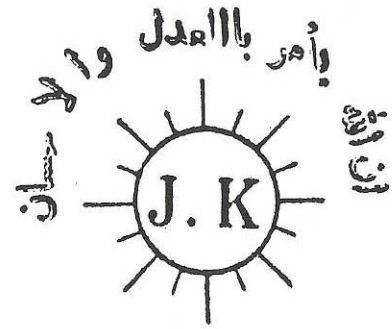
بلاو که ره وه‌ی بییری کومه‌له‌ی ژ. ک
که‌واریکی نه‌ده‌یی، خوینده‌واری، کومه‌لابه‌تی، سیاسومانگی کوردیه

ژماره ۶ سالی به‌که‌م ره شه‌مه‌ی ۱۳۲۲

نو نه‌مردووی نه‌ی صلاح‌الدینی نه‌بیوویی له‌قەب
هه‌ر بۆیت نه‌ی فه‌خری کورد و حاکی مولکی هه‌ره‌ب

له بارو تیزه دهی مووده کا مفاستو برینکم
له دم برنی توانی له کوم له م بدگرن

بزی کوردو کوردستانی گوره

نیشتمان

بلاو گه ره وری بیری کومه لهی ژ. ک

کورداریکی نه ده بی، خوینده واری، کومه لایه تی وسانگی گورده

ژواری ۶ ره شه ۱۳۲۲ سالی به کام

بوچی گوره گانی «قریش» مسلمان نه ده بوون؟

ل. پ. ج. $\frac{A}{B}$. بیژمن - ۲

« آخر مه تمهانی «محمد امین» له یانلو دلواي ناردراوی

له لابن بردان له کا نه بی راست بن یانم وه عهدانی به شرطی مسلمان

بوون نه یاندا ت به چی یان نه گه یینیت؟ « نه مه برسیار بیکه که سی (۳)
که س له گوره وسه روکانی (قریش) « نه بوجهل « نه بوسغیان «
و « نه خنس » دواي گه لی کوششت که بو به ربه ست کردنی بلاو بوونه
وهو به ره سه ندنی دینی پاکی اسلام کردیان و هیوا براو بووون لدلی
خوباندا بیربانت لی ده کرده وهو به شوین وهلامه که بذا نه گهران به لام
وهلامی مه برسیارا نه نیا به نووری راستی نه دوزراوه که نه میش
لدلی تاریکی پیاویکی وهک « نه بوجهل » وهاوتاکانی دانه بوو .

بوته حقیق وپشگیننی نه حوالی (حضرت محمد صلی الله علیه وسلم)
هه ربیکه برباری دا به بی نه مهی نه وانیت بری بزانی شهوا به چی له گوشه -
بیکی خانووی پیته مبه ر کیشک بکیشو آگنی له آکاری شهوانه ی نه
وجوده مقدس وگه بره به بیت . شهویکی چوون تا به ری به یان غه بری
قورآن خوبندن وعبادهت هه چیان نه دیت له گه راهوه دانوشی به ک هانن
گه لیکیان لومه ی به کتر کرد که بوچی هینده ضعیف النفس بو ف
که شهوانه ش ناتوانن له نیریک مالی پیته مبه ر وه دور که ونه وه سونیدیان
خوارد شهویکی دیکه مه کاره ناره وایه دوریانه نه که نه وه به لام تاسی (۳)
شهوان خوبان برانه گیراوتا به یانی خوبان حاشارده دا بیکومان هیزی
کیشهری راستی (فوة جاذبه حقیقت) تمهانی وابه سه ر ده هیناوله
دلپانا اقراری پی ده کردن کوتاری (محمد صلی الله علیه وسلم) راسته و
هه ر وه عده بیکی نه یدا به خهلت به چی ده که هینی له ابره دا مه
برسیاره دیته پیش : نهی که وا بوو بوچی ایمانیان نه ده هینا؟ له م با به تهره
جهنابی دوکتور محمد حسینی هه بیکهل له کتیبی بالاو به نرخی «ژبانی

۱- مه ذاته له دوا پیدا مسلمان بوه

محمد صلی الله علیه و سلم : داوا هلی : ۰۰۰ آخو بهنو بهر بوونی
 روزگار جمود و کونه بهرستی له بیرده چنهوه ؟ تنیا نهوکه سانهی
 همیشه به شوین نه اووتی (کمال) دا نه گهرین و پیاوانی تیکه بشتوو
 ده توان خوله جمود بیاریزنو بهر اوردنی روزگار شتی کونو رزیو
 له بیر خوبه رنهوه . هم پیاوانه همیشه بهر راستیانه (حقان) ی له پیش دا
 باوه ریان پی کرده سه روژیر نه کن نارنگی خه رافاتو خه بالانی که
 به مروری روزان وهک توری جالوالوکه له دهوری راستیه به رزه کان
 نه تربیت له سه ر لا بهرن ؛ تونلهی گیانی وان به ویرمه بیکه که همیشه
 بهر راستیه تازه کانت له ناو آگری خوبدا نه تونیه وه رقالی نه کار خلتی
 لی نه گری ناراستیه جوانه که ی پی و ده ز خانم پیاوانه متصو خوبست
 نین ؛ جویای راستین به شوین هم وون بوئی خوبان له همو شوینیک
 و له لای همو که س ده گهرین به لام ژماره ی هم پیاوه گه ورانه له ناو
 همو نه وهوه قهومی کدا زور که مهر همیشه له گهل خاوه ندانی (مال و
 مقام) بهر بهر کاینو کیشه کیشیانه ، چونکو خاوه ندانی (مال و مقام)
 له بیر و باوه ری تازه زور نه ترسیت که مه ادا باری گینری بگوربو
 نه وان مال و دواته که بان له دست بچوبینه ربه ی مهره مهوه ؛ چونکو
 له گیتی دا بووان له (مال و مقام) زیاتر هیچ راستی نه وهیج
 شتی قابل علاقه نازانن ، همو شتیکی به تهرازی (مال و مقام) .
 که بان بهر آورد ده کن نه گهر مالیان پی زور بیوجیکایان برقاچم تربیت ؛
 نهوا راستیکی گوره و آشکرا به به لام نه گهر که متدین زبانیکیان پی
 بگه هینی نه مه خه یال پلاوه . له بهر چاوی نهوانی دراو کو کردناره
 آمانجی هره بهر زیانه (فضیلت) نه گهر دراوی پی زور بی راستیکی

بی هاوتابه خو نه گهر (فضیلت) پیوستی بی هیندیک له ده ولی تی نهوان
 کم بکانهوه بیریکی خاوه ؛ هره بهر چوره نه گهر (دین) آرزوو وهوا و
 هوه سیان تیربکا هیچ شتیکی لی باشتربنه به لام نه گهر بیته بهر دد بیک
 له نیوان خوبانو آرزوی نایاکیان له بهری راده کنو به هیچوو بووچی
 دهوانن .

خارند جیگاو مقامه کانش هروا بیر و باوه ری تازه به پی
 مه قامی خوبان لیک نه ده نه وه هم دهسته به بو را کرتنی مال وجیگی
 خوبان هوامی فور به سر که خاوه نی راو نه دبیرین ووه کوو گوله
 بهر روزه هه ناو له هه ر لاییک هه لات رو و له وی نه کانت بو سر
 راستی تازه هان نه دن تا بیته بهر هه لستی بلا و برونه وه ی ، بو هم
 کاره خانوانی ویران و دانه بیوی پیره کونه کان که گیانی راستی بان
 (روح حقیقت) ده بهر دانه ماوه سه رله نوی نه راز بشته وه تا بهم چوره
 هوامی چاره رش هه ل خه له بین و بی به نه میشکیانه ره که گیانی راستی
 له ناو هم دیواره رزیوانه دایه مفردوم چورزانن که راستیو حقیقت وهک
 مه لیک کپوی چه ندین ساله هه لفریوه و نه مه که لاکه که به تی که به خه لانی
 خه بالات دا پوشراره ، که سبکی خاوه ندی ره یو بیر خوی نه بی له کوی
 ده زانی که حقیقت ناتوانی له پواز دیواری (مه ابد) دا بیته وه ، نه گهر
 به بهر رو و بالی خه بالات و خه رافات دای نه پو شن هه رنیشکه بکی دوتیا-
 بهک رووناک نه کار وه کو هه ناو له هموو جیگابهک نه داو هج شتیکی
 ناتوانی بیته بهر هه لستی بلا و وونه وه ی . ۰۰۰

هم چوره چون نه بی توقم مان بیت گه وره کانی (قریش) که
 هه ربیکه به جوی جوی نه چون بو بشکیننی نه حوالی بیته بهر بکی

سکالایهک له گهل نیشتمان

ل. ب. آل. م. ش. هین ۵۵

تهی نیشتمانی خوشه و بستم - بوبه هیندهم خوش ده و بهی چونکو
ته من که اینتالار یهکی توندو تولم له پیشا کور به بیکی لاواز و
ساوا بوموو له دامینی تودا گه وره بهره وازه بومو که بستمه ته م روژه
گه وره وهک (حضرتی محمد صلی الله علیه وسلم) و گوی بان له قور آن
خوبندنی ده بوو ایمانیان بی هینایا له حالیکا که کتیبه آسمانیکه ی ته م
ذاته بهره بیکی تهستوری له نیوان خوبانو ههرا وههوه سی ناپا که
که بان ته کیشا و پیاره زانوا تیگه یشتوکانی له وان به زیار ده زانیو
ده بهرمو « هل یتوی الذین لایعلمون ! » .

خوبنهره خوشه و بسته کان ته م باسه تان که خوبنده ته گهر نونه
بیگو له ژبانی عصری خومان نیشان بههین سهرتات سورر نامینی
تهوش تههه به :

آغاییکی کوردی عراق تهنگو سهردار هه شیره تیک بهک دووسال
له مه بهر نامه بیکی بو آغاییکی کوردی ایران نوسیبو « که دهستی
منو دامانی تو نه کای به هیچ بار بک له پیناوی کوردایه تی دا تی بکوشی
چونکو کوردایه تی مسازمی تهه به هه مولاوو خوبنده وارو که نهجه
تازه بی گه یشتوکان بینه سهرکار وایه له ژووری دپوه خانا دابنشین »
ایه نازانین خوبنهره به ریزه کانهات چهنده فهوق له نیوان ته م

آفا کورده عراقیه خوشه و بسته ! و « ته بوجهل » و « ته خنسه » دانه نین
بهلام ایه تهلی بن : تهی به برین چی دهستیکی بو ژبانی نه ته وهی خوی
داوینی مهردوم ته گریب ابوش بلین آمین ! . ژ . ک .

و یا خواهه ره آمیزی تو داگیان بهدم و له خاککی بروزی تودا به نیریم
تهی نیشتمان له عالمی خبایش دانا توانم بیجگه له تو جیگایهک بولی
دابنشین و تیدا ژبانم هه ن به ژیرم .

آرو هه وای خاون و ده خهل بهرینی تو بومن سازگزه ته گهر
له توم به بهچکرته وه نازیم و له هیچ وولانیکی تر داههل ناکه م
به هاران هه مو روژیک یا بیش تاو هه لانی به بان یا کانی بولیلی ابواره
له آوه دانی وه درده گهرم و له سهراو نگیه کیویکی بهرز داده نیشمو
چاوله دپه نه جوانه کانی توده برم : شه بای فینکی تو آگری دلیم داده
مرکینی : دپه نی کورستانه ره نگیته کانت که لو تکه بان به بفردا
پوشراو و آته گیان به گولوک و هه لاله و سوسن و بی بون خه مایوه
روحی دز و دامام شد ته کات و رینگه و رینگه بلبلان و قاسی که وان
فه مم ده روه بینه : هاره هاری روبا رونا نگیه کانت و ته له بزی آوه
جوانه که بان شاه یکی فوق العاده له منا به داده کا : بهلام داخی گرانم
ته م شاه بهیم زونیک ده چی چونکو دپته وه بیرم که نه توله ژیردهستی دراوسیکان
دای - ته و جازه ناسیکی سارد هه ل ده کیشمو دو دلوب فریسهک له چاوم
دپته خوارر له گهل آونگی سهر گولان تی که تی دهی و به کزبو و به من
که چی ریگهی مان ده گیرمه وه بهر

تهی نیشتمان تهی مایه ی ژبانم - ته من له ته مه نه دا که هه ره تی
لاوه بته و دلپکی برله آرزو و آواتم هه به

ههر که بشتن بهم آواتم ده وی که خاککی پاکی توله وجودی
بیگانه کانت پاک به بیتیه وه و من وها و جونبه کانم له باوش شی تودا
به سهر بهستی و آزادی ژبن - بزی کورد و کوردستان به سهر بهستی
و سهر بخونی .

خوشبختی چیه؟

ن. آ. م. ش. آذر ۸۲۱

له مه‌بدانی بانو به‌رینی زینده‌گانی‌دا همه‌مو‌کس . کوششی‌خوی
بو‌گه‌پشتنی نه‌آمانجه‌که « خوشبختی‌ناوه‌نه‌ده‌ره‌تینی »
هیچ‌کس‌نیه‌نه‌م‌آره‌زوه‌له‌دای‌دا‌په‌روه‌رش‌نه‌کات . و
هر‌که‌سه‌شیتک‌به‌پیوستی‌خوشبختی‌خوی‌نازانی . مثلا : انسان
له‌به‌هاری‌گه‌نجی‌دا‌به‌پدا‌گرنانی‌هاوسه‌ریکی‌جوانو‌داوین‌پاک
وه‌نه‌خوشیکی‌حال‌نه‌زار‌چاپونه‌ره‌ورزگاری‌له‌ده‌ردی‌خوی
به‌خوشبختی‌دانه‌نی ؛ اما‌خوشبختیکی‌چه‌ندان‌پایدار‌نه‌بیت‌قابر
دل‌پی‌گرتن‌نیه . رای‌همه‌مو‌کس‌له‌هل‌باردنی‌خوشبختی‌دا‌جوی
جوی‌و‌مخالفه ؛ « کتیبی‌بودای‌ته‌لی » له‌سه‌ره‌وه‌ی‌کارچاکی
و‌دروست‌کاری‌خوشبختی‌نیه « ؛

البرت‌هو‌بارده‌ته‌لی « چاک‌ترینی‌خوشبختی‌پاریده‌کردن
به‌خه‌لکيه « ؛

ته‌گه‌رچی‌ته‌م‌دوره‌ایانه‌ی‌سه‌ره‌وه‌زور‌به‌ترخه‌پلام‌به‌عضیت
ته‌بینه‌مایه‌ی‌خوشبختی . وه‌بو‌هه‌مو‌کس‌به‌وه‌سیله‌ی‌به‌ختیاری
ناناسرین ؛ هاروه‌ها . عام‌و‌صنعت‌و‌ثروت‌و‌کوشش . راجه‌به
موفقیتی‌نه‌شخاص‌و‌به‌پی‌ده‌کار‌هینانه‌ان یا‌ته‌بینه‌وه‌سیله‌ی‌نعت
آسایش‌وه‌یا‌ته‌بینه‌مایه‌ی‌به‌د‌بختی ؛

خوشبختی‌ته‌صالی‌ته‌مه‌به‌که‌انسان‌له‌سایه‌ی‌دا‌به‌به‌رز‌ترین

سه‌هاده‌تو‌خوشی‌بگات ؛

چون‌به‌ختیاری‌له‌کوششه‌وه‌دینه‌به‌هم‌و‌له‌زینده‌گانی‌دا
کوششوکار‌ته‌بینه‌ته‌نجاسی‌وه‌ظیفه‌بویه‌پیوسته‌انسان‌بو‌خوشبختی
خوی‌هول‌بدات‌چون . ماکس‌مولر‌ته‌لی « گوناومی‌زور‌گه‌وره
ته‌مه‌به‌که‌انسان‌خوشبخت‌نه‌نی ؛

له‌م‌ماوه‌دورو‌دریزه‌دا‌که‌نه‌توومی‌کورن‌زنجیری‌دلی‌له‌ملو
کونی‌به‌د‌بختی‌له‌بی‌له‌حاله‌تی‌گیانه‌للادا‌به‌چا‌وی‌برخونو
دلی‌بر‌خه‌وخاتبوه‌به‌داری‌زولم‌و‌بیداد‌بوه ؛ با‌له‌فرکه‌ی‌بو ؛
له‌به‌ره‌ته‌مه‌بو‌که‌قدر‌و‌قیمه‌تی‌ژبانی‌نه‌ده‌زانی‌وه‌له‌هول‌لی
کاردا‌نه‌بان‌ده‌توای‌کوششیکی‌وا‌بکعت‌کسه‌بتوانه‌به‌سه‌ره‌هه‌و
به‌ره‌له‌ستی‌ژبان‌دا‌زال‌بین ؛ بویه‌تا‌ایستا‌له‌حقی‌ژبانش‌مه‌حروم‌و
بی‌باش‌بوون ؛

- سلان‌ته‌لی - تاله‌ژبان‌دای‌له‌به‌هره‌و‌به‌ره‌کعتی‌استفاده‌بکه
چون‌دونیا‌بویه‌خه‌اق‌کراوه‌که‌انسان‌له‌کوشوتوشی‌زینده‌گانی‌دا
داگیر‌ومات‌نه‌بیت . به‌لکو‌پیوسته‌انسان‌خوی‌له‌مه‌ژبانر‌بزانی
که‌سه‌ختی‌و‌کویره‌وه‌ری‌بتوانی‌به‌-ه‌ری‌دا‌زال‌بیت . وه‌،‌وانه‌ی‌که
قرار‌و‌میزانی‌زینده‌گانی‌نازان‌بو‌ژانته‌نابن‌و‌حقی‌خوشبختیان
نیه . چونکه ؛ خوشبختی‌سزای‌ته‌نجاسی‌وه‌ظیفه‌یه . وانا‌به‌ختیاری
شیتکه‌له‌مقابل‌پیک‌هینانی‌وه‌ظیفه‌دا‌به‌انسان‌ده‌به‌خشری‌بویه
خوشبختی‌به‌کیکه‌له‌گه‌وره‌ترین‌وه‌ظایفی‌ژینی‌ایمه ؛

ته‌گه‌ر‌کامیک‌بیرله‌میژوری‌چهند‌سال‌له‌مه‌و‌پیشی‌خومان
بکه‌بنه‌وه‌و‌،‌رضای‌به‌د‌بختی‌و‌گرفتاری‌خومان‌بی‌نینه‌به‌را‌چا‌به‌چا‌کی

دەره‌وه‌ی پێکی دوو گەشی

بایز - بایز له گوی بووی ؟ « چوو بوومه شاری »

بایز - ده ناک و باس چوو و له ناو زواری ؟

بایز - دەلین رووسه کان هه‌جگار ؟ پێش

بەم زواه کاککی هه‌تلەر ده کێش

بومان ته‌راندی که بو نه‌ته‌وه‌ی کورد خه‌یر ز آزادی هه‌ج شیت بینه
 مایه‌ی خوشبه‌ختی ... وه سه‌عاده‌تو خوشی ژبانی کورد نه‌ته‌ به‌رهم
 به آزادی نه‌ بی ! ... مبلله‌تی سکورد له آزادی و سه‌ر به‌ستی زیاتر
 هه‌ج شیتک به‌ بناغه‌ی خوشبه‌ختی و نه‌ جاتی حوی نازانی !
 سکورد راضی نه‌یه که له‌ بزهی نه‌ته‌وه‌ که بی گیتی د
 به‌ گوناهاکار بنوسریت و آماده‌یه تا دوامین ده‌ره‌به‌ بو نه‌نجاسی نه
 آمانجه‌ پاکه‌ کوشش بکات وه به‌ هه‌مو هه‌رو توانه‌وه تی نه‌کوشی
 تاله به‌ رامه‌ر ته‌نجاسی وه‌ظایفه‌دا شاهده‌ی خوشبه‌ختی و نه‌ حوربه‌ت
 و آزادی ، بگه‌رته‌ باوه‌ش !

شه‌ مالی کوشش هه‌رری نه‌گه‌تی له‌ سه‌ر روی کورد و کوردو-
 ستان لادا . شه‌ری به‌د به‌ختی و چاره‌ره‌شی دوایی هت و ابست
 به‌ پانی سه‌عاده‌ته .

کورد نه‌بی : بو جیژنه‌ پیروزه‌ بی نه‌م جیژنه‌ گه‌ره‌به‌ ! وه‌بو
 وه‌ ده‌ست هه‌ینانی سه‌ر به‌ستی و آزادی . وه‌ را زانده‌ وه‌ی به‌ هاری
 کوردوستان . گولاله‌ی نیشتمان به‌ خوبی که‌شی خوی بگه‌ شینه‌وه‌ :
 بزێ کوردو و کوردوستان و کومه‌له‌ی ژ . ک

باقیه‌ ناووت نه‌تو ، که‌رچی ده‌ میکه‌ مردووی
 نا ، له‌ نینا ماوی هه‌تاروژی قیامه‌ت زبندووی

نگاله كورده ناو داره گانی ایستما

آ
ن
بشتیوان ۱۰۴۲

چهنديکه که من تماشاى هلسه وورانی نهم چهره کون و هینه
ده کهم و جار چاریش میزوی نه ته وه گانی نهم سه رزه مینه ده خونیه وه
واده بینم له ناو هه رفه و مینک دا که به ستیو چاره رشی بروزی سهندی وورده
له سایه ی فیکروو هیمه تی به رزو نیشتمان به روه ری چه ند که سی خاومن
هوش و اراده که شقی هیمه تیان له نعام و دروو ناراستی هه لداوه
کاری له وه وه موه روه ی کردو ته چاک بوون و ژبانیکی سه به ستو آزادیان
وه گیر که ونوه بیبیکه له نه ته وه ی هه ژاری کورد که چه ند چهره گرفتاری
هه وار هه وه و کین وحه سه دیکه هیچ و خورایی بوون و به بی مه رام
بوگیان و مالی به کتری سه کول ده کن له خول

نازانم بوچی ره گی غیره تی پیاوه که وره کامان پساوه ؟ بوچی
عهقل و معریفهت له میشکیان دانه ماوه لام وابه ره گ و شاره که زله
کایان هه مو به ماشه ی جهورو سته می تورک - ایران و عربه کان له
به ر هاتوته دهر به لام تیکه بشتنو فاینان چی به سه هاتوه ؟

نه من که کوردیکه بچوک و خه م خوری نه وه وه م تکاله مه زنه
که وره کان ؛ شیخو قاضی و مه لاکان ، خوبه که وره زانن و تاجر هه دراو
زوره کان ده کهم له خوی غه فلهت راپه رت چی وه ختی خنوه ده ستیک
به چاری خه والودا بینس و ذیکر بک بو حالی خوتان و نهم ته رمه که هه مر

133

سوبای هه شته میش له ولا آرابه

خه ربگی کرتی اینالیابه

بایز - نه دی آغامان خه ربگی چه ؟

له میزه آگام له حاله نه

بایز - نه من چوزانم هیچ ناسه لینی

خه ربکه دیسان قه ندی بستینی

بایز - جاقه ندی بوچی ده ده نی کا که ؟

خو آغانه ی بوه فله بووان چاکه

بایز - قه ندی ده ده نی ، ده به ستن ده ستی

هه تا کوو نه کا بیری سه به ستی

بایز - له باتی قه ندی چی ده دا قیبهت ؟

بایز - شهرف و نامووس و بجدانو غیرهت

بایز - دهک با خوا جهرگی بی پاره پاره

شهرف ده فروشی به بوول و پاره ؟

هه لا هه لابی کهم ده وله مه نده ؟

چی احتیاجی به بوول و قه نده

بایز - مه کهر نهت به ستوه بایزه رووت نه تو ؟

که شک ره ق نره تا پتر بی دو

بایز - به خیر نه به وه نه فامی بی هوش

نهم دی قه ط پیت بی خه به ربگی خوش

گوردستان

د له ژماره ۱۰۵۳ سالی پینځمې روزنامه

د اللوا چاپی بیروت وهر گبراهه

د نومبر: یوسف مهلیښ

د وهر گیر: م. نادری ۷۶

خورسکاو (طبیعت) به شیکي زوری له جوانیو پنیو (خیرات)
خوی به سر کوردستاندا بهش کړدوه، نه گهر دهستی ویران کاری
آدمیزاد نه با به راستی سویرای روز هلات بووو
پیاو له کوردستاندا به تهواری خورسکاو به همومو جوانیو رمنگېتوه
ده بنیت .

به کپک له وضاطانهی که به نیریکاه له گهل سربازه کی بوکاربک
ناردرا بوونه کوردستان گوتوبه تی : فرمانیکي درابومانی - چیری کرد
بووین به خبرایی کار بکهن و بیویست بووماوه بیکی زور دریز به شیوو
نول وده ردها بروین تابک په خاکي کورد، مانده تی هیزلانی برزی
بووین، بیزاری له سر همومو سربازه کان کار یگه بیوو و زینر خویرین
دهمات، به لام که پمان له خاکي کورد نا حالمان دست به چر کورا،
هستان به له شوو کی خیرمان کورد و شادی له دلاندا پرمی گرت
سربازه کان له بهر خوبانه دهستیان کرد به گورانی گوتن بهی نهوی
له هره لوره هور واسطه ی هم شاد بو داخوشی به بزاین له حله دا ابه
له دولیک دا بووین که ونه بیکی ترسناک به لام جوانسکي میواند لرا نهی هور

میژونوسه کان ددان به نه جابت و غیرت و پیاوچاکی له میژی (قدیمی)
داده هینن بکه نهوه و بو رزگار کردنی قهومی هه ژاری کورد حوالیک
پدنه هیوام وابه بهزدانی گه وره و بهرز یارمه تی داند بدها وهیژیکو
پینته بهر و سهر بکه وون .

بهزه بیکو به عالی منداله بی گونا هه کانتان که بیوهی باغی کوردستان
دایت باه و انیش به د بهخت نه بن زنجیری دیلی و ژبرده ستی بان نه کربته
دهستی شهره ف وقاره مانیتیه وه .

نهی سهر دار هه شایر و پیشوایانی کورد هررو روز بکه سهر مال
ده بناو راگرتنی حقوق کورد و کوردستانی گه وره نه رجیکي نیه
مردن له ربگای آزادی به شرافت که لیک خوشتره له ژبانی ژیر -
دهستی و نه سارت

دندان له و کورده تی کو بوونه هوی دوو به ره کی قهومی کورد
و وه کو فریزو ره گیان له باغ ویستانی بهختی کورد هالا نه وه و سپس
و بی به ریان کړدوه نکا ده که دهست له کاره به سته هه لگرت حلقه
با باغی کورد ایه تی وازه رد و بی رنگ نهی
چهنگالی شیري بیشه لانی کوردستان بوده هینانی ره کی
خوار و خیچی وان زور به هیزو له باره

به تابه تی نه ته ریکانی کومالی (ژ. ک) وو شیار ده که موره که
رنگا هه تله نه که ن و بی بان وا نه بی هم کومالی ایه گالت به سوری
گوشینی خوبان هه مستی آسیننی ایه بیارینن - بژی کوردو کوردستانی گه وره
و کومالی ژ. ک .

عشایری کورد

ای
ر ع . راد ه

له ژماره کانی پیشوو دا باسمان کرد که میلله نی کورد
نا به بشکنینیکی که میژو نووسه کانی گیتی کردوبانه زور نه جیب
و آزانت و نیشتمانی نه وان وهک به هه شته ، دارو به ردی چیا و
کیوانیان هه مووی زیرو زیوه به لام داخی گرانم کوردستان له بهر نانه
باییو خو خوربو تهماع بوته چهند ککوت و هه ر پارچهی به دست
به کیکه وه ده نالین .

مایه ی نه نیفان و دوو بهره کیه چه ند سهر دار هه شیره نیکن
که بیرله نه حوالی خوبان ناگه نهوه و خهریکی دراو کو کردنه وهن
ته گهر بیربان کردبا وه ده بیان زانی که مالی دنیا به دبلیو ژبرده ستی
هیچ سوودیکی نه نه وهندهش دهی بزانت که نه ته وه ی کورد
هبارت نه لهو چهند سهر دار عه شیرم تایی که بهختیاری نه نهوه که یان
له پیناو ماددبات ده نین بو آگاداری له نه حوالی عه شایری کورد
ناوی نهوه شیرم تانهی که له که لینو توژی نی کوردستان خهریکی ایش
و کارن و به بیاو تیو جوانییری چاوه ربهی کایکن که خوبان
له دبلیو ژبر چه پوکی ۴۲ و نهوه نه جات دهن لا بهره کانی ۵۷ تا ۷۷
(جغرافیای سیاسی ایران) که به دربژی له عه شایری کورد نه دوی
له کواری نیشتماندای له نووسین

هه کیوه بلیندانه که سهریان بو آسمان کیشاوه وله زستاندا بهر
دایان ده پوشیت دانیشتمانی خوبان بهی ماندوو بونیکی زور تیره کن
که ندوشیو دولی کوردستان هه میسه بهرگی ته شنگی خوا کردبات
له بهره ، نهوه آوه شیرم تانه بهی برانه وه بهوشیوو دولاندا سهر بهره ژبر
ده بن ، میوه ی هه موو رهنگه بهوداره تیک چرماوانه راهاتوونه خوار
میلله نی کورد که لهره گزی آرین امتیازیکی نایبه نی هه به که
خورسکای ره مینی کوردستان له وانیدا هیئاره ته دی وه به چه شنگی وا
تیکلی خوروه وهوشنی کوردان بووه که نانوانی لیک جوی بکرینه وه
کورد میلله تیکی راست بیژ و میوانداران ، فیل بازین ، بی به
چاکه داده هینن وله بیربان ناچی ، کین ابدل نین ، ته گهر به عدالت
ده که لیان زهفتار بکن لی ده بوورن ، به لام ته گهر دوژمن هه به بیدادی
له که لیان بجوولیته وه له بیربان ناچی چونکو ده زانن کورد به سه ره رستی
آفریده کراوه و بو کس نه هانوه هه به شهی خوا له زبان دایی
به خشیوه لی داگیربکا کورد میلله تیکه کار که ر ، هه ر چهند کار به آزار
بی نه وهنده بیان له کن خوشه ویسته .

کورد زبانرینی له کیوان دا نیشتمون له گهل نه وهش شاره کان
غیره کوردی کهم تیدابه ، ته نانهت « له بتهی کونت ته لکی » که له
ته حوالی کورد اشاره زاییکی قولیان هه بوو له نوو سراوی به ناو
بانگی خوی دا که بو عصبته الامم نووسیوو ادلی :

یابته ختی کوردستانی ژبرو که گهره ترین شاری کوردانه وله
سهرزه و بیکی سی سووچی کوورر دا ههل که وتوه بیجکه ایدو کانداریک
هه مووی کورد بوون

به بی ژماره بیکی که له دوابدا کراوه ژماره ی کوردان نو مپلیونه

له‌ناو گومه له‌دا

پښتو ژبې د ادب د مېرمنانو د نوم لړۍ

۷- بونې متدين بونې بهی زوری نه ته‌وه ی کورد به

دیني اسلام کومه له له کوردستان ته نیا دیني مقدس اسلام

به رسمي ده نایو بو ته روجی شه ربه ته خاویښی اسلام

و به چي که بشتی هه بو و رپو شو بیکي اسلامه تی تیده

کوشبو له گډل منافات بهر بهر کتایکي به شیده دت له‌کا

۸- مه سله کي کومه له دیو کراته و له م بیناوه دا

بو خوشی ژبانی به شهر کوششت نه کریت

۱۱- کومه له هه موو قه‌بيله و هه شیره ته‌کانی کورد به چاوبک

ته ماشاده‌کا و بو برابه تی هه موان کوششت له‌کا - ره‌خنه گریو انتقاداتی

کومه له له آکاری ته‌وان ته‌نیا له رووی دلسوری کوردا به تیوه به‌که

حز به له‌ناو چوونی آکارمو ره‌فتاری ناشیرین له‌ناو کورده واریدا ده‌کا

که نجینه ی نه‌ده بیا

ته‌گهر مردم ...!

شپوه کویران - قانع

ته‌گهر مردم وه تن لاوانی تو خوش

ته‌گهر قه‌بهر نه ما گاوانی تو خوش

به دس خوم بی له به بی تو و به هه‌شما

چه هه تنم پر له نهو سه‌برانی تو خوش

هه موو حوری مبارک بی به یا شیخ

له بو من هه کچ و غیله‌انی تو خوش

هه موو هه نکون و شیری نومه‌لاکیان

من و سه‌چاوه تی آوی تو خوش

به من چي سه‌بری باغ و قه‌صری اوینان

وه تن صه‌حرا و که‌ژ و کیوانی تو خوش

ته‌گهر دنیا نه مابه‌ک سه به چاری

وه تن‌گهر مینو هم کویستی تو خوش

ته‌گهر نه فمی خصوصیت تیا نه مینی

مبارک بی وه‌تن ده‌ورانی تو خوش

نه ره ضنا قانعی ته‌سرو نه مینی

وه‌تن ره‌بی هه‌وا خواهانی تو خوش

نالە یی دل

له ژماره ی پینجه، ماوه نهوه

اسمی بی جسمی مرووت تهی خیره مهندانی کورد
لازمه باش نی بگهن شیرانو شیر به چچانی کورد
ره حمو انصاف ماوه گهر ؟ بو هایدی مهندانی کورد

راسته گهر اسمی هه دالت بو چی مندالانی کورد
ویلو سهر گهر دان بسورینت وا به سهر کیوانه وه

کورد گاولهی کهوته لژی کوبیر بووه دیوانیان
نه گبه تی رووی کرده جاوه هه شه نی مهر دانیان
جازی وا گیراوه روژی جیلوه وو جهولانیان

هیندسیابه به ختی کورد بو کوشتنو تالانیان

کومه لی هانوون به سواری ووشتی بی یا نهوه

کوا به لانی صهف ده ری روستهم نه زادی خوش له قهپ
چی به سهر هات که و که بهی کوردانی با ته صلو نه سهپ
بوچ وه ها گوم بوون خوداره ندانی شه شیر و سه سهپ

حالی کورد ایستاله بهین تورک و ابران و عه ره پ
بیجوه طه بره سکوت - ووته داوی مندالان وه

ههر کهسی هیوای به نامهرد بی تهویش نامهرد تهی
قهومی باوه رکا به دوژمن ایشی ههر پهل خورد تهی
ههرچی کهوته شوین قسهی بیگانه تهستوی وورد تهی

هم قهراری هه صبه وا خهلقی تهلین بو کورد تهی

ههر قسهی رووتەر قسه ناچینه نا و گیرنا نهوه ۰۰۰۰

دلی دایک

» بویزی به نار بانگی ایران میره ج میرزای به ناو » قلب

مادر « هوندوبه نهوه هه ژار ۲۰ له شاری $\frac{T}{C}$ وه ری-

گیراوه ته سهر کوردی «

دل بهری نار د یه لای دل داری آخ له بهر دلبر و داخ بو دندار

دایکی تو کیشه به من ده فروشی زور خرابه له گه ام سه ره ده وار

ههر بیان بهر بو هه تا ابواری نهوه گر تومیه نیو تهوس و بلاز

تابلی بهس له گه لم روونا خوش خوجنیویش چی بلیم دورله شمار

چاوی مونی له دام تیری وه هانی داوه - گیرانه وه ههر خوشه به زار

تا نهوه ماوه به زاری من و تو قهندوه هه نگوبنه له گوین زه هری مار

نا به بهک له گه لهت تا نه کوزی پیره دایکت که منی دا آزار

ده نهوی بیسه ژنت هه له سه برو بیکوزه سینگه به خه نه جهر کاشه قار

دلی ده ریبه به گهرمی و به خوین بومنی بیسه له بات سپو وه هه نار

آگری توره بی من داده مری کاری نوش سازه نه مینی به دکار

کوری بی بهش له هه مو زانستیک شیت و دیوانه و به خه و به تیار

گه وره بی دایکی له بیر چووه که بوی ده چرووساونه ده حه جمی به چی بار

دایکی کوشت سینگه دری گور گانه دلی هینابه ده رو کردیه غار

رو به خانووی که جه گه ره هیشه تا بو دلی دایک له له بی داکیاندار

کهو ته ههر دای له بر بو هانیشکی که می روشار دلی دایکی به تار

کهوته نیوخول - که له لتا بووی چو بیستی دهنگی له دل ته بکوت - هاوار

کوره کهم لاتی به بهرد ابشاوه داخه کهم ده - تو پلی بو زانار

نیشتمان دایکه کوری چابه نه کهی دلی بیشینی به هیچ باری هه ژار

که می ماوه

ل . ب $\frac{آ}{ب}$ بومپژیکى ناودار

له شهوتى نيشتمان و شوعلى تهستیره سه لایوژه
 برینى روح و قلب و قالب فى الجملة صاریژه
 تهگر باور ده کهن باران صدای ته پلى به شاره دى
 مه لپن ته شامیره دیوانه به یا شینه یا گیزه
 ده لپن ته کاروانى قافلای کوردی وه باش که ونوو
 که می ماوه نه جانپان بی له تم هم ورارزو تم لیزه
 برا گهردن که چى و محکومى خوراکیکه ژه هراوى

ده خیلتم بى نه چى بیخوى بروتیای هه لده بیریزه
 له مبهوى باغى آزادی که سى بخواده کا ته صدیق
 که مبهوى جهته ته هانوته دنیا - ههسته بیچیزه
 که سى مونگیر به آزادیو به استقلالی میللهت بی
 به صورت زیندوو ده دل مرد ووه بی نیره بی نیزه
 که سبیکى هه ته ره تقى شه خصى خوی مه نظور و ماطلب بی
 به صورت که رچی گوی کورته به لام بیچاره گوی دریزه
 خوداوه ندا به هه تقو حورمه تى خاصانى ده رگهات
 ته وانه ی روو به قیلن دایما ده ستیان به ده مبهوژه
 که سى حفظى حقوقى میلله تى مه نظور نه بی ره بی
 که در لال بی له باش کوبری به خره یکه و به سووریزه

خهوی غه فلهت به سه . . . !

د ع . هونه که هو ناریکی هونه زمه نه و
 د نه ندایمیکى به نرخه تم نه رجیح به حه ی
 د بوناردووبن کهم کهم له چاپی نه نه بیت «

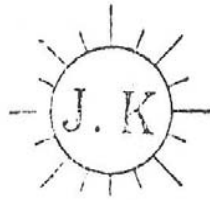
خهوی غه فلهت به سه ههستن له خهوی
 نه و به هاره و گوله کان بشکونن
 لاله و گل ده دره وشن له چه مهت
 بونی وهك هه طره تهسیم سه حه ری
 نیشتیو بولبولی شه پدا له گولی
 نه تهوی گه ره مو دونیات بدنى
 به خودای عزه وه جهل سو بندو ددهم
 تا کو فرصت هه به کاریکه بکهن
 خاکى ایه که نهو نه ی اره مه
 خو به خوریک بکه ون ریک مه که ون
 دهس له دهس قوروه نو یاری له خودا
 بهس له زه رکی تم و تهو ته فرقه بن
 هومری مه حکومیت ودهس به سه ری
 دهس هه لى نن نه خودایى مه حال
 دپته گویم دهنگى فرشته ی ره حهت
 خهوی غه فلهت به سه ههستن له خهوی
 گهر ژبانیکى به سه نه و نه وی
 سوسن ونه رگیس و سه سه سه ووی
 وه کوته ستیره به نریکه شهوی
 پیش گزینکی که له کیو نه ته گوه
 وای ده هه ره له زمسه خصه کهوی
 به دلپسکی به خهه و نیره لهوی
 پیو ده لیم بهك فسه بگره گوی
 له هه مو لاره سه ری سه سه سوی
 حه یفه چى دیکه وه دهسه حه کى کهوی
 دژمن ته ری نه کهوی ریت ته کهوی
 ری که ون ته سى سه سه سه سوی
 بهس بناسن له رفقه بیرونهوی
 نی به تی قیقه تی بهت نه سه جوی
 سه ره خونى گی لای کوردانوبوی
 به هه مو نه ضی ده لیونا سه سهوی
 گهر ژبانیکى به آزادی و دهوی

تیفوس

ای . م . بیره ج ۲۱۵
ر

به کیک له نه خوشبه گیره وه و زور مرینه کان تیفوسه هم نه خوشبه له سالی ۱۹۱۴ داله و ولاته کانی بالکان و بولگار یا بلاو بیوره له نه نجاما زور له دا نیشته چاره ره شه کانی مراند ، له روسیای چاریزم دا نیزیکه بی دوو میلیون کس به تیفوس له نار چوون نه و نه خوشبه مەرك آوره هر لهم ساله دا ۸۰۰۰ کسه له اردوی فره نا بو وولانی نه بوونی رفاند و هر وا له شاربازیره کهی یونان هیکروبی تیفوس له « وپوس » که گیانداری بچوکن و « باونتهی » شامبرلین « داتی بهره بن هانوته بهره م میکروی تیفوس به هوی نه سببی له نه خوش را ده چینه نیو به ده نی ساغر نه خورشی نه کا — که سانیکی تووشی نه بیمار به ده بن له پیشدا ناییکی ۴۰ ده ره جه ده گرن زگیان له کار ده که بیت دم و چاوی سوور هله ده گهریت له روزی چواره مو پنجهم دا تهواوی به ده نی بیمار زبیکه ی سوور وه دهر ده نیت نه بلی خواردن ککم ده بیو تینوا به تی له نه ندازه به دهر زور دهی — ربگی پیشگرتن به بلاو بوونه وهی نه و نه خوشبه به سامه له ژ ماره ی حوتهم دا بخوبته وه

نیٹمان

بلاو کورہ و ہی بیری کومہ لہ ی ژہ کہ

مخبروار یکی لہ دہ بی، خونیندہ واری، کومہ لایہ تی، سیاسی و ماگسی کور دہ

ژمارہ ی ۹۸۰۷ ، سال ی ی ک م ، بهاری ۱۳۴۳

پنکجه روزی «پنکجه تان» پنکجه تان عالم کیم کیم
بے عینده و ووریشی «ک» لایه ی «چاوی» تانی ی پنکجه

پنکجه روزی پنکجه تان پنکجه تان پنکجه تان پنکجه تان
پنکجه روزی پنکجه تان پنکجه تان پنکجه تان پنکجه تان

«کوردستان قوت نادرین»

آ : ل . ب . ع . یزہ - ۳

نسنده بو که که چنگی را بورد و دوا لده می له وده و له ته
استعماری بیانه دراو حالی گردن: کورد هه تا هه تا به له
ژیرده سنی له وان دانامینته، وهو بی گومان حقی خوی داوا
ده که ده روه سو گردیشی به لام تصبه لام «جامبغی جله له»
باوه کوبویژ یکی کورد بژیوتی: «کوته کورد سنی مستر
هینده رسون» چلون که نه بیوانی بینه هوی راودستانی
آنتی له شیتی داخرو هه حقی ایمه و زو نه تاوهی بچوکی
دیکه شی خسته گوری ته اعی خواوه نه که کی خویه وه
دوو رووی، ته زویرو حقی کوژی له و کارخانه ی
فصاده له لایکا حقی ایمه له معاهده نامه ی (سهور) دا
تصدیق ده کاو له لایکی دیکه ته وه (به بیسانی لوزان) قیامی
کمال باشا بهر سه می ده ناسیو اجازه ده دا سه له نوی کوردستان
له لیوان تورکسیا، ایران، عراق و سووریا دابهش بکریت
سه یزی له راستی و حقیته! سه یزی له و عدالتو دادا بهر وه ره!!
سه یزی له م شاره ی و پیچده!!
هه مو که سه ده یزانی کرداری غصبه الامیکی وه ها

«...کوردن هیچ تی نام» چنند پای یکی زریتم
هیندیک عال و دراو ده مهل چنند وه تنده یکی درو بفریو
دانی سهوره تانان به سه له نجه تانیش به زوری له م سهورانه
داده ر کین «نه ورسته به بیرونه بالی ده وله تانی تورکسیا،
ایران و عراقه که چنندن سه اته وه که زهرو وه کوردستانه وه
نوسا وون، خویندی ده، زانو بی هیزی ده کن، به ای خویندخوری
پهرده یکی له ستور له لیوان عه قو هیشک دا به پدا ده کا وده
سینه هوی تی له له هینتو نه فامین؛ جا پاوی له فامین آره ز-
ووی سه یزی دینه هینتو وه کوهیتلر ده که وینه خولیان
چپهانتیرو شاهنشاهی - ایتر نازانی له هه وه و دنیایه
ناخریته دست به کیگوه تا آغابیش به سهرنا بکات
ده وله تانی تورکسیا، ایران عراقیش پتوبه ره که تی
کوردستان زور له یزہ چاوی سوور کردو لو خستوو نیه
خولیا ی قوت دانی له م وولاته سهوره به که نیز بکسی
۴۰۰۰۰۰ کیلو متری چوار گوش پانایوانو (۹) ملسیونسی
دانبتوو هه به به لام ووشیار یونوهوهی کورد قامچی زور

ژ، که

بڑی کورڈ و کورڈ، ستانی مہورہ

نیٹمان

بلاو که هوه ی بیری کیمه له ی ژ که

مخبروار یکی لہ دہ بی، خونیندہ واری، کومہ لایہ تی، سیاسی و ماگسی کور د

ژمارہ ی ۸۰۷ ، سال ی ی ک م ، بهاری ۱۳۴۳

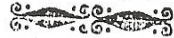
سلطان صلاح الدین ایوبی

عادل: خویز یکی و سومه‌ری که چند ساله دنیواد اینشو-
کامی له آفردا دسور توبی و چندین هزار دایکی له شینروله
شیرینه کانیاندا دسور نه زوداناوه به نویسه وهه به

هه ره نو عصبه الامهش بو به کرداری ناره وای خزی
دوره باری کوردی چاره سه‌سوهی به شتی زور معاشده
دابه ایران و تورکیا بوقتی غای کوردی ای چک و سلاح
نم هه مو خوزینی سوردی له نیوان دوو جگ دارزاوه
گشتی وه بایلی نه تری «کومه ای نوزویر» و «کارخانه
فلسفه واینا: عصبه الامه- جامعه ای مبله»

کوردی مطلوبوم و چاره رهش هیندی دهر دوداخ
زوره و نه هندی نظم ای کراره تا یو یو یک له دهر دانه
ده هینته به چاو بو چاره کردنی یا به له غلغلیک ده کانه و بو
لاردنی هزارانی دیکه به شوینه وه دینو له به چاو یاریزه
ده به شتی هزیکه تابه نی که نه یامه نل وومان وسته مدنیوان
هستی بی ده گن ده کانه سه زه وانو فرمیک وه کورانی
به هاری له چاو هل ده کولو به ردی ده سپه تو کولسی له و
هه مو دهر دوسه مانه له پیش چاو و ون ده کات

ده دویست هاسی قوت دانی کوردستان بو یکم که
تورکیا ایران و عراق به هوی به یمانی-الی ۱۹۳۵ و معاهده
شومی سه تدآباد یلانیان بودا ناره که چی کرداره ناره واکا
نی عصبه الامه هاته وه بیم و شاهه وادی و وناری له دست
وه سر تم باقیم کردنه و حکومت زور کار و استعماری یانه
له جه گای را بور دودا بو یان ثابت بو که کورد هر گیز چاوله
حه فی خوی نابو شیت بو به که و ته سه وادی له ناور دنی کورد له
تورکیا زمانی کوردی یا ساغ کرا قلی عام و نه هجیر به شیده تکی
بی مانه نه هینا به اجرا کردن له ایران یوانی تیغه شتی خرا نه
به نندوزیدن بوله ناور دنی آساکانی (سادات) میلی کورد
هه زار جویره پلان ریگرا به پلام که نجای کورد به هیمه تکی
بی مانه نه به کوشتیکی بی و وچان به نه تر ساییکی سه آسا
و به یارمه نی هیزی شیراوه ای میلیت و معجزه ای آردی

د «کوردی نیشنمان»

آ: ل. ب. م. نادری ۳۱

تاقه ۳ ای بهاری زیادان: نیشنمان سوپاس بوخوا
آوانی آوات خوار بووین آهستیریکی بهختیاری له
آسمانی ژبانی کوردستان ههلی آواتان و هدی هات.
چه ند خوشه هه وو جاری که ده تیبم، نه وه ندله پیش

دلان خورده ویتو له آسمانی بهخت یاریماندا ۳۴ شرو
دروشانای به راستی نیشنمان وه ک نیشنمانه که مان دنگرو
جسانی ووشه یه کانت وه ک مرالا سه زوره کانی به هار
له زیر خه راندا به شیره و ناز خه زیان نیشان دده نو له
جه رگدی دلا جی ۳۴ دین

هه ره که چاووم به به رگی جوانت کهوت به چاریک
ده رگسای شادو خوشیم ای ده کرینه وه، گانی ووشه و یته
کاشم دینه به چساو دلم له زیر باری لیمه رانیو به رتی دته
دهرو له آسمانی جوانی سگوردستان له جی شوبنی بابو
با بیران، خه ریکی به پروازو به مان و سه ران ده بی

شهو ی را بور دوو ته نهارو متکرانه له شوبنیکی به رزی شارد
راوه ستا بووم بیرم له «نیشنمان» ده کرده وه که کورارریکی
آورد به و دم گوت: آه و «نیشنمان» عباره ته له جه نه لایه
یک کانه و چه نه و ناریک له ناکاو آوازیکی له دله وه
هانرا: گوتی: نه فای شیت «نیشنمان» زور له وه بالا تزه که
کانه و و ناری، نیشنمان کیری که بلید هیز دارترین مه لانی
دوبنا نه سه نه ارتقی، ده تیکه جاواری بابو با پیرانسان به
سوی دده دا توله آهستیریکی به پشتیوانی آه جادمان هانوته
لایه ری و وجود، خوشه ده ریکه ایلا به زمانای دادو به
اونه نی حن پارتی نه نی نادری، بو میک له زمین دینه دهر
وه که دهر اسمال آسمان یکا بو بالا ده چی

نیشنمان بلینتکه آماده وه که فه مانده ریک رووی
ده زمانه کردی وه ده ای: آره زویکم هه به لازمه بووم چی
به چی بکی: و و ناریک زور آشکراو به لیغ ده ماغی زمین

نه یوانی له ناو خوی رای بگرت به آسوی برشوری سبارد
هیزیکه شاردراوه روزگار به راره کانی وی بی نه سگرا
سه ناره ای گرت

له آه ناجا نیشنمان رازیک له دای زمین وه دهر ده
که ویو له جه رگی آسمان جو ۳۴ دین: لایه ریکی سووره
دینتی دوزمانی وه لرزین خه زوره

لیره دا ده گه که بر او وه منی خسته فکرو آه ندینه وه
آه و جار آه کسوت: دایک آه دنده هیز داری. باوه ریک
هنده قایم ای گوان آهوانی بووان بیه مانع! کام دست
نوازی خبات کردنی ده تل هه به: یا کوا نه فایکی واکه
بلی هه ر آمانجیکی «نیشنمان» ره چای کردنی نایگانی وه
هه مو آواتو آره زو کانی یک نایه:؟؟

به سگورایی چای دوزمان نیشنمان جاده مهمل
چلاری چاکترو جواتر ده یو له آخردا دینه سوله بو
سینگی له یاران لاو ۱۰۰

«(راسیری نه شمال بو کورد)»

سروهی شه شمال له کاتی به یانا که راده برد
دوینی وونی له قه ولی منه و توبی نه کورد!
پیری که من له جاسی میلی له آخه ره
گویم ای ووتر که کان هه مو و نند پیران ده کرد
بی! ان وه ها به بیله تی کوردی نه رووی زه وی
هه رچی هه به له ناوی به رن زور به دستاورد
نم کرده بی به ره و به ره بو بوونه چاره که
بهرن اسمالی زه رن تزه له م زینه قهومی سگورد
دآوال «حجاری کردوه مالی خوداله خوی
تاکو نه کا زیاره نی (بیت الحرم)ی سگورد
(آ - ک: آوال)

«دورناری» شیخ سعید پیشوای انقلابی ملی حضور»

له زماری ۲۳ ساله به کهن کواری هازار دهه میوزن سولک هزاران جارا مردن! ناسا ترس ناخوش و ناله هه لاتیو ژن براندال، وولات و ناموسی خوی ده سو ژبو که لاکمی بی کاری ذابو یته تاریکایی و چاره رده شسی . راوره ش! با بیستمان به مبول لان له شیری اینستماناهل پشکویت بو بیساوان رروی زهر دنا سیگی حسوبین جسدانه! راوره ش! بلا خیزی سوورو صهرمتان له سیج جاری بی آه ندانی خویناوی لایو دناو میرگه و چینه بی کیرد ستان دا له تاره بووگان جوان تر و زیاتره .

ران! ران! شرو کوشتن هیرش و هجوم زور زور له راکردن و بی به خنی، هه اسان زه «ویکرا هیرش برن لاتیو آزادی سکوردستان» هدست به شرو قشنگ و هک شیری نیر به نعره ای دان و هک با پیرانی خویمان ایبهش خوینمان صهره» «نیمتسان بزنی آزاده! ای آبی کور دنان بلیندبه» کورانی راستی سکوردستان رابن وا ده بی شره ران به میرانی! یزدان یاری له مروی خودان ناموس وه چاوانه ژماره بی دوژمن زورو بوریان هه چینه هجوم بکن له ژبایی خو ژرو نه ای بادل خوشان آزادی و استقلال وولات بهخت یاری و آسایشی سکوردی داماو صهره یاتی و ناو بانگی خویمان ده بی سیهری مردنسی آیوه دایه

ایبه نالایو ژبرده سنی و دیای، زه هراوی چاره- سایی و مردنمان زور جار نام کرده و نایی ای یان ترسین دایکی صهره، نیمتسانی آزادی، سکوردستانی خوشه و بستان برینداره! دلیمان برخوبین و ایو مان بوی به باره ای آرس و پایوانه هه کت برن بو دوژمن دل بیا این ناکوون! پیایو ترسه نولک مالی خو، وولاتی خودو ناموسی خویمان به یا ددهن آیوه ده بی وولاتی خو و هزین کله بی له شهر برسیو هدست له نامه-روسی خو به ریندا نه کاره صهریزو چاککی بی اکریک

لایسه روی ۴
نیمه نخستان
ژماره ۷۰۸۰۷

لهوه ههواوی هه مو کور دانه بی نه و سی دهوله ته صهرانه که بوژ ساریو خویندختی سیتی به مردن اکورو بایسو برای خویمان به گوشت دهه دن اکورو بایو برای نه وه پچوو که کان یک شادو شوکرین زه یوزاری کینلر اداو پر حاصلی خویمان به سووگان دهه او دهیکه نه بی شیل و هه ماو مندالی خویمان برسی دهه کن قاده شو کیوی بیار و ره قو نه فی له وان بیته کیرنه و پن سوخت نه بو کورو کال بان قیرو نه لین! له وه هه موو کارخانه صهره و سکورت و باله خانه رازوه و آوه دانانه ی خویمان دهه کنه اینشاکگی بوهمی کوپو آوو، وه به تیک دانو ویران بوونی دهن، به کام به رگی و بی خانوویی مبلله ای خویمان راضی دهن آهده زما ی جولایی صهره کو آشی له وان به آرامی بگره و جاو و بوووزوو و آردی و ورد بو به رس و خوارده مانی له وان ساز بکاو به کولک و بوخته بی و دل خوشی ده کوخ و خانوه نه ویو پچوو که کی خویندا باین نه و ره ووشه لای ژور و روی پباوه تی و انسانیت و بخرانه و ده بی بیته صهره شتی هه موو ده ستر و یوک، ختل و خورازاند نه وه ی بیوان آکاری چاکه نلک بگره و به رده و زیروزیو ره و دیه نی چاکو دل و ده روو- نی بیس و خراب له و سی دهوله ته صهرانه بریاران داوه هه به چاوک تماشای سبت له وه کان بکسه نو نه هین زوردار بی زور بخوا، هه زدار بی چیز قوت دناو آزادی و سه به خویی به آهواوی نه وه کان به خشن.

سکوردیشن که په کیک له سه لانی بهش خوراوو زور ای کسراوه له ره له و براره له آزادیو صهره سستی و رزمجاری خوی دل بیا به یوسینده ی هه موو دنیا بهم براره دل خروشه دنازاری پیره ده تا: چرتکو ههچ مبلله نی

آ. ک. غ. مرو ۶۷
واژر چه پیکو سولک و چروولک و بهش خوراو نه بیره . دراو- بکانی ایبه (تورك، عره ب و فارس) ایبه بیان له ناو خوباندا بهش کردوه و به جایو دیای و به خیری تماشاهان ده کن- و ههچ چاکستان پیره و نایانو له ههچ خرابیک ده باره مان خو نابا بزن بو نه وه ی وورده و ورده له ناو خوباندا بیان توینته نایه ان به زمانی خرمان نخوتین- و بووین نه ناله ت له فزایانه گاندا ده بی آجا و تیشنان به زمانی وان بی، نایه لن خو به خوریک بکون صهره دوو که- س پیکوه سکورینه وه به ناوی سیاست ده مان جزو و ده مان کووژن

خهریکن له لای آیوه که بریاری ژبانی سه به خوتا ن بوهمو و نه نوکی پچوولک داوه ره گه زمان به رده وه سه خویان: به (تورك، عره ب و فارس) مان بناسین نا ههوار مان نه سماته پیگی عهده لانی آیوه .

خو آیوهش ده زمانه بیروش صهرایی ده دا که کورد نه وه یکی جیا وازو به ناماییکی سه به خوو پاکه نه عه ره ب، نه سکورت و له فارسه نه دهش یته ههچ بهک نه وانه کور به ههچ باریک له و له توایه ای که ده ژیر سایی آیوه دا آزادو مستقل ده ژن که متر تین تکامل وایه ایبه سش له قومانی تر حل ناو برن و هزیند له و هه موو نه وه صهره و پچوو که کوردان دل شکوو به رس بر او نه که ای آهو ژرو له نی له و هه موو ژن و مندک ای کس و هه زارانه مهیسه سه روحوان نه وه نه دهش بزبان، عره ب و تورك و فارسه کابینن آبی به ههچن که کورد چاویان کراوه ته وه ده زمانه زمهانی به خیری و بهنده یی له او، له و هه مور نه و سکورتاره له یینا و ووشه ی

شخص‌الذین‌الیرها نی
شیخ ابو وی
شخص‌الذین‌الیرها نی

آ: ل. ب. ج. د. ه. ز. ح. ط. ی. ک. خ. ع. گ. ق. ک. ه. ه. ه.

«چندیک له‌مه و پیش به‌سرا هاتکی دورو دریزی
أهم ذاتهم نوو سبزووه و پیشکشی اداری ذاه‌ندیم کرد
- یو نا یو چاپ بی لیکه دابری چاپه کانی که‌سه له به‌لام
عینی رساله پان یورده کرده‌وه نا پارلیک آری بی‌نا
بیشیم ایداً خاریکی آه کارم به‌لام نا حاضر یوونی
به‌سرا هانی هفتلی شیخ چند دبریک دهر باره‌ی زبانی
نهم ذاته ده‌نووم»

که‌میری ۳- دوره‌ی ره‌انداز له‌دامیر کردنی وولا
تانی (سوما و ارادیت یورده ۱۲۶۶-۵۰) به‌وولائی لاجان
دا ده‌سراوه ره‌انداز به‌سراوه‌ی (هوس) که‌موندنی
زل و دارنی قه‌لایکی بلبله‌راد، ترد خه‌لکی اعم می‌ند
که‌به «سراوه‌ی نیشان» کردبو بی‌یان وادوو میر شکاوه
په‌وزی (زرگماری-آزادی) به‌و تاره‌ی لاجاوه زیر باره
آخاو نوکری هیچ که‌سه کس به‌نمای دامیر کرد
- نی سزوردستان بی‌لازمه سه‌رو له‌نی سه‌ربازانی خوی
سزوردان بگه پرداز و سینه‌نی آله زریه‌ی خوی
خوی گوربان په‌ریه‌وه به‌ری گورستانی سه‌وره.

سزورد مه‌لکی سه‌وره، دارای وولایکی سه‌وره
ی پر خیر و بهره‌گه‌نه که‌بجورن گساده و پاریزراوه
رسته‌ی کوردی ده‌به که‌سه‌وو کورد باوه‌ریان بی
هه‌به و ده‌بج: «زین وه‌لکی بان کردوته هه‌را و خوش
به، مردنیل وه‌لکی بان کردوته هه‌را و ناخوش به.
بی‌تاریسته (سهره‌پ، نرک و فارس) ده‌کان چالک
بیر له‌داوای هانی ابه (گوردان) بته‌نوده چی‌ن ده‌سینه
خومان بی‌بیل نه‌که‌نو بی‌مان نه‌به (ووشتری آه به‌بج)
ده‌ستی ابه‌وو داوایی ابه! نه‌ی جنگ‌وومه‌ته سه‌وره و
داد په‌رومه‌کا بی‌مندی

نیشتمان کورد لایه‌ری ژیا نه‌ل

آ: ل. ب. ج. د. ه. ز. ح. ط. ی. ک. خ. ع. گ. ق. ک. ه. ه. ه.

له‌وه‌موو موانع و بهره‌لته‌نش که‌دو زمانی بو‌ری
ساز کردوه به‌هوی زانابان و بلیمه تانی خوی به‌را‌بهر
سزانی چه‌رخه‌ی زمان خیرانه راوه‌سناوه و لاهوی روژمار
نه‌یوانیوه له‌ناوی بیات.

هه‌ر لایه‌ریکی له‌دیروگدا هه‌لی‌به‌بته‌وه به‌زمانی
بی‌ده‌نگی بوت ده‌سزورته‌وه که‌له‌فرونی پیشور دا کورد
چهند حکومه‌نی سه‌وره‌یان بنیاد ناوه‌وه له‌م داوای نه‌شدا
که‌سزورد ده‌زیر به‌بیدانی ده‌ولته‌نی عسانی دا زین‌ووون
وه‌نه‌ی به‌زوری ششیر میلان بی‌اوم ده‌ولته‌نه‌کج کرد.

- بی‌به‌لکو حکومه‌نی عسانی که‌آدو ده‌می به‌ناوی
(خه‌لافه‌نی اسلام) هوه اداره ده‌کرا آهوانی بانگ کرده
زیر به‌بیدانی اسلام؛ کوردی به‌سه‌زمانی که‌دلیکی ساده
و پلک و خاوینی هه‌به‌هه‌موو کس وه‌کو خوی ده‌زانی
بو‌بیشکته و تکی کاروباری اسلام هه‌لی بو‌جه‌نایی خه‌نه‌ی!
که‌کج کرد، ایتر خو نه‌ینی دلی خه‌لکشی کوردی - آه‌وه‌دل
پلک به‌جی-خوی نه‌توهه پیشک‌و‌ن‌ک‌بیش زور که‌می
آی ده‌ممن سزورد وای ده‌زانی خه‌لینه! سیه‌ری خواجه
له‌سه‌ر زه‌وی هه‌ر کس له‌فه‌رمانی ده‌رچیت خرا ده‌ی
باته‌جه‌ه‌نهم! ابدی نه‌بیده‌زانی له‌دوایی دا ده‌ستی
ده‌کریت به‌زاخا، هه‌وه‌ری-وو شوینیکی کوردایه‌نی بی
منع ده‌کریت، کوشتر برینگی بی‌مانه‌ندی تی‌ن‌حری-و
هه‌موو حنوفیکی بی‌غصب ده‌کن.

بی‌مومان یوونی نه‌توه‌نی کورد که‌چه‌رخه ۳۰ه‌ما
بو‌چه‌ختی (انباتی) نه‌سری اوم ره‌له‌آزاد زری‌تنگی
ره‌سه‌زی «آری» ده‌لایکی سه‌وره‌وو به‌هیزه و هه‌روه‌ها
پیشان ده‌دا له‌وه‌و دواش (سزورد) بو‌زبان‌لایاتی هه‌به
زور مه‌لله‌تی هیز دار و مه‌لایک حکومتی زانی وا
بوون که‌بو مانه‌وه نه‌مزدنی خویان نه‌وه‌ند تی‌کوندا
وون تا به‌جاریک له‌ناو چوو‌نو بو‌وج بو‌توه‌وه یانی‌ک‌ل
به‌نه‌توویکی له‌خویان جیاواز بوون: به‌لام کورد ده‌سه‌ل

۵۵۵

له‌لایه‌ن له‌م ذاته معظمه فه‌رمانی ارشادی بو‌موکوریان
ده‌دربیتی پارانه‌وهو تکای زوریش نه‌بستوانی باری نهم
وه‌ظیفه‌ی قورسه له‌سه‌ر شانی (وو-سو) یا وه‌کو حضره‌تی
سراج‌الدین فه‌رموو یانه «مه‌لاووسی» بی‌لابریت به‌ناچاری
دینه هه‌کوریان له‌موندی (بور هان) داده‌نیشته مه‌شهور
ده‌بی به (شوس‌الدین البره‌سانی)؛ دواچی‌چهند سالیک ده‌چیته
موندی «سه‌ره‌ف که‌ند» له‌زه‌ویکی بی‌که‌لک خانه‌قاییک
بنا ده‌یو ده‌ت ده‌کا به‌ارشاد؛ له‌سالی ۱۲۳۸-ه‌ده‌ته‌مندی
۹۷ سالی دا له‌م جی‌سایه وه‌فاتی کردوه و نیراوه
شیخ یوسف پیاویکی زور معصب بووه بو‌قومی
سزورد، هه‌میشه به‌کوردیکی به‌تی دواوه، به‌فه‌رمانی
له‌م ذاته عه‌دسه مه‌لایک کتیبی شهرتی وه‌کو (ابن‌حجر) له
لایه‌ن مه‌لاک‌نوهه گراوه‌ته کوردی، مال و دراز نه‌بوتوانیوه
هیز بخساره سه‌ر مینکی، ده‌وه‌له‌م‌مند وه‌هزار له‌به‌ر چاوی
وه‌کووه یه‌لک‌بووه خویانی بی‌خوش بی.

هـ ا و ا و ا

آ : ل ، ب ؛ م . ش آذر ۸۲۹

زیچگه له چهند که سیک که وهک درکبو دالی نه سبت به زهویو زاری کوردستاندا بلاو ایرونه وه ووا. دران هه مروه قدرانی نهومی ههتو د به دست وانه وه به ، لازم نه باسی دانیشنراونی نری کوردستان به به پیش چاوی خو بینه ووا رانی خونه وبت چو ذکو خه ره کانی میلی کورد ایرو له ههس پرشینه زه هه و و نیله تانی رووی زهوی ده ران که نه وهی کورد به زورو که م و سه ووه و چو له له خهوی نه ههت هه لئانوی وه ایله ی وجدانی خویان قسی هه یهتو ون

روزماری یهتو دهرسی عبیرهت بوو ایتر کورد ده سغه روی دروو ده به وه و فروفیلی هیچ ههس ناییت نه نیا عاشقی راستیو خه نیته نه

دالهی دایکی نینمان که به چاوی فرمیکایو دالی پوخم له سه مه رسا ده لالوو به جاریک کوردی خواد لووی راه براند و خه ودای خورزمار کردانی له میشکی گشت منظرانی کورد دا به حتایکی نوری هه لکه ند، کوردی بلاو پای ریگ داو په ردی ره شی دوو به ره کید تاق به دهستی پوزوری برایی له رووی کوردستان لادرا به ره نجسام ایرو جله ی : « یا سه رب بارزماری » بوته وردی زمانی هه ووه کوردیک

بهانی هاواری من ادهست تو که سانه به کلا په رده ی خویینی و نه فای به سه چاویان کشاوه و به آتزیکانی دوژمنان وهک میکروبی طاعی ون له کوردستان خه ریگی پیگیری و به ربست کردنی نه عنائینی سه نجان

نه مانه هه لچه ناوی دروو ده له سه ی دو ژمنان دراو کاسی ههتو دوه نا زور چا که ده زانی نه سه به له و جار کورد به نه اوای آزاد نه کریت بو نیویان له هه ووه کس

زیارتنا لوی ژیردهستان به سه روی دادا کریت چوتکو که سیک به ضدی مصالحی میلیله آبی خوی وه نه نیا بو خاطر مناسی شخصیه خذمه آبی بیمانیه بکا هه همیشه سووکو چرو- وک و ره ذیلو سه فیله ، له مدوقعی مناسبدا ره وانهی سردانی ده کهن فوهک خه بانته به وازیش بکات :

له و سینه یو هاوارش نایی بینه واسله ی خو لی موررانی له وانهی رووی قسه بان تی کراوه و وا بزبان که ووچوودیان بو ژبانی نه آتوهی هتوورد و دوا رووی هتووردستان دا چاکه و خرابی لی ده وه شینه وه نه آله آ هه رمیز نایی له و خه یال پلاوانه به ره مرون ؛ دواروژی هه ووه میلیله تیک سر بو ووا به کوشنت و خه بان ی لاوایی له م قومه یه هه روه ها مقدراتی کورد و هتووردستان به دهست سه نجان به غیره تو نامو ووه که له هه ووه شوینیکی وولات پالیان ریگ داوه و شیرانه و میرانه بو به رزینی نهومی کورد و رزماری کوردستان به میان و دل تیده کوشن ، هه چسی کوشنتیک له مقابل خه بان ی نهران دا بکرت به فیرو ده چوو هه ر تیریک بو له و آمانجه برتاو بکره وه سو په ری عزم و اراده ی آسینسی لاوایی نینمان به روه ده که و بو ده سه رینه وه بو سینه ی بر کینه ی تیر له انداری به دکار

ایمه له رووی دلسوزی کوردایه تیوه آموزماریان ده که یین که اهم ریگ خوارهی کسرتوویان به کهرینه وه و ریگای راستی بگره پیش نا له دوایی دا خه جالهت نه بته وه و به شیمانی نه کیشن که ای کله کور سوود ده به بینه وه

کورد له وه نده کوردن به سه ده شینان له کوردی ناکه وون ایچکه خه لکسی بوچی ؟ بو خبو دهردی سه به بندا ده کهن

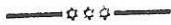
٭٭٭ (٭) او آسمانی که عراق و ایران بوسان هاتره نشان دده له و دوو حکومت ه

دیکتا تورو استعمار یانه له بیست ه و نئی کومه لهی (ژ.ک) و بلاو بوونه وهی کوواری نیشان که و توهه ترسو ارزوه ؛ بو بیستیری عملاتی ایسه بریاریان داوه نه هیل « نیشان » دهر بجهت له شارانی ؛ هه ولیر ، سلیمان ، به غدا ، کرمانشان وسنه ، چا پخانه کاتبان پنکسیوه بایوزی ایران له « به غدا » راسه خو نامه یکی بو حا کمی به کیک له شارانی ایران ، نویسیوه که موپا ناو چهی « ژ.ک » اداره خانگی نیشان له م شار ه به لازمه کشف ویشی رعیریت کوواری خوشه ویشی مه لایوز که به بوسنه بو ایران ده چوو له لاین ه پسته هی ایران ره ددی کر وه ، له متابلی تم کاره به سندی حکومتی ایران ایستا (پوستی « ژ.ک ») بو زور شارانی کوردستانی ایران مه لایوز ، نیشان ، روزانوی ورو ناهی ده باو ارباطی نیوان دوو پارچهی کوردستان حیفظ ده کت .

له مهر حکوم مه تانی ایران و عراق به عملاتی ایسه راضی نین لازمه ده مهل حکومتی استعماری تورکیا بو اجرا کردنی به یمنانی شوسی . (سه عدد آباد) و کفرانیک بگرن اما لازمه له پشیدا «زان دنیای آزادی ایرو بو تم کاره که وینه بیخته له ری و شوینی فاشیسته نه مریه کان اجازه یان ده دت .

٭٭٭ (٭) نیندیک له نندامان ده سیاوی سندوفی کومه له یان کرده نیوو مه بله شیخی

داویانه ده دوانی کوواره که مان دا ده نیوسین

که ساییکی نووسراوو هه له به ستمان بو ده نیرن لازمه له هر روویکی کاشه ذ به له اندازه ی لایحه ی تم ژماره به پاک و خاوبنی نیوس ؛ نیوو نیشان و ژماره ی نه ندانه ی ، جیگی دانستن و نه شکیلائی حکومت لیان زور چانک له سه ره وهی نوو سراوه که دا ده رج بکریت سه رینه ندهی چاپه کانی کومه له ی « ژ . ک » ع . نیونه ؟

هه ر کهس چنو بدابه که سیک یی ده لی بو بی غیره تیت وه کوو زلی دهر بیت ژنانه بی کرانی له میتیا و ه کوو له و دوو کچه کوریک بو نیشان له داری سییا سهت نیشان له بی ا نه و دوو نه مه یوون به اینای نیشان ای کرد لی خورمه به و کورهی وه کوو له و دوو کچا نه بی

زور چاڅ دوزان له وروزه وه که مینې دروست حکراوه و باوک آدم له سر
سه نم خواردن فریدرایه سر زوی چاڅ و آراهو پنیوی له ناو آده بزاده نه ابروه نه
وه په کم چار باقیل، هایل، کونډو اړخی برا کوشنې باو کرد بهم جوړه نا ابروژ
دیریک زور ه لکهوت (حادثه) مان پشان دۀدا که هر یو آه ی چند سالت مینې شله زانده
و هر دوی خپوته داباوو زه وو نیوه؛ له له نجانې هر چه نیک دا بو ریکو آستیکې
همه مینې هیندیک ری-و شوین داندر اوه بهلام هیچ کایه پشان نه یان توابوه ناسر
نیم آره زوه یتک بهین تمانت «عصبه الام» ی چه نگی رابردوش که زور که-ی پی
دل نه بوو که چه ته ی ایستای بو بهر بهت نه کرا .

نیم له کم وایه هر وه کوو قوانین بشری نا ابرو نه یان توابوه آسایش و
خوشی له مینې داپانو بکه نه وه له مو دواش نه که له مینې یان وهر لاسیریت، چو لکو
ده ستوریکی سروک (بشر) دای بی عدالت و دادی یان توابو آیدای تایت یان تیش دای
به توابو اجرا ناکریت حق ی به کیک دهری به په کیکې دیکه اینجا مینې له ناو ایدای
دهیو چاڅ و شر و شوو له هه یو مینې دا هلی دایچیت، دوور نه چین نه م چورده
ستمانی خومان که سیاه مې استعمار خستوی نه زیر چه کمالی چه ورو ستمی ده وله نانی
تورکستان، ایران و سرائی هیچ و پوچ؛ چاوی وورنه یی دویای تمدن موابه که
ماوه یکی زور درزه هیچ کایک نه م سکو و به نانه نانی ره حق یان نه خوارده و دایسا
له موته یکی کوردستاندا آمری هراو شوشت مری بو آسمان بهرز بوه مینیک
زیانی مانی و مانی نه م ده وله نه م سراسانه داوه برچی؛ له بهر نه وه ی کورد ه-نی
به مظلومی خوی کسردوه ده به ویت خور زرگار بکاسم

له چه نه دیرانای بهر وه چاڅ بهر ده کوی که هر قانونیک بشر دای بی
بو آشتی و صلحی مینې کفایت نه، چا بویه ده یی په نا بیرته بهر ده ستوریکی آسمانیو
بهزدانی، من له م بابه ته وه یم وایه له یوان ده ستوره کانی آسمانی دا بو بلاو کرله-
وهی عدالت و خوشی له مینې دا هیچ یان لاسمه نه (ده ستوری اسلام)، له ژماره کانی دیکه دا
له م موزونه به دریزی ددویم:

برون: برون

ایره سکوردوسنه - ایره نیشتمانی خوشه ویستی مه په: ایره به خوبی
مشت و پاکې لاوانی کوورد کرداوه - و له لایه ن پایره کانی ایسه وه دا مینې
کراوه - ایره به زوری باکی سکوردان آوه دان کراوه نه وه - ایره مانی
کوورده و به میرات بوی به چی ماوه نه دی له و دراوسیه ظالمانه: نهو پیگلنه آ-
دایچیت خورین هزانه ایره دا چه ده سکون چیان له میانې مه دهوی: بوده ستان لی هک گرن
مد سهر هینتا چوایان تیر نه بووه هینتا هر به هه ویان وه ک چاران له و
ساخته خاکه پر پیت و به رازه وه ی کووردوسنه وله و زه ویوی زار و کینکه: به
نایره بره تانه ی ایسه که ک به ستین و بو خومان له برسان بکوژن - نوف م سهر به تمان
سله وه ش زیاتر آزار و جزیره به مان بدن - بوچما ده یا نه وی دیسان هه لایه
تانه له تیش و به دیو و ده لانه و به زهانی شریک بیان لایسته وه و بیان که نه وه به
دیل و زیر چه پرکته ی خوربان .

ایره کورده: نا نا . ده بی ته و بیرانه له مری خویان وه ده زین: خواهی و نه خواهی،
ایران که دویای لورو دویای زور و امتداد نه: کوردیش له خه وی نه فانی،
راهبریه: و چاو و مری کراوه ته وه و توان تازه نا توانی ظلمی لی بکته ن-
هه لایه و چه قی بخون .

ایره کورده: به لی رهپ و راست یی یان ده لیم - تازه زور دزواره نه وان بتوانی له سره
ن کووردوسنه حکمرانی، و له سر کوورد آغایه ن بکته ن .
ایره ایتر له نوکری و زیر ده سنی چارز دین و حاضر نین چیدیکه نوکری:
وان بکین و ده مانه وی له وه ی پاش آزار و بهر نه له آغایه کوی خوماندا
بزان له ییگانه خویان مژهگان: برون و ایمان مگرین پایمیش وه له نه وه
کانی دیکه مینې له آزادی و دیموکراتی بهش دار بین .
برون برون و دلنایان تازه نه وه ی کوردنایه نه وه زیر باری ظلم و استبدادی
ایره وه هیچ کوورده ک حاضر نه چیدی زیر ده سنی بکا .

دهردی دهرودا

دمه‌تفه ییکی دو کرسی!

بایر - که هوی دام بایر خه راره شه
 بایر - دوشاخه لی دا چت ده وی کوره
 بایر - آی تم کارایه بوج وا نوره به ا
 گویت لی بی قسهی حسایم ده
 بایر - ده ها گویم ای به نوچت بستره
 بایر - چم ده کورت ، په کوه له بزم چوه
 بایر - ده ناووت رهش ای چه ووربا و زبری
 جا چون بیار قسهی ده چی اه بیی ؟
 بایر - نیم تووره مه ه باب و بایر م
 راوه سک نه وا هاته وه بزم
 دووبنی له و دهمه ی له لای آغا بوم
 بایر - ده صلت چون بوو ؟ (بایر) واله دا بیا بوم
 بایر - آغا که گلی وا به احرامه !
 خیری وه کو تو دا بنی مامه
 بایر - به گویری چاوت دا بنام له لای خوی
 بو منی داننا ! که چاش هات له بوی
 بایر - چاکه ، چی ده صحت - (بایر) ده بکورت نه قیره
 بایر - نوری تو - و تم مام بایره
 ده خهر که مان و بوجی گیشاووم
 بوج به خورایی بیسی ده که ت ناروم

یارسانی خوغه ویت او دانشورا

یارسانی خوغه ویت او دانشورا
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا

چار لی خنایکی کام به نه قسهی آریه نه هایدلی کوردنشانی نیشان دده که له
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا

دانشورانی کوردنشانی چه له تور - چه آریه چه له عراق ناراده به ک
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا
 یارسانی خوغه ویت او دانشورا

حکومت مرکزی آذربایجان و دولت موقت را که در آن زمان در تبریز بود و در آن زمان...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

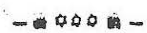
در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود و در آن زمان که در تبریز بود...

خفق و ایمان و لوهیدی خور و نا رانده فینهی زینده سلامت له دهست داوه .
 سیدوژ له روانگی و دویا له ۳۰۳۰۳ ده که وی : روزک دی کیر و دول
 بهرد و دار نابود و له ناو برون ، بهلام خورشه ویستی نو لهی کوردوسان
 وها له دلی نیشتمان بهرورمانا جیگره که له یی بهردی الحدیثا له دل دهر ناچی ،
 لهمجا لهم روهوه له روانی حمر به سر بهستی و سهربرزی تر ناکهن ، لهوانه له
 بهرامبر او دا واجیب مقدس کوردایه تی به جسی ناپهان ، لهوانه هی هول بوهر
 فراری تر نادهن و دهر فروشن له آیین و له ایمان له بهره و له ویزدن
 بسی به شین .
 ناری

« سه ربستی نادری دهستیندزی »

یستون

« بوته و برامه نجانای که ریگای راستبان ههله کردوه ، و به ریگای
 چوونا نهرون ، و پاشه روزی وولات و بشتهمانه هزاره ای که سه کمان له بهرچاو
 نه ، که نا ایستای آمانجی ههله کراوه ، »

هم چند وانه بهم پیی کش له کم

لهم کانه دا که ههله نا نهوه بهکی سه زمین ، بهلام له دا و خوینی بوری
 ههله سه نجانای نهریون بو نهوهی بکانه آمانجی خری ، یو له زیر سپهری
 سه بهستیدا ، به شادی و آزادی بزی ، که چس داخی مرانم :
 بهشکی زور له سه به به کمان به تابه تی له ماموه ستا کمان وا راهاتون : که
 له ایواره وه له سه کورس و عیزی قماردانیش ، کانی ههله سن ، انومیی آورشینه که
 که سه قامه کان آورشین نکات ، . . . دوی نهوه به لهز (خیرایی) نهرون بو
 قوتابخانه جا نههر ویرانگهن یا نا . . .
 نهرون دهرس بلهوه ، سه نهی پاشه روزی بی بگه یین . . . . . براکانم توخوا

بیم ایمن : ههر به صقی دوازه سه عات چاوی به سه فرمار دا زهق کرد بیهوه ،
 آیا ه توایت درای نهوه به خیرای بیته مکتب درس بلهوه (آیا له مریخی فونانی
 صقه لکی لی وهر مری ؟ . . . . .

بهشکی که مین دبازی شین بیم کرد نهوهی له بیم بردونه نهوه . وای لی
 کردون بین نا پاکیه تی له ۳ براکانین بکهن ، دبنه ناو براکانیا نهوه به نوی
 هه ولدان بو هه لکردنی آلی کورد ، بهلام دهستی شکرم : تانی دبیاره شی کان
 زور به هیره ، نهانکات به درک له ریگای پیشه وتنی کومه له که یاندا ، و به ههله
 توانایانه وه ای نه کوشن بو روخاندن و له ناو چونی لهو کومه له .

— بهشکی بچوکی فریشمان تووشی دوی دلاری یون و پیوستی نیشته یین
 له بیم چوتنه ، به جوریکی وا که سه یین به یاره کای لاشادی تره له سه ربستی و
 بهر خوینی وولات و بشتهمانه صقه ی .

هه موای کولبه وه و پاس کردیکی له سه چاوی کل و لاپه زور و فوهد باریکه .
 ماوه نهوه بو ایله بهشکی له ههله بهسه نان که سه تر کمان به کس و
 راستی تی بکوشن بو رزم کار کردنی وولاته کمان اهم هه زاری و که پاس و
 دهست به ستراو به .

لهمان و ایتالیا به فدا هکردن و خوین روزی و ییت ههانی نهوه هه
 چنک و فروکه و کشتی و تانک و بوها به ایمان توانی له زانی سه به خوبا
 بهین ، جا ایله چون به فومار و غرامات و جاسوس له نار بکشترا نه ههین
 بهو آمانجیه به زره ؟ . . . . .

براکانم : دلشیا به بهم جوهره نا ههله آمانجت ، ههچ که سه نک تابهت به
 زور ریگاکت به زور بی راست کانهوه ، بیویته خوت بیم به پنه وه . و نهوه
 ریگای چووانه بچی بلیت و بینه سه ریگای راست و پالی و دهست به پنه دهست
 براکانم به دایکی پاک و خوینی مرم نیکو شیککی به وانه سه به خری بی بیته .

— بو زانین —

پیداویسته ههر نویین و هه ره راویکی صقه له لاپه نه نهدامانه وه بو چاپ
 هکردن بو کومه له ده نیر دری نهوه مادانهی خواره وه مرانان بکری :

۱- به خطیکی دیار بوله لایه کی کاغزه وه مرکب بنوسیت . به ندرستی : ههینه تی
 افشارانی کومه لی ژ. ک بیدردیت . له لاپه ههینه تی له ههنگی کومهل : نادری

گه بچینه ی نه ده بیانا

مخدا نوری خذافلهت بدهدک . . . . .

پیره همدی جازه لی زستانی
 باغی رازا ده وه نه فانی فدهر
 خادی میلان چادی خه دا له چینه ن
 له محلی سیره ره شو تم ده که وی
 با بیری بولی هه لاله و به بچون
 له نه نی دین لو ده نظره ره بیه
 سه بیری خورستر نه وه به دهی بیتم
 له وه له دهس هکوتی له من زنجیره
 یوه ره با تون سه بیتم چاره چسپه
 که له سر تایه هه وای ار بیزی
 بی و بت بیتم و نارینان کم
 واپه نار حمله بیری بو دوزمن
 خه مننه په کی که به خه بهی دیسی
 پیتم ده لی هاقس نه بیسی له نکاو
 خه وی خه هلهت به به هه سن له خه وی

« کورده گیان »

ا. م. ش. هیمین

له خرابی شو بیدی دوزمنت بیداره کورده میبان
 هه لسه لهم خه وه ایرو که چه بنگه ی کاره کورده میبان

خه ونم دیت

هیمین ۵۵

دوی خه وی هانه خوم دایکی وه تن جلکی ره هسی
 بوو له بهردان ره کو مول واپو ۱۴ روهی به هه هسی
 هانه بیتی لیم و سکوتی روهی من چاره ره هسی
 توله آزادی و سه ره بهستی چه بی به هره و به هسی
 راپه ره له و خه وه بیداره وه به
 وه خنی خه هلهت نه ووشچاره وه به
 من سه دایه من خاوه به کی زوره له خه و بوم بیدار
 نه ت ووجان نادم و په یوه سته ده کم این و کار
 نی ده کوشتم به شو و روز ده میک نه بیه فدهرار
 هه ره خه ریتم که بکدم خوت و کورانت رژمار
 نه و: کزانی سگر رات ده کی هه ول بده
 سه دایکی خوت بی سه رژمار ی بکته
 من سه چم له دهس دی به نهی ایستیکه حوتم وه بهری
 هه رچی هه ول ده ده م و کار سه کم نهی نمری
 نه و: خویری و جیزی له تو بو په وه خا کوین ده بهری
 به نهی کار بکته روله سخته صاحب هه وری
 من سه دایه جا چت له من ایستیکه ده وی
 نه و به کورانم بلن هه ستنی له خه وی
 نه و کسه له ی سهره وه ی دایکی وه تن نه رمویه پیتم
 به ک به به ک سه دووایه هه لسا به کزی وون بوو لیم

کہ تو ہم ہیں میں ہالہ دہری گزرج لہ جیم
 ایستہ گانہ لہ زمان ووہوہ بہ سٹوردان دلیم
 تا بہ سکتی ایوہ وہا بی ہوشن
 کار بختن ہول بدن تی بکزنن
 شہری بی و عارہ لہ بر ایوہ نہ وہ نندہ بہ ست بن
 عیبہ واقور بہ سر و دہر بہ دہر و ژیر دست بن
 لہ نگہ : زیر بہ نگہ کہ وا سبز و ہور و نہ رمدت بن
 ریک کہ وین تا زوہ کارگی بکن سہر بہ ست بن
 سٹوردہ : آخر بہ سہ لہ وہ بلدہ سیمہ
 سہرگ رور خورشیدہ لہ و زیندہ سیمہ

وہ وطن ! !

م م م
 وہ قن سبیل و دلہ قوربانی آری
 لہ ہر قینی جہ قنای بیگمانہ یا خرا
 وہ کو کبرانی حرت ہمیت بایندہ
 کورورات نابہ لن ہر سبب کہ دوزمن
 شطو و باع و سرتاری سہرا سہر
 دہ کوشین تاکر آلائی سہر بہ خولی
 محالہ خور بکا ہونانی کوردی
 لہ ہمہ کزیری بکا سہر نا سہر بک
 وہ وطن یار رہہ بی ہر کہ س خیر خرا نہ

میر خلیلی خربرت و آسائینی تو
 خہ یابی جہ نت و فردہ وس نا کا
 متاع و مال و روح و سبیل و نولاد
 ہہ تا ویستا کہ دوزمن سہر فریز بوو
 لہ بر را فراندنی سوبی سہر بہ خوی
 مدار و اتحاد و عیلم و صنعت
 دہ یعنی مورغی اقبال و سعادت
 لہ سہر ای چہ کچو و داسی روسی
 بہ ہاری سہر بہ خولی زور قریستہ
 لہزیکہ نوبہ ان سہرانی آری

دہمہ تہ قہی دوباز پیکہوہ

ع . ہزار

دوویں لہ و دہمہ ی کچن دہ کرد نہو
 چوورہ پریستہ کہ ونہ و سہ ما
 چاری خہ و اردوم لہ خہ و را بہر ان
 چاوی بیکہ ووت بہ زہر دیکہ وہ
 ع بازی بیستہ م م
 برادہر تاکہ ی زین خورای ی
 نوای زینت قہ لستہ بہر دہ جہرہ
 شہلہ چلکن و لہ ندام دژ وینی
 چہا و کہ ز دہ سگری دہ فری لہ خورہ
 لہ خواردہ مہ بیت بوخت و پا راوہ
 از موزدہ بہ بیان لہ قاسبہ بدا کہو
 بہ ہیز دہی چیراند روزہ شہو نہ ما
 چوم بہ دہنت و دہر بو سہر بہر سہر ان
 سہر ان و سہر ان یو دی باز بیکہ وہ
 ویلگہر دہ و چول بہر دور لہ آوایی
 زالیو لہ گویینی نوزان و شینہ
 لہ کزوی شہر دہ کہ ی ن دہ وہ شینی
 کہویک قرت لہ دہی بہ ہر و پورہ
 نہ ہر سبب مات سہر سہر دراوہ

نه کووره و کوورسین به سار: وسارما
 شه و به تاریکی له چول و هوله
 به سمالهی کوورسین ده نووی ساری شه
 نه ژه میکی باش دینه بهر ده سنت
 هه زار نه خوشی و سهر اینی بگری .
 له کاری چه نرن کی بارین ده کا
 که واکه ت خورین کی ییکا بیسه
 نه من وه کی آری این و کارم
 به آموده ی هیچ نی ناکورسین

بازی دووم

ناپووشتم نه مه شینه ایدی
 چه رسم له ت بوو لبم ماده، نه در
 نه تو و سکوو من نازانی من چه
 بیم خوشه نه منین وه خوشی سهر لبم .
 ده زمان که ده ردم برای چاکم به .

« بازی ایکم »

بیت خوشه نوش بری شوینی رزماری
 نه مالی پاشا پاکه وه ای خهم
 نه سهر نه خنی زیر هه لیسه ناوی
 له بهر چرا بهر قی هه لپشه به شه و
 له بان لپنی زیو به سهرانی قوو .
 سهر به بخت ده کووش هه ت ده منین
 زه نگووله ی زبیرت له قاچن ده کفن
 چه ند مال له رخانی روژی پیو بستن
 چیکا ییک بی شی چه زوور چ ده رت

کالی سهرما و سول له به ناسره به
 به چله هاوین سهر او کووله کزول
 هه ر ماگی اولیک شکر بو چیه
 هه ر چی بنوی هه رزان و تالان

کالا بازی دووم ده پرسی

له و شاری کووت شاری بازاره
 ده ست و پیوه ندی هه ر سو هه ر بازن
 نه و شگری کووت باز ده بدایه پیاو
 ده زمان باز ده یکا ساز بو زام دایش
 که خنی زیر زیری خاکی خومانه
 باز هه لبده کاجرا به شاپال
 به زمانای بازارن ده مان دووینن
 بو باز راو ده که این کوی بی او دگرین

ده بازی ایکم ده

که وه نو شینی بان وا ده لوینن
 که ی باز شای بووه لا ایستایی نی
 گوا به لیله بان دوروت که ن شاران
 چون بیواو نه خوبی هه لده کاجرا
 ایبه و زه لگی زیر ده لگ بدانه وه
 سه لپقه ی ده وی دورست که ی چه نر
 دندوکی بازی بو شمشال نایی
 ایبه و زه لگی زیر ده لگ بدانه وه
 که وه بو ایبه سه لیک جه سته من
 خوریند لیان هه به ریگای ده زانی
 هه مو تیره ییک به راو سکوو من

خویشاں دهر بزن له سدر نرضی رهق
 فروکیان همن سکه ایس ده خون
 سه روسکیان هه به حوی بسزوانی
 خنیکسان هه به کاری کاره با
 له لندن ده دووین لیره گزیت لی به
 گوروریان ده نین پیشان فیر ده بی
 زبری خاسکی مه له و ده ری دین
 کی هیلانه کت بره له جیوه
 زهریقی نو به له پشنی ده به ن
 ده کاری دین به خور به خویشی
 پشنی نو به ده ی کن به آساز
 پیویسته ایبه ووشی وان فیرین
 سه د باز و بازی نیز بال و راوی
 ده و کت بو بازی چین ده این کاکه
 ده بازی دووم ده

که وای هوش و به سته زمانین
 پیشی وان بومه ریگی تی نه بری
 پهی بو ده وی به کاری چی دین
 حورمه ت له به ر چی بو خوشه و پشنین
 به کاره و خویری چه کله ی سته سالین
 پاشا له به ر چی ایبه راده مری
 بو له فارانی ایبه چین و مستعین
 بو کام ایسی له و ایبه پیویستین
 - بازی بیسکام -

نو ناورو برام هوش له کووی به
 سبانی خاله کت ده کیشی بو خوی
 چاووت ده به ستی هه ر له و پناس
 ده ت نریه رار کووی بو بگری
 باسی روسنه مه نیره بیان می به
 ده زالی حاوه ن له سهر ای له توایی
 ران این وون ده کا کوورت و بلایسی
 مه رنگ بو له و هات ده بی نو بگری
 به شی خوشتری ماوه له ژماره ی ده به م دا دینه به چاو -

خوشبختی ختی؟!

م. نادری

له ژماره ی ششی نیشتمانی سالن بیگم که ندای خوشه ویت آزه ر
 ۸۲۱ له لایه ن خوشبختیه وه چه اند ووقار یکی پیش که ش سکر دون : نه و
 مینش به نوبه ی خوم به چاکی ده زالم له و لایه نه وه چه ند شنیستان
 غرض بیسکه م
 به یانی بز نده ی شه مال له سهره خولک و پوی. داره گانی به هه شنی
 ده له زانده وه که غیر رانیل له ااره گاهی موره ی خوداره ندی هانه خوار
 و رووی له به هه نت کرد و سوتی : وهره له ی آفریده له ی آدمی ،
 وهره ناینگاهه پیچینه دنیا ، پیچینه به ده نوبکی دی ، آ- رده و دلنیا به له ویش
 به شی نو هه ر خوشبختیه .

هائمه دنیاوه ، خوم له باوه ش خودای خوشه ویتن دادین که -
 دایک - بو ، شاد و خندان له باوه شی دا سهره بیم ، به لام هینتا به غیری
 زه رده خه نده ی دایک ، ده شی دل نه رمی ، آوازی بی کینه بی ، دلی شادی
 و دامانی پاکیزه و باوه شی بر مهوری نه بی هیچی دیم نه دیو ، باوه ریم به
 هیچ نه بو ، بر له وی دلنیا بیم . له باوه شی دایک دا هه لاتم ، بیم له ریگی
 زبان دانا ، سهر به ستانه و اویده وار چومه پیش که : خوشبختیم .

به هار بو ، دار و ابرد ، زه وی و وه رد ، میا و قول و زه مین
 و آسمان به راپا جلکی خردا کردی جیبا نیان له به ر بو ، ده رویشتم که
 خوشبختی بومه وه نوشی بولبولک بوم له سهر جلک آوازه خوان ،
 او گولیک ، بی ارمایم پرس : دهر به دهر و ره نچ کیشاووم خوشبختیم
 نیشان ده . هه ر دیک باله گانی به ک دیو جار لیک دا سهری بلند کرد و
 سوتی : له صمل من به ، خوشبختی ده بینی ! هه وه لجار له نیزان مولا له گانی
 زه رد و سووری چه من داسه را ، له صمل هه ر به کیک نیاز یک و به مری

هزار په کا آواز بختی خورید، مه ست و این خه بهر غسار و روژی خوی
 رابوارد، به هاری ژبان نی بهر یو، خه زان مه لا و بهر می دار و چه مه ن
 زاری وه راند، نه و جار بولبول، بولبولیکی که ده ی ویت خوشه ختم لیشان
 دا هاواری کرد و همونی: وه ره پیکه وه بگر بین خوشه ختم له همریان دایه،
 لژیولی شه بداین همول ده به ویت بیم به لیبی که: خوشه ختم له مه ستی و
 بی چه بهری: له نه نجاما له نا نویدی و همریان دایه. به لام من فریوی
 بولبول به خوار روینتم و له جتجوی خوم وازم نه هینا

ارغسی به ک آهه ریده ی دل روناک و دامن پاک بوم، لیشانه ی
 مه وره بی و زانین نه نیو چاواندا دیار یو: چومه پین روز باشم ای کرد
 برسیم: کی راهناریمای رات: خوشه ختم له چی دایه: له وه داراما هیچی
 نه سرت: نه له میکی داده ستم، ده فته ریگی لیک کرده وه و له پیشی دانام،
 کوشنی کردیم بلین خوشه ختم - زانسته - به لام من موزوج قه له هه کم
 داننا و ده فته ره که م پیکه ره نا، روینتم فریوی نه ویشم نه خوارده.

نوخ فرتسه به ای ره یین بوم، دو چاوی مه ست دو سیری وه له
 چه زمان به سر شادا به ریشانه، له لایسته وه خوردا و چرسکا و، له لایکی
 دیکه وه جل و بهر می به هاری نه ندایمکی ییادایه ی این به خشیو بیکیک بوو
 بهر کچرله وه شمدی که خوردا جار جار و شایه ن هه ر بویه آهه رید، یان ده کا
 سخته نوانای خوی به دایستزانی زه مین لیشان بیدا، چومه پین و بیم برسی:
 نه ی خوردا ی جزوانی: خوشه ختم چیه! چاوی نیو جیمانی حه والوی بربک
 پین سکرده به عین و ناز نه ستی دریز کرد و سرون: نه ستی من بگره و
 دل به من بیره نا وه رات بده مه وه: نه ستم سرت و بیم یی نه سبارد، نا
 ست بینه نه و سسزری که آمری آره زوانه سر کوبنه وه، میده ی شیرینی
 زبان که له داری ریده گانی دینه به ره م، به له مر جردی بیم ندی له باووشی
 نام و همونی: نه وه کوری از به ماچی که، خوشه ختم له وه دایه! به لام
 هه بیات، خوشه ختمی که به هه ست دا دیزم رور له رانه بالازر یو.

له نه نجاما بیچاره و نه رای شیبواو، به له ندایمکی چه ماو،
 پشنگی شکا و، شه قاسی ژبانم به با بیان مه بینت، سیه ری مه رس له سه ره خو
 روانگی ژبانی دا پوشت، شت شکا و، چه رس سرتا و و هیز نه ما و ناله بییکم
 له دل ها نه دهر و سرتم: خو دایا به نویدی دینه وه ی خوشه ختم نه مه تم
 به با بیان مه بینت هه ر چه ندی ستردم رازی خوشه ختم لزانم ای هوده بو،
 کوشتم کرد خوشه ختم ببینه وه ای سود بو، آیا به رووی خاک خوشه ختم
 آهه ریده نه کراوه!

آوازیک له ده رسا هی آسه ای دان، اولم ده ی سرت: این شاک هه ر
 جیگسا به ک خودای ای ی خوشه ختمیش له وی به! له ژباندا چه نده خوشه ختم
 دلشاد ده بووی نه کس ره له هه مو کاریک دایت زانیا بالازر له هه مو کس
 چاویک هه به ده پین، این نیازیک هه به نیازت ره واده کا، همزی به ک ده به
 ده لیبی، به خنکده به ک هه به ده به خنی! چه نل خوشه ختم ده بو ی که سه رته
 هه مو کاریک دا چاوی نویدیت بو آسمان بلین سکر دایا، ده ستی داوات
 بو بالازر دایت زانیا خودا هه به ۱۱۱.

کورد چپی ده وی

به نا به خودای مه زن ته
 آهری چه تک داس کا وه: نوردیوی آلمان کشاده و به شیرینی ۳، راه
 دوواوه: هیتلری نازی نازی ای تک چو و له شیکری قریر یو: کار سکا نی
 که رت و ترنا و سکرشکه کانی خا پور کران.
 فروکسی له بهر نه یو ای نه وت که که لک که وت: تو یی بی! رووت و
 بهر بازی له بهر به فر و پا رووت مناوه به ل: نه وه به نه نجابی ظلم و
 زور: له وه به دووا روژی که سیک که بو خوشی ژبانی مه رولک نال بکات:

ایتر به و زووانه میستی اءهون ده بینه وه ، صلح و آشنی جیگای جه تک و خوین ریژی ده مر بنه وه دنیا به کی وه تک جباران به لکه صد چه ندان خوشتر له جاران داده مه زریچه وه .

وله وه سه ربار و نه هه رانه کی که ده و ماوه دور و دریزه دا آسایشی خوین له پیناو آسایشی مردمان به خت هتوردوه و مه رذانه له به رامبار به لاماری دوزمانا رازه ستان و میازان له سهه به ری ده ست داناهه و بو پاراستی نیشتمانی خونه وینی حویان نی کرشان ؛ چانکی ره زم فری ده دن و به رمی به زم ده پیش ؛ و نه به نه هه بیزک و بی ده ست لانا نه کی که بی سوچ و ناوان له آزادی به ش بر او بیا و ولایان له لایان آلمانا فاشیسته وه داسیر کراوه ؛ له به ده ختی و چاره ره شی و ژیر ده ستی و نه لسانه رزکار ده بین و دیسان ده که ونه وه فرتانه و سه ره نئی آراد ده به وه وه ره آمان ده بنه وه به صاحبی تاج و نه حت طبل و آدا .

ایه ش نه و کاته به هه ل ده زانی و به ده وله ته داد هه رانه که له سه ره ختی نیاه نه بچر که کان به مر ده وه نیکی زل و درو و سه رانی وه تک آلمان دا هانز ونه و پناوه دا خوینی هه زاران لاو چاک و نه جو رانی خوین به رشتن دا هه راده هه این ه .

که کوردیش نه ته وه به کی تاریخی و له هیزنه به ؛ کوردیش خاوه بی میژویکی بر افشخاره هتوردیش به بیجه وانه باوه ری دوزمنه کانی که به وه حشی ده رانز له تمه دن بی به ش ایبه کوردیش فه وه یکی ان فه و ماوه و به ش خوراوه و به به بیانه به یوزنه که ی « آبلاتیک » شامه پلی حالی نه وینته ؛ و اینها ده به وی چه نندی چاو له ده ست و زیر چه بکی بیگانان نه بی و له به نده گی و نه ساره ت رزماریت و حتی مشروعی به لیرو نه خویری .

و پرر به دم هاوار ده کار ده ای ؛ له کی حکومت نه سه وره و دلسوزه کان به ره بیجان بیم دابیت و نه جائسم یله ن .

له نه نجاما بیچاره و سه رانی سجاوه ، به نه ندامیکی چه ماو ، پشنگی شکار ، شه فانی زیانیم به یازان هه ییت ، بیه ری مه رم له سه ره خو روانکی زیانی دا بوشی ، نیت شکار ، چه رم سرتا و و هیر نه ماو فاله بیبیم له دل ها ته ده ره و گزیم ؛ خودایا به لومیدی دینته وه ی خوشه ختی ته مه نیم به پایان هه بخت هه ره چه ندی سکرم رازی خوشه ختی برانیم بی هوده بو ، کوشتم کرد خوشه ختی بیینه وه بی سود بو ، آیا له رووی خاکا خوشه ختی آفه ریده نه کراوه ؟

آوازیک له ده رمهاش آسهانی دانانه دلم ده ی هیت ؛ بی شک هه ره جیگا به ک خودای انی خوشه ختی به له وی ره ؛ له زیاندا چه نده خوشه خت و دلشاد ده بووی له سه ره له هه مه مو کاتیک دابت زانیا بالانز له هه مه و سه س چاویک هه به ده بین ، بی نیازیک هه ره نیازت ره واده کار ، گری به ک چه به ده بیسی ، به خشنده به ک هه به ده به ختی ؛ چه نده خوشه خت ده بووی نه سه ره له هه مه کاریت دا چاوی لومیت بو آسهانی بلیت سکری دیا ، ده ستی داوات بو بالا بردیا و بت زانیا ختی دا هه به ۱۱۹ !

کورد چی ده وی

به نا به خودای مه زن / هین ۵۵
آهیری جه تک داسر کاوه ؛ نوردیوی آلمان کنشاده و به شیرروی مه راهه
دوواوه ؛ هینله ری نازی نازی انی نیک جو و له شسگری فرر بیر ؛ کارما کانی
کرت و اونا و سکوشکه کانی خا پر کران .
فروکه ی له به ره نه بر انی نه وت له که لک که وت ؛ تو پی بی پرووت و
سه رازی له به ره به فر و با پرووت ماوه به ان ؛ له وه به نه نجایی مایم و
زور ؛ له وه به دووا روزی که سیک که بو خوشی زیانی مه رولک نال بکات ؛

ایتر به و زووانه عینی، هون د، بیته وه، صلح و آسنی جیبکای جهنگ و خورن ریوی دهر بنه وه دنیا به کی وه ک جا ران به لکه صد چه ندان خوشتر له جارن داده مه زر بنه وه .

و نه و سه ربار و نه فله رانی که له و ماوه دور و در یزه دا آسایشی خویان له بیبا و آسایشی سردرما به خت هکورد و وه مه ردا نه له به رامبار به لاماری دوزما رایه ستان و مازان له سهر به ری ده ست داناره و بر پارسی نیشتمانی خوشه ویشی خویان نی کرشان : چاکی ره زم فری دهن و به رمی به زم ده پیش : و نه و نه وه به بولک و بی دسه لانا نه ی که بی سوچ و ناوان له آرنای به ش بر او بر او ولایان له لایه ن آلمانی فاشسته وه دامیر گراوه : له به د به خنی و چاره ره شی و زیر ده سستی و نه آلمان ره زکار ده بن و دیسان ده که ونه وه فرنانه و سهر له نوی آزاد ده بنه وه وه ر آدمن ده بنه وه به صاحبی تاج و نه خت طبل و آلا .

ایمه ش نه و کاته به ههل ده زان و به و ده وله ته داد همرانه که له سهر حتی میله نه بچکه کان به مژده و نه نیکی زل و در و شه رانی وه ک آلمان دا هانی وه و پناوه دا خویانی هه زاران لای چاک و نه خویانی خویان به رشتن دا « راده مه بین » .

که کوردیش نه وه به کی نارنجی و نه هیزینه به : کوردیش خاوه نی هیزو یکی بر افنخاره هکوردیش به بیچه وانه با و هری دوزهسه کانی که به وه حتی دهران له تمه ددن بی به ش به کوردیش فله وه یکی بی فله و ماوه و به ش خوراوه و به به یسه نه پیروزه که ی « آتلانتیک » شاهه پالی حالی له ویشته : و ایستاده به وی چه ندی چا و له ده ست و ژیر چه پرکی بیگمانان نه بی و له به نده می و نه ساره ت رزگار بیت و حتی مشروعی به فیرو نه خوری .

و پر به ده م هاوار ده کا و ده ای : له ی حکومه ته سه و ره و دلنوزه کان به زه بیبان بیم دا بیت و نه جانیم بده ن .

هکوردی به ناربانگ

مه لایه علی اشنوی - شینخانی

به فله می س . م . ح . م . شهاب

به خلی خردی له م ذاته نسب و به سراها نیسان وا وه میر که ونه وه : مه لایه علی کوری شیخ حامد کوری شیخ فتح الدین کوری شیخ محمد کوری شیخ طاهر کوری شیخ پیرمند کوری شیخ شهاب الدین کوری شیخ فتح الدین کوری شیخ نصرالله (له ۱۲۵۱ هـ - ق له دایک بووه) کوری شیخ فتح الدین کوری شیخ فخر - الدین محمود (له ۱۲۶۹ هـ - ق له دایک بووه) کوری شیخ فتح الدین کوری شیخ فخر الدین کوری شیخ یوسف (فیری له کیوتکدا هه لکونوه له روز آوای باراندیزی ووری وه) کوری شیخ یحیی (له ۱۲۵۰ هـ - ق سردووه قیری له دی نی بی ووری به) کوری شیخ محمد مشهور به پیرمند کورانی (فیری له دیدانی ووری به) کوری له میر عمر شاره زوری به له ۱۱۴۱ هـ - ق دا زیاوه ، نارنجی بوو سردانی به چاکی مطرم نیه وه له دنی شینخان نیراوه پیار و یسکی زانا و له علی مغزول و مغزول و حسابدا زور به قوهوت بووه . زبانی خوی به نا ایف و تدریس له مدرسی (شینخان) را بواردیوه له نصیحاتی له وهی که وه ده ست ایسه که ونه وه دو کتیب : ۱ - تشریف مه لایه علی که له لایه ن مه لایه علی قرلجی و کابلک ۱ . زانایانی کورد حاشیه ی ان گراوه و له مصر به چاپ سه پشتووه . ۲ - شرح عوامل زمخشریه له هه مو غیبی به به مشهور به ترکیبی شینخانی به هیننا چاپ به گراوه . مه لایه علی بی نه ندازه خط خوش پر وه دلیلی متنبی له م دوو شعره ی ده رحقی به و کونزوه .

فی خسته فی کل قلب شهوة حتى کان مداره الا هوا
و ایل عین فرقة من فرقه حتى کان مفیه الا قضاء
چونکو له هه وه ای کاردا وه بجه مان به چاکی فراهم نه بو، تکمان له هه مو خویته ره کان نه وه به له هیندی غیوب و اغلاط جزئی که دینه بهر چاو چاو پیوش .

په قلم پزېشکي

ژبانه ژبانه

(چون بېلو له توش بون رژماري ده بېت)

آمرل : پ . م . نېچ ۲۱۵

له ژماره ي پېښور دا پاسي اېروس (رهه که وتويي - گراهه نا) م
يو څکړن له م ژماره به دا چنډ ده ستورېک بو توش نه بون به نه خوښه
به بيان ده څکړي

هر وه څکړو ده زان نيسوس به هوي (له سپي) په پيدا
ده بېت بويه پانگ و خواوېني به په که م او وسيله رژمار بون له
مه ترسوي نوس ده زور دريت - له کانيکا هم نه خوښه له جېنگا
په ک به ادا بو پويسته واکېني صدي نيسوس له به دن ادرېت
هم واکسيه نيز څکړي ساټېک ناليري ده مېت و ده پسته هوي
رژماري له توش بون .

خاويني نه خسته خاف و پېڅه ده بي زور زور په چاکي را پېږي و
چاوه شيري څکړېت به هري ده کار هېتاني « روني خاکی » با
« آلکل کامرم » پېښ به نيزېک بونه وي « نه سپي » بگرن نه توريوډيني
هم آمانجه پېک دېت اېروس هر وه کو ده زان له جېنگي پر
دانېستو : به رېاز خانه ، سران خانه ، کارسا ، اېستگي ريگاني آسن
و که شني په پيدا ده بېت بويه لازمه له وه خنې پلاو بونه وي له م
نه خوښه له و جوړه جېنگا پانه و نيزېک بونه وي نه خوشي خو پياريزن .

فهرست

لومړ	لاڀره	مطلب
بېز هه	۱	۱- کوورستان فوت نادري
نادري	۲	۲- سوواري لېشمان
سوواري هاوار	۲	۳- ووتارېسکي ليخ بچيد
سرو	۵	۴- موسکو - وانگتون - لولادون
هېمن	۶	۵- شيخ يوسف شمس الدين البرقاني
آريا	۷	۶- له وه ي څکړوره لايقي ژباله
آډه ر	۸	۷- هاوار
لېشمان	۱۰	۸- دوکچه کوورده له توکبه ها له هاري مېتات هيران
رزدي	۱۲	۹- آښي
له ريوخ	۱۲	۱۰- برون : برون
هزار	۱۲	۱۱- دمه نهغه يکي دوکته سي
نادري	۱۵	۱۲- يا سر به ختي يا سر دن
هونه ر	۲۰	۱۳- صمانچيني له ده پيات (خاوي غه فوات پانه)
هېمن	۲۱	۱۴- خه ولم دېت
عېنې	۲۲	۱۵- وه نه ن ا
هزار	۲۳	۱۶- ده مه نه له ي د و باز پېڅکه وه
نادري	۲۷	۱۷- خوښه ختي
هېمن	۲۹	۱۸- څکړو رد چي ده وي
سرساپ	۳۱	۱۹- مه لاغلي افندي لېشمانې
نېچ	۳۲	۲۰- څپلوس

وه سه پت پاسي دېکني ده خو پندريچه وه

Dieses Photo ist eine Rarität. Der legendäre Kurdenführer Barzani (starb am 1.3.1979) in der Tracht eines Armeegenerals neben seinem damaligen Chef Qazi Muhammad, dem Präsidenten der Republik Kurdistan. Das Photo stammt aus dem Jahre 1946. Es wurde in Mahabad aufgenommen und zeigt deutlich, daß Barzani ein Kurden-General war und kein sowjetischer General wie ihm in der westlichen Welt nachgesagt wurde.

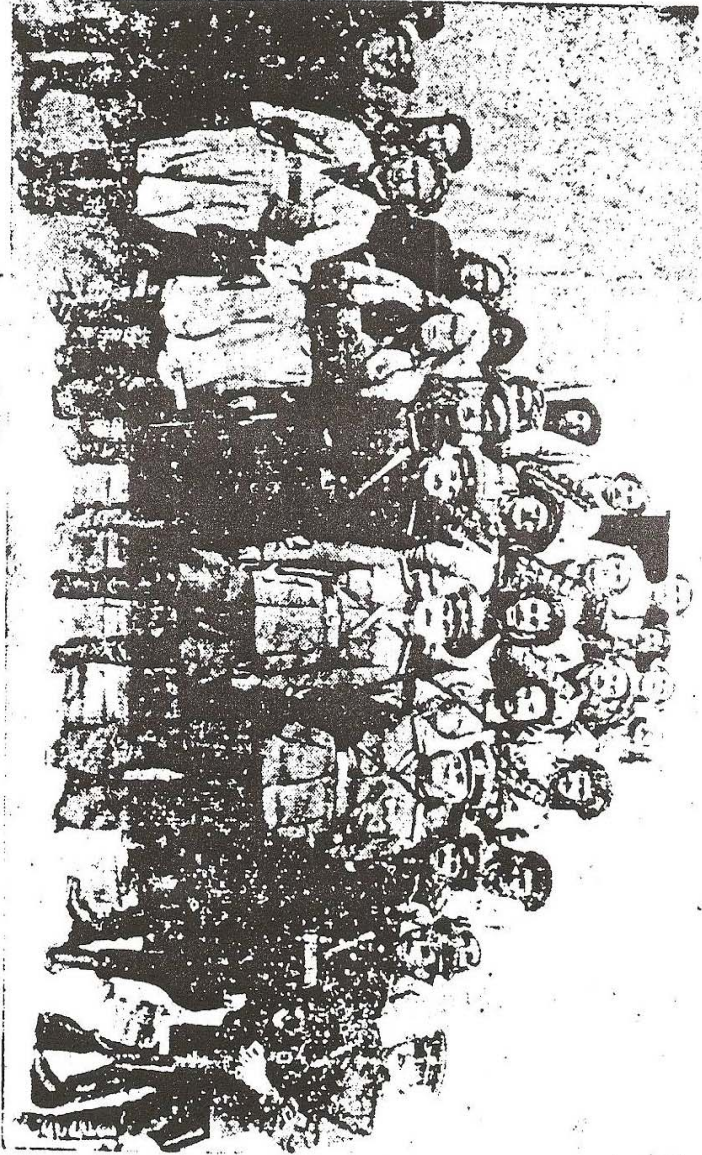
Em wêneye beheştî Barzanî w beheştî Qazî Mihemmed letenîşt yekewe pêşan dedat. Wêneke le salî 1946 da le Mehabad girawe. Em wêneye be rûnî derî dexat ke ewey le cîhanî rojava da degutra ke guwaye Barzanî Jenerallî Sowjêt buwe rast niye. Barzanî Jenerallî Kurd buwe le dewletî Kurdistan da.

پیشهوا قازی محهمهد و ژه‌نرال مسته‌فا بارزانى له سالى 1946 دا

Die Fahne der Republik Kurdistan 1946/ Alay Komarî Kurdistan le salî 1946 da

درۆشمى كۆمارى كوردستان

General Barzani (in der Mitte), rechts Saif-i Qazi, der
Kriegsminister der REPUBLIK KURDISTAN
Jeneral Barzani letenîşt Seyfî Qazî yewe westawe.

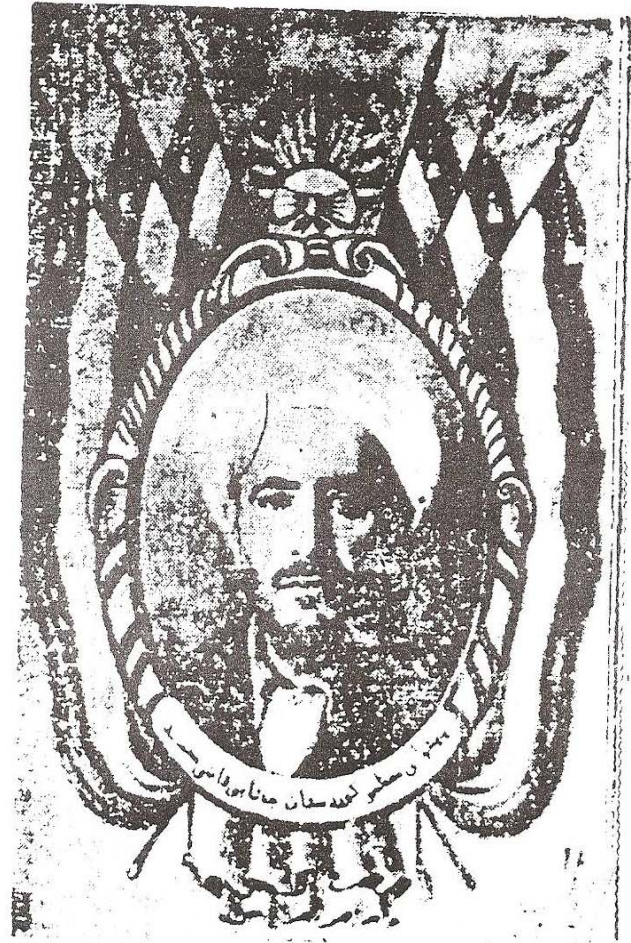

Am Tage des Hissens der kurdischen Fahne in Mahabad.
Der Fahmenträger ist Karim-i Nazimi, neben ihm
stehen zwei kurdische Offiziere.

General Barzani mit dem persischen General Ghaffari in Teheran (1946). Hinter ihnen stehen die kurdischen Offiziere Izzat Abdul-Aziz und Mir Haj.

Jeneral Barzani w Jeneral Ghaffari le salî 1946 da le Taran. Mîr Hac û İzzet Eziz wan le piştewe westawin. (Taran 1946)

Q A Z I M U H A M M A D

im Jahre 1946

پیشهوا قازی محهمهد له سالی 1946 دا

سەرچمە: ئەم وێنانه لە چاپی یەکەمدا لێکۆڵینەوەکە وەرگیراوە
 (ئەدەبەتییەکە بە ئێخانێ ئۆسراوە)

« دەوڵەتی جەمەوری کوردستان »
 دەزاردەتی فەرھەنگ

Die Fahne	der Republik
Kurdistan	vor dem Ein-
gang des	Kultus-
ministerium	in Kurdistan.
Die Über-	schrift in
Kurdisch	bedeutet:
Republikani	sche Staat/
Kurdistan/	Kultus-
ministerium	

کۆبەر ههههه

له زنجیره ی ئەم کۆبەر ههههه دا تائێسته ئەمانه ی خواره وه بلاوکراونه ته وه :

۱- ژماره (۱) هیندیك له كیشه بانه ته ییبه كانی قوتا بخانیه ی كوردیه ی سوێالیزم/بایه تی بیره کاری و تیوری ژماره (۱) به رگی به كه م، چاپی دووهه-هه ولیر كوردستان ۲۰۰۱، بلاوکراوه ی رۆژنامه ی (میدیا) ژماره (۲) چاپی به كه م-بلاوکراوه ی (سۆكسه) لقی سوید، ستۆكهۆلم، ۲۰۹۶/ک/۱۹۸۴ز.

۲- ژماره ی (۲) بییری نه ته وه ییبه ی كوردی، نه بییری "قه وه مه ته تی رۆژه لاتی و نه بییری "ناسیۆنالیزم تی رۆژناوایی به . بابته تی بیره کاری و پی تیوری ژماره (۲) چاپی دووهه م، له نده ن ۲۰۰۲ بلاوکراوه ی كوردنامه ، چاپی به كه م ۱۹۸۴ ستۆكهۆلم.

۳- ژماره ی (۲) كوردستان و شۆرشه كه ی، چاپی دووهه م (ئه لیکترۆنی) به كوردی ۲۰۰۳، زنجیره ی سه مینه ره كان و كۆره زانستیبه كان ژماره (۱) چاپی به كه م به زمانه ی ئەمانه ی. بلاوکراوه ی NUKSE مینو یخ ۱۹۷۲، چاپی به كه م به كوردی، سوید ۱۹۸۴، چاپی دووهه م به كوردی، هه ولیر ۲۰۰۷.

۴- ژماره (۴) ناسنامه و كیشه ی ناسیۆنالی كورد له چه ند سه مینه ار و كۆریکی زانستیدا، بلاوکراوه ی بنكه ی كوردنامه ، له نده ن ۲۰۰۲ چاپی دووهه م، هه ولیر ۲۰۰۷، زنجیره ی سه مینه ره كان و كۆره زانستیبه كان، ژماره (۲)، ئەم به ره هه مه پینج بابته تی له خوگرتوهه : ۱- پنه وندارێتیبه ی كوردی، ۲- دۆزی ناسیۆنالی كورد، ۳- سه مینه ار ی كوردستان، راپۆرتیک له سه ر بارودۆخی ئێسته ی نه ته وه ی كورد و وتووێژ له سه ربار ی كوردستان. ۴- كورد و شۆرش. ۵. بارودۆخی ئێسته ی نه ته وه ی كورد و پینشینی دوا رۆژی.

۵- المستضعفون الكورد واخوانهم المسلمون، سلسله السمينارات والمحاضرات العلمية رقم (۳)، الطبعة الثالثة، السليمانية-جنوب كوردستان ۲۰۰۶، الطبعة الاولى-لندن ۱۹۷۷ من منشورات كوردنامه.

۶- ژماره (۶) زنجیره وتار و وتووێژ له گه ئ ده زگه ی راگه یانده ن گشته ی ژماره (۱) سلیمانی ۲۰۰۶.

۷- ژماره (۷) زنجیره وتار و وتووێژ له گه ئ ده زگه ی راگه یانده ن گشته ی ژماره (۲) سلیمانی ۲۰۰۷.

۸- وشه نامه کی ئی تییمۆلوژیای زمانه ی كوردی، چاپی به كه م ئه لیکترۆنی ۲۰۰۸/مائپه ری كوردبوون و مائپه ری كۆنگره (زمانه وشه ی كۆنگره ی نیشتمانیه ی كوردستان).

www.kurdbun.de
www.kurdbun.com
www.kurdbun.net
www.kncscandinavia.com

۹- ئیسته و پاشه رۆژی نه ته وه ی كورد له به رگری ئاگری جهنگی عیراق و ئیران دا، چاپی به كه م ستۆكهۆلم ۱۹۸۹. چاپی دووهه م، هه ولیر ۲۰۰۸.

۱۰- فه لسه فه و رامانی یارسانی له فه ره هنگ و كۆمه لگه ی كورده واریدا، چاپی به كه م ۲۰۰۹/ز/۲۷۰۹ ك.

The Kurdish Magazine “Nishtiman”

July 1943 – May 1944

**An Annotated Re-edition of the Voice of the Kurdish Party for Revival
(Jê-Kaf) and Analysis of the Ideology of the Intellectual Nationalist Petty
bourgeoisie in Kurdistan 16.09.1942 – 15.11.1945**

**A Contribution to the Research of Nationalism
in the Near and Middle East**

1. Published in Kurdish and German by the Kurdish Academy of Science and Art, Stockholm 1985
2. First Electronic Edition in German at www.kurdbun.de 2008
3. First Completely Kurdish Edition, Hawler/Kurdistan 2010

All Rights Reserved